

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση
των ΤΠΕ (e-Learning)».

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού
σχεδιασμένο με τις
αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία
της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο
μάθημα της Ιστορίας της Γ΄ τάξης του Δημοτικού»

Κατσαρού Κωνσταντίνα

Επιβλέπων καθηγητής: Κωτσίδης Κωνσταντίνος

Ηράκλειο, Νοέμβριος 2025

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση
των ΤΠΕ
(e-Learning) ».

[Αριθμ. ΦΕΚ 635 τ.Β΄/9.3.2016]

Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος ΠΜΣ:

Καθηγητής Αναστασιάδης Παναγιώτης

Πανεπιστήμιο Κρήτης – Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού
σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για
τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο
μάθημα της Ιστορίας της Γ΄ τάξης του Δημοτικού.»

Κατσαρού Κωνσταντίνα

Υπεύθυνη Δήλωση Συγγραφέα:

Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 1599/1986 και τα άρθρα 2,4,6 παρ. 3 του Ν. 1256/1982, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής εργασίας και δεν προσβάλλει κάθε μορφής πνευματικά δικαιώματα τρίτων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον.

© Πανεπιστήμιο Κρήτης, ΠΤΔΕ,ΕΔΙΒΕΑ, 2018

Το Π.Τ.Δ.Ε του Πανεπιστημίου Κρήτης και ειδικότερα το Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α, διατηρεί το δικαίωμα της χρήσης και αναπαραγωγής της παρούσας εργασίας για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς.

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

«Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού
σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως
εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας
«Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο
μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Κατσαρού Κωνσταντίνα

Επιτροπή Επίβλεψης Πτυχιακής / Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπων Καθηγητής:

Κωτσίδης Κωνσταντίνος

Διδάσκων ΠΜΣ Πανεπιστήμιο Κρήτης

Συν-Επιβλέπων Καθηγητής:

Παναγιώτης Αναστασιάδης

Καθηγητής Πανεπιστήμιο Κρήτης

Συν-Επιβλέπων Καθηγητής:

Εμμανουήλ Χαλκιαδάκης

ΕΔΙΠ Πανεπιστήμιο Κρήτης

Ρέθυμνο, «Μάρτιος» «2026»

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

«Ευχαριστίες ή Αφιέρωση»

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο Θησέας» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ΄ τάξης του Δημοτικού»

Περίληψη

Η παρούσα διπλωματική εργασία πραγματεύεται τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αποτίμηση ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού βασισμένου στις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, με στόχο τη διδασκαλία της ενότητας «Ο Θησέας» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ΄ Δημοτικού. Αφετηρία της εργασίας αποτέλεσε η ανάγκη για δημιουργία ποιοτικού, παιδαγωγικά τεκμηριωμένου και πολυμεσικού υλικού, ικανού να υποστηρίξει αποτελεσματικά τη συμπληρωματική εξ αποστάσεως διδασκαλία στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Το εκπαιδευτικό υλικό σχεδιάστηκε σύμφωνα με τις αρχές της πολυμεσικής μάθησης, της αλληλεπιδραστικότητας, της σαφούς δομής και της παιδαγωγικής καταλληλότητας, ενσωματώνοντας αφηγηματικά στοιχεία, δραστηριότητες κατανόησης, αυτοαξιολόγηση, ανατροφοδότηση και συνδέσεις με τον γνωστικό κόσμο των μαθητών.

Για την αξιολόγηση του υλικού εφαρμόστηκε ποιοτική ανάλυση με συμμετοχή τριών ειδικών της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, οι οποίοι κλήθηκαν να αποτιμήσουν την πληρότητα, τη σαφήνεια, την παιδαγωγική ορθότητα και τη λειτουργικότητα του υλικού. Τα δεδομένα συγκεντρώθηκαν μέσω δομημένων εργαλείων αξιολόγησης και αναλύθηκαν βάσει θεματικών αξόνων. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι το υλικό διακρίνεται για την οργανωμένη δομή του, τη σαφή διατύπωση σκοπού και μαθησιακών αποτελεσμάτων, την ευχρηστία και την υψηλή παιδαγωγική του αξία. Οι ειδικοί αναγνώρισαν ότι οι δραστηριότητες ενισχύουν την κατανόηση, προάγουν την ενεργό

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

συμμετοχή, καλλιεργούν δεξιότητες και θετικές στάσεις και προσφέρουν επαρκείς ευκαιρίες αναστοχασμού και αυτοαξιολόγησης. Παράλληλα, η ενσωμάτωση πολυμεσικών στοιχείων και φιλικών μηχανισμών πλοήγησης διευκολύνει την αλληλεπίδραση του μαθητή με το περιεχόμενο.

Συνολικά, η εργασία αποδεικνύει ότι ένα προσεκτικά σχεδιασμένο ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό μπορεί να ενισχύσει ουσιαστικά τη διδασκαλία της Ιστορίας στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και να ανταποκριθεί στις ανάγκες των μαθητών της Γ' Δημοτικού. Προτείνονται, τέλος, επεκτάσεις σε ευρύτερα γνωστικά αντικείμενα και εκπαιδευτικά πλαίσια, καθώς και περαιτέρω έρευνα για τη διερεύνηση της αποτελεσματικότητάς του σε διαφοροποιημένα μαθησιακά περιβάλλοντα.

Λέξεις – Κλειδιά

Εξ Αποστάσεως εκπαίδευση, Ιστορία, Γ' Δημοτικού, μύθος, Θησέας
Συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Abstract

The present thesis focuses on the design, implementation, and evaluation of digital educational material based on the principles of distance education, created to support the teaching of the unit “Theseus” in the 3rd Grade History curriculum. The work responds to the need for high-quality, pedagogically grounded digital resources capable of enhancing supplementary distance learning in primary education. The material was developed following key principles of distance pedagogy, such as clear learning objectives, structured content, learner-centered design, multimedia integration, and opportunities for interaction and reflection. It incorporates narrative elements, comprehension activities, self-assessment tasks, feedback mechanisms, and age-appropriate visual and textual supports that encourage engagement and understanding.

A qualitative evaluation was conducted with three specialists in distance education, who examined the material using structured assessment tools. Their feedback focused on dimensions such as clarity, pedagogical adequacy, user-friendliness, scientific and conceptual accuracy, and overall instructional value. The analysis indicates that the material demonstrates a coherent structure, clearly articulated learning outcomes, and an effective balance between text, visuals, and interactive components. According to the evaluators, the activities foster comprehension, promote active participation, support skill development, and encourage the formation of positive attitudes toward learning. Additionally, the inclusion of self-assessment opportunities and

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

reflection-oriented tasks strengthens learner autonomy and metacognitive engagement.

The findings show that the digital material is easy to navigate, visually accessible, and supportive of gradual learning progression. Its design facilitates meaningful interaction with historical content by connecting mythological narratives with the learners' cognitive world and by providing structured learning guidance. Overall, the study concludes that carefully designed digital educational material can significantly enrich History teaching in distance education contexts and meet the learning needs of 3rd Grade students. The thesis proposes future research in broader educational settings and across different subjects, as well as exploration of the material's effectiveness in diverse learning environments, including inclusive and support classrooms.

Keywords

Distance learning, History, 3rd Grade, myth, Theseus, Supplementary educational material.

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	vii
Abstract.....	ix
Κατάλογος Εικόνων / Σχημάτων	xiv
Κατάλογος Πινάκων.....	xv
Συντομογραφίες & Ακρωνύμια	xx
1 Εισαγωγή.....	xxi
1.1 Εισαγωγή.....	xxi
1.2 Προβληματική της εργασίας.....	xxii
1.3 Σκοπός, στόχοι και ερευνητικά ερωτήματα.....	xxiv
1.4 Η δομή της εργασίας	xxv
2 Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση	1
2.1 Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση	1
2.2 Σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση και εκπαιδευτικό υλικό στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.....	6

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

*«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση
εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ
αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της
Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ'
τάξης του Δημοτικού»*

2.3	Σχεδιασμός εκπαιδευτικού υλικού για δράσεις στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	8
2.4	Συμπληρωματική σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση	12
3	Ιστορία	20
3.1	Ιστορία ως Σχολικό Μάθημα	20
3.2	Μύθος, Μυθολογία και Εκπαίδευση	27
3.3	Σκοπός και Στόχοι του Μαθήματος της Ιστορίας	36
3.4	Σύγχρονες Προσεγγίσεις και Εφαρμογές στη Διδασκαλία	40
3.5	Συμπεράσματα	44
4	Εκπαιδευτικό Υλικό	48
4.1	Χαρακτηριστικά Ε.Υ. Η ταξινόμια κατά West – Λιοναράκη	48
4.2	Η πολυμεσική μάθηση του Mayer	51
4.3	Σύνοψη	53
4.4	Μεθοδολογία ανάπτυξης ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού	56
5	Μεθοδολογία έρευνας	70
5.1	Δείγμα και συμμετέχοντες	70

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

5.2	Σκοπός της έρευνας.....	73
5.3	Ερευνητικά Ερωτήματα	73
5.4	Είδος έρευνας.....	74
6	Αποτελέσματα έρευνας	80
6.1	Εισαγωγή.....	80
6.2	Μεθοδολογία έρευνας και μέσα συλλογής δεδομένων	80
6.3	Ανάλυση αποτελεσμάτων	115
7	Συμπεράσματα.....	119
7.1	Συζήτηση.....	119
7.2	Περιορισμοί της έρευνας – Προτάσεις περαιτέρω έρευνας	122
	Βιβλιογραφικές Αναφορές	124

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Κατάλογος Εικόνων / Σχημάτων

Εικόνα 1 Η ταξινόμια West-Λιοναράκη	51
Εικόνα 2 Η πολυμεσική αρχή του Mayer (2014)	53
Εικόνα 3. Η αρχική σελίδα του μαθήματος.....	56
Εικόνα 4 Το κείμενο παρουσιάζεται με κείμενο και με εικόνα	57
Εικόνα 5. Το κείμενο χωρίς περιττά στοιχεία	58
Εικόνα 6 Δεν έχει μακροσκελή κείμενα	59
Εικόνα 7 Ενσωμάτωση αφήγησης, avatar και φιλικού ύφους	60
Εικόνα 8 Παρουσιάζεται ο σκοπός της Διδακτικής Ενότητας.....	60
Εικόνα 9 Παρουσιάζονται τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα της Διδακτικής Ενότητας	61
Εικόνα 10 Παρουσιάζονται οι λέξεις κλειδιά της Διδακτικής Ενότητας	61
Εικόνα 11 Η σύνοψη της Διδακτικής Ενότητας.....	62
Εικόνα 12 Η βιβλιογραφία της Διδακτικής Ενότητας.....	63
Εικόνα 13 Ενδεικτική δραστηριότητα Κατανόησης	64

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: .Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Εικόνα 14 Ενδεικτική δραστηριότητα αυτοαξιολόγησης	65
Εικόνα 15 Μηχανισμοί Ανατροφοδότησης	66
Εικόνα 16 Επεξήγηση εικονιδίων	67
Εικόνα 17 Παρακείμενα ημι-γλωσσικά στοιχεία στην συγκεκριμένη περίπτωση φωτογραφίες.	68
Εικόνα 18 Διαδραστικό βίντεο	69
Σχήμα 1 Φύλο	76
Σχήμα 2 Ηλικία	77
Σχήμα 3 Έτη προϋπηρεσίας	77
Σχήμα 4 Εξοικείωση με ΤΠΕ	78
Σχήμα 5 Εξοικείωση με εκπαιδευτικό υλικό	79

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1 . Φύλο.....	80
-----------------------	----

Πίνακας 2. Ηλικία	81
-------------------------	----

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Πίνακας 3. Έτη εκπαιδευτικής προϋπηρεσίας	82
Πίνακας 4. ΕΥ – Ερευνητικοί Άξονες / Ειδικοί.....	82
Πίνακας 5. ΕΥ – Κατηγορίες Ανάλυσης ανά Ερευνητικό Άξονα (ειδικοί)	86
Πίνακας 6. Βιβλιογραφική τεκμηρίωση	87
Πίνακας 7. Αναφορά σε διαφορετικές πηγές	87
Πίνακας 8. Συγκριτική ανάλυση πληροφοριών	87
Πίνακας 9. Ερμηνεία-κριτική συζήτηση πληροφοριών	88
Πίνακας 10. Δυνατότητα μελέτης σε διαφορετικές πηγές	88
Πίνακας 11. Φιλικό ύφος	89
Πίνακας 12. Χρήση προσωπικών & κτητικών αντωνυμιών	89
Πίνακας 13. Χρήση καθομιλούμενης γλώσσα	90
Πίνακας 14. Ευανάγνωστη γραφή	90
Πίνακας 15. Ικανοποιητική πυκνότητα πληροφοριών.....	90
Πίνακας 16. Τμηματική παρουσίαση στο μέγεθος της οθόνης	91
Πίνακας 17. Μόνο κείμενο.....	91

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Πίνακας 18. Κείμενο και εικόνες	91
Πίνακας 19. Κείμενο, εικόνες και βίντεο	92
Πίνακας 20. Χρωματικές συνθέσεις για άνετη αλληλεπίδραση.....	92
Πίνακας 21. «Κουμπιά» κατανοητά και αναγνωρίσιμα	93
Πίνακας 22. Εικονίδια κατανοητά και αναγνωρίσιμα	93
Πίνακας 23. Εύκολη πλοήγηση	94
Πίνακας 24. Αξιοπιστία υπερσυνδέσμων	94
Πίνακας 25. Συμβουλές μελέτης	95
Πίνακας 26. Έμφαση σε σημεία	95
Πίνακας 27. Επεξηγηματικά σχόλια	96
Πίνακας 28. Δραστηριότητες για έκφραση κρίσεων	97
Πίνακας 29. Δραστηριότητες για διατύπωση ερωτήσεων	97
Πίνακας 30. Δραστηριότητες συναισθηματικής εμπλοκής	98
Πίνακας 31. Δραστηριότητες ανταλλαγής απόψεων	98
Πίνακας 32. Δραστηριότητες για αίσθηση του ανήκειν στην ομάδα	98

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Πίνακας 33. Δραστηριότητες ενσωμάτωσης απόψεων στο ΕΥ.....	99
Πίνακας 34. Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης	100
Πίνακας 35. Δραστηριότητες αυτόνομης κριτικής σκέψης	100
Πίνακας 36. Δραστηριότητες διαύλων επικοινωνίας	101
Πίνακας 37. Δραστηριότητες συσχέτισης δεδομένων με την δική του πραγματικότητα.....	101
Πίνακας 38. Δραστηριότητες εφαρμογής γνώσης στην πραγματικότητά του.....	102
Πίνακας 39. Σαφήνεια στη διατύπωση του σκοπού	103
Πίνακας 40. Σαφήνεια προσδοκώμενων.....	103
Πίνακας 41. Παρακίνηση σε επίπεδο γνώσεων.....	103
Πίνακας 42. Παρακίνηση σε επίπεδο δεξιοτήτων	104
Πίνακας 43. Παρακίνηση σε επίπεδο στάσεων	104
Πίνακας 44. Έλεγχος προόδου βάσει προσδοκώμενων	104
Πίνακας 45. Συνδυασμός κειμένου εικόνας.....	106
Πίνακας 46. Χρήση εικόνων	106

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Πίνακας 47. Στοιχεία αφήγησης	106
Πίνακας 48. Μη σχετικές πληροφορίες	107
Πίνακας 49. Φιλική γλώσσα	107
Πίνακας 50. Χρήση β' προσώπου	107
Πίνακας 51. Ηχητική παρουσίαση	108
Πίνακας 52. Φιλικό ύφος αφήγησης	108
Πίνακας 53. Εμφάνιση φιλικού avatar	108
Πίνακας 54. Τμηματική παρουσίαση	109
Πίνακας 55. Ανατροφοδότηση	109
Πίνακας 56. Μακροσκελή κείμενα	109
Πίνακας 57. Σαφείς οδηγίες	110
Πίνακας 58. Στοιχεία επισήμανσης	110
Πίνακας 59. Εισαγωγικές δραστηριότητες	110
Πίνακας 60. Δυνατά σημεία ΕΥ	113
Πίνακας 61. Προτάσεις βελτίωσης	114

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Συνομογραφίες & Ακρωνύμια

ΔΕ Διπλωματική Εργασία

ΕΥ Εκπαιδευτικό Υλικό

ΠΤΔΕ Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε

ΠΜΣ Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

ΑΕΞΑΕ Ανοιχτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: .Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

1 Εισαγωγή

1.1 Εισαγωγή

Η ραγδαία ανάπτυξη των ψηφιακών τεχνολογιών τις τελευταίες δεκαετίες έχει επηρεάσει σημαντικά τον τρόπο οργάνωσης και υλοποίησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Στο πλαίσιο αυτό, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση αναδεικνύεται ως μια σημαντική εκπαιδευτική πρακτική που επιτρέπει την παροχή μαθησιακών εμπειριών ανεξάρτητα από χωρικούς και χρονικούς περιορισμούς. Η αξιοποίηση ψηφιακών περιβαλλόντων μάθησης και εκπαιδευτικού υλικού που έχει σχεδιαστεί ειδικά για διαδικτυακά ή μικτά μαθησιακά περιβάλλοντα προσφέρει νέες δυνατότητες για την υποστήριξη της διδασκαλίας και τη βελτίωση της μαθησιακής εμπειρίας των μαθητών.

Ιδιαίτερα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, η ενσωμάτωση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης απαιτεί προσεκτικό σχεδιασμό, καθώς οι μαθητές μικρών ηλικιών έχουν συγκεκριμένες μαθησιακές ανάγκες και περιορισμένη αυτορρύθμιση στη μαθησιακή διαδικασία. Στο πλαίσιο αυτό, το εκπαιδευτικό υλικό διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο, καθώς αποτελεί τον βασικό φορέα μετάδοσης της γνώσης και καθοδήγησης του μαθητή σε περιβάλλοντα όπου η άμεση παρουσία του εκπαιδευτικού είναι περιορισμένη.

Η παρούσα διπλωματική εργασία εστιάζει στον σχεδιασμό και την αποτίμηση ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού, το οποίο έχει αναπτυχθεί ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: .Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

σύμφωνα με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και προορίζεται για τη διδασκαλία της ενότητας «Ο Θησέας» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού. Η επιλογή του συγκεκριμένου θέματος βασίζεται στη σημασία της ιστορίας ως γνωστικού αντικειμένου που συμβάλλει στην ανάπτυξη ιστορικής σκέψης, στην κατανόηση του παρελθόντος και στη διαμόρφωση ιστορικής συνείδησης των μαθητών.

Η ανάπτυξη κατάλληλου ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία της ιστορίας μπορεί να ενισχύσει τη μαθησιακή εμπειρία, αξιοποιώντας πολυμεσικά στοιχεία, αφηγηματικές τεχνικές και διαδραστικές δραστηριότητες. Παράλληλα, η αξιολόγηση του υλικού από ειδικούς της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης επιτρέπει την αποτίμηση της παιδαγωγικής του αξίας και της καταλληλότητάς του για μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Στο πλαίσιο αυτό, η εργασία επιχειρεί να συμβάλει τόσο στον επιστημονικό διάλογο για τον σχεδιασμό εκπαιδευτικού υλικού στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση όσο και στην ανάπτυξη πρακτικών εφαρμογών που μπορούν να υποστηρίξουν αποτελεσματικά τη διδασκαλία της ιστορίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

1.2 Προβληματική της εργασίας

Η αξιοποίηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση έχει αναδειχθεί τα τελευταία χρόνια ως σημαντική

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

εκπαιδευτική πρακτική, ιδιαίτερα μετά την εκτεταμένη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ωστόσο, η αποτελεσματική εφαρμογή της εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ποιότητα και τον παιδαγωγικό σχεδιασμό του εκπαιδευτικού υλικού που χρησιμοποιείται.

Σε περιβάλλοντα εξ αποστάσεως μάθησης, το εκπαιδευτικό υλικό δεν λειτουργεί απλώς ως συμπληρωματικό μέσο, αλλά ως βασικός φορέας οργάνωσης και καθοδήγησης της μαθησιακής διαδικασίας. Για τον λόγο αυτό, απαιτείται ο σχεδιασμός υλικού που να είναι σαφώς δομημένο, παιδαγωγικά τεκμηριωμένο και προσαρμοσμένο στα γνωστικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά των μαθητών.

Στο μάθημα της ιστορίας της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, η πρόκληση είναι ακόμη μεγαλύτερη, καθώς οι μαθητές καλούνται να κατανοήσουν αφηρημένες έννοιες, χρονικές ακολουθίες και αιτιολογικές σχέσεις. Η χρήση ψηφιακών και πολυμεσικών εργαλείων μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην κατανόηση των ιστορικών εννοιών, εφόσον το εκπαιδευτικό υλικό σχεδιαστεί σύμφωνα με τις αρχές της πολυμεσικής μάθησης και της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Παρά τη σημασία του εκπαιδευτικού υλικού, στη βιβλιογραφία διαπιστώνεται ότι υπάρχουν περιορισμένες μελέτες που εξετάζουν τον σχεδιασμό και την αξιολόγηση ψηφιακού υλικού για τη διδασκαλία της ιστορίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως ή συμπληρωματικής μάθησης. Η παρούσα εργασία επιχειρεί να καλύψει αυτό το κενό, προτείνοντας ένα σχεδιασμένο ψηφιακό εκπαιδευτικό

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

υλικό και εξετάζοντας την παιδαγωγική του καταλληλότητα μέσω αξιολόγησης από ειδικούς.

1.3 Σκοπός, στόχοι και ερευνητικά ερωτήματα

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι ο σχεδιασμός και η αποτίμηση ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού βασισμένου στις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της ενότητας «Ο Θησέας» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού.

Ειδικότερα, οι επιμέρους στόχοι της εργασίας είναι:

- ο σχεδιασμός ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού σύμφωνα με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης,
- η ενσωμάτωση πολυμεσικών στοιχείων και διαδραστικών δραστηριοτήτων που ενισχύουν τη μαθησιακή εμπλοκή των μαθητών,
- η αξιολόγηση της παιδαγωγικής καταλληλότητας και λειτουργικότητας του υλικού από ειδικούς της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης,
- η ανάδειξη των δυνατών σημείων και των πιθανών βελτιώσεων του υλικού.

Με βάση τους παραπάνω στόχους, διατυπώνονται τα ακόλουθα ερευνητικά ερωτήματα:

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: .Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

- Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης;
- Έχει σχεδιαστεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης (Mayer);

1.4 Η δομή της εργασίας

Η παρούσα διπλωματική εργασία οργανώνεται σε έξι βασικά κεφάλαια.

Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η εισαγωγή της εργασίας, η προβληματική του θέματος, ο σκοπός και τα ερευνητικά ερωτήματα, καθώς και η δομή της εργασίας.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται το θεωρητικό πλαίσιο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, με αναφορά στις βασικές έννοιες, τα χαρακτηριστικά και τις εφαρμογές της στην εκπαίδευση.

Στο τρίτο κεφάλαιο εξετάζεται η διδασκαλία της ιστορίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, οι σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις και ο ρόλος της μυθολογίας και της αφήγησης στη μαθησιακή διαδικασία.

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι θεωρητικές αρχές και τα χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού υλικού, καθώς και το θεωρητικό πλαίσιο σχεδιασμού ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού.

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: .Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Στο πέμπτο κεφάλαιο περιγράφεται η μεθοδολογία της έρευνας, το δείγμα, τα εργαλεία συλλογής δεδομένων και η διαδικασία ανάλυσης.

Τέλος, στο έκτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας, η συζήτηση των ευρημάτων, καθώς και τα συμπεράσματα και οι προτάσεις για μελλοντική έρευνα.

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»: .Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

2 Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση

2.1 Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Οι πρώτες μορφές εξ αποστάσεως εκπαίδευσης εμφανίστηκαν μέσα από την αλληλογραφία, χωρίς την έννοια της άμεσης φυσικής απόστασης όπως την αντιλαμβανόμαστε σήμερα. Ενδεικτικά παραδείγματα αποτελούν η διδασκαλία στενογραφίας στις ΗΠΑ το 1728, μαθήματα μουσικής σύνθεσης στην Αγγλία το 1833 και εκμάθηση γερμανικής γλώσσας το 1856. Μέχρι τα τέλη του 19ου αιώνα τα πανεπιστήμια άρχισαν να προσφέρουν οργανωμένα προγράμματα αλληλογραφίας, τα οποία μέχρι το 1969 είχαν ήδη διαδοθεί σε χώρες της Σκανδιναβίας, την Αυστραλία, τον Καναδά, τη Νέα Ζηλανδία και τη Νότια Αφρική (Μαυροειδής κ.ά., 2014).

Παρόλο που η απαρχή της ΕξΑΕ εντοπίζεται στον 19ο αιώνα, η συστηματική ανάπτυξή της εκτείνεται στον επόμενο αιώνα και ενισχύεται σημαντικά μετά το 1980, εξαιτίας κοινωνικών μεταβολών και της προόδου των τεχνολογικών μέσων (Γκιόσος κ.ά., 2010). Στις μέρες της πανδημίας COVID-19 (2019–2021) οδήγησε στην εκτεταμένη εφαρμογή ψηφιακών μορφών μάθησης, καθιστώντας την εξ αποστάσεως εκπαίδευση βασικό μηχανισμό συνέχισης της εκπαιδευτικής διαδικασίας (Αναστασιάδης, 2020).

Ο ορισμός της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δεν είναι μονοσήμαντος. Ο Λιοναράκης (2006) σημειώνει ότι μια πλήρης περιγραφή απαιτεί εκπαιδευτικά, παιδαγωγικά και οργανωτικά κριτήρια. Το 1971, γαλλική νομοθεσία όρισε την ΕξΑΕ ως διαδικασία μάθησης χωρίς συνεχή φυσική

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

παρουσία εκπαιδευτή (Keegan, 1980). Αντίστοιχα, ο Moore (1973) τόνισε τη σημασία της επικοινωνίας σε συνθήκες όπου διδασκαλία και μάθηση δεν πραγματοποιούνται ταυτόχρονα, ενώ ο Peters (1973) έδωσε έμφαση στη χρήση τεχνολογικών μέσων. Στο ίδιο πνεύμα, ο Holmberg (1977) υποστήριξε ότι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να εφαρμοστεί σε όλα τα επίπεδα, παρέχοντας καθοδήγηση από μακριά.

Ο Keegan (1980) περιέγραψε έξι κεντρικά χαρακτηριστικά της ΕξΑΕ, όπως την απόσταση διδάσκοντα-διδασκόμενου, τον ρόλο του εκπαιδευτικού οργανισμού, τη χρήση μέσων επικοινωνίας και τη δυνατότητα περιοδικών συναντήσεων. Ωστόσο, οι Garrison και Shale (1987) θεώρησαν ότι ορισμένα από τα κριτήρια αυτά δεν ανταποκρίνονται στις σύγχρονες τεχνολογικές μορφές διδασκαλίας, προτείνοντας ότι η τηλεδιάσκεψη και τα διαδραστικά περιβάλλοντα φέρνουν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση πιο κοντά στη διά ζώσης εμπειρία.

Η ηλεκτρονική μάθηση (e-learning) χαρακτηρίζεται από την ασυνεχή φυσική αλληλεπίδραση μεταξύ εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου, με την αμφίδρομη επικοινωνία να διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο. Ο Holmberg (1997) υπογράμμισε την αξία της αλληλεπίδρασης και της ύπαρξης κατάλληλου μαθησιακού υλικού, ενώ ανέδειξε τη συμβολή της εξ αποστάσεως μάθησης στην παροχή ευκαιριών σε άτομα που δεν μπορούν ή δεν επιθυμούν να συμμετέχουν σε παραδοσιακές δομές. Παράλληλα, η ΕξΑΕ ενσωματώνει ποικίλες θεωρίες μάθησης και ενισχύει γνωστικές και κοινωνικές δεξιότητες.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Ο Λιοναράκης (2006) θεωρεί περιοριστικό τον στενό ορισμό της ΕξΑΕ και εισάγει την έννοια της πολυτροπικής εκπαίδευσης, η οποία συνδυάζει χωρικούς, παιδαγωγικούς και τεχνολογικούς παράγοντες. Αυτή η προσέγγιση προσφέρει μεγαλύτερη ευελιξία και προσαρμογή, λαμβάνοντας υπόψη ποικίλες παραμέτρους όπως το προφίλ των μαθητών, τον ρόλο των εκπαιδευτών, το υλικό, τον χρόνο και τις διαδικασίες αξιολόγησης. Καταλήγει δε ότι η ΕξΑΕ πρέπει να καλλιεργεί την αυτονομία και την ανεξάρτητη μάθηση.

Συνοψίζοντας, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση αποτελεί μια οργανωμένη μορφή μάθησης που παρέχεται από θεσμικούς φορείς μέσω ειδικά διαμορφωμένου υλικού, με βασικό άξονα την επικοινωνία και τη συμβουλευτική υποστήριξη. Η τεχνολογία αποτελεί κρίσιμο παράγοντα, τόσο για τη διαδραστικότητα όσο και για τη διάχυση της γνώσης.

2.1.1.1 Σχολική ΕξΑΕ

Η σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση αποτελεί μια οργανωμένη μορφή διδασκαλίας που εφαρμόζεται τόσο στην πρωτοβάθμια όσο και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, απευθυνόμενη σε μαθητές όλων των ηλικιακών ομάδων αλλά και σε ενήλικες. Όπως επισημαίνει η Βασάλα (2005), πρόκειται για εκπαιδευτική διαδικασία που υλοποιείται εξ αποστάσεως με τη βοήθεια τεχνολογικών εργαλείων, επιτρέποντας την κάλυψη διαφορετικών εκπαιδευτικών αναγκών, από την πρόσβαση σε εξειδικευμένη γνώση έως την υπέρβαση χωρικών ή κοινωνικών περιορισμών.

Τυπικά, η σχολική ΕξΑΕ μπορεί να ταξινομηθεί σε τρεις βασικές μορφές σύμφωνα με τον σκοπό που εξυπηρετεί (Αναστασιάδης, 2014· Μίμινου & Σπανακά, 2013):

α) Αυτοτελής μορφή, κατά την οποία τα μαθήματα παρέχονται αποκλειστικά μέσω

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

διαδικτύου και οι μαθητές εργάζονται ανεξάρτητα με κατάλληλα σχεδιασμένο υλικό· β) Συμπληρωματική μορφή, που λειτουργεί υποστηρικτικά στη διαζώσης διδασκαλία, είτε με μεμονωμένα μαθήματα είτε μέσα από συνεργατικά εκπαιδευτικά προγράμματα, όπως το «ΟΔΥΣΣΕΑΣ» (Αναστασιάδης, 2017)· και γ) Μικτή ή πολυμορφική μορφή, η οποία συνδυάζει διαδικτυακές και παραδοσιακές μεθόδους, αξιοποιώντας τα οφέλη της τεχνολογίας (Σοφός και συν., 2015).

Σύμφωνα με τον Αναστασιάδη (2020), η σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση έχει ανθρωποκεντρικό προσανατολισμό, βασιζόμενη στην αλληλεπίδραση του μαθητή με το μαθησιακό υλικό, ενώ ο εκπαιδευτικός αναλαμβάνει κυρίως συμβουλευτικό και υποστηρικτικό ρόλο. Η εμπειρία της πανδημίας ανέδειξε την αναγκαιότητα ενσωμάτωσης ουσιαστικών παιδαγωγικών αρχών, καθώς η διδασκαλία δεν μπορεί να περιορίζεται σε ένα καθαρά τεχνολογικό μοντέλο. Μελλοντικά, η έμφαση πρέπει να δοθεί στην ανάπτυξη συνεργατικών πρακτικών μάθησης, στη δημιουργικότητα και στην κριτική σκέψη. Συνεπώς, η ΕξΑΕ μπορεί να λειτουργήσει ως σημαντικό εργαλείο καινοτομίας, εφόσον σχεδιάζεται με άξονα τις μαθησιακές ανάγκες και τα χαρακτηριστικά των μαθητών.

2.1.1.2 Μικτή μάθηση και σχολική ΕξΑΕ

Η παραδοσιακή διδασκαλία, δηλαδή η άμεση και διάζώσης εκπαιδευτική αλληλεπίδραση, αποτελεί τη χρονικά παλαιότερη μορφή μάθησης σε σύγκριση με τη διαδικτυακή και τη μικτή εκπαίδευση, οι οποίες έχουν αναπτυχθεί πιο πρόσφατα ως αποτέλεσμα τεχνολογικών και παιδαγωγικών εξελίξεων (Nortvig et al., 2018). Στις αρχές της δεκαετίας του 1990, η διαδικτυακή μάθηση άρχισε να κερδίζει δυναμική, καθώς θεωρήθηκε ότι η τεχνολογία θα μπορούσε να εξυπηρετήσει μεγαλύτερο αριθμό μαθητών με μικρότερο κόστος. Παρ' όλα αυτά, η απλή αντιγραφή της παραδοσιακής διδασκαλίας

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

σε ψηφιακό περιβάλλον αποδείχθηκε συχνά ανεπαρκής και μη αποτελεσματική (Schaber et al., 2010).

Αντίθετα, η μικτή μάθηση έχει εδραιωθεί ως μια πιο ολοκληρωμένη και καινοτόμος προσέγγιση, η οποία συνδυάζει στοιχεία από τη συμβατική και την ψηφιακή διδασκαλία. Αν και προκαλεί ποικίλες αντιδράσεις, οι ερευνητές συμφωνούν ότι η επιτυχία της εξαρτάται από την κατάλληλη προετοιμασία των εκπαιδευτικών και τον παιδαγωγικά σωστό σχεδιασμό της (Anthony, 2019). Παρότι ο όρος «μικτή μάθηση» έγινε ιδιαίτερα διαδεδομένος μετά το 2000, η σχετική φιλοσοφία προϋπήρχε και περιγραφόταν με όρους όπως “ευέλικτη” ή “υβριδική” εκπαίδευση, όπου συνδυάζονταν ψηφιακά εργαλεία με παραδοσιακές μορφές διδασκαλίας (Duhaney, 2004).

Η μικτή μάθηση αξιοποιεί τεχνολογίες τόσο σύγχρονης όσο και ασύγχρονης επικοινωνίας, όπως πολυμέσα, πλατφόρμες μάθησης και τηλεδιασκέψεις, προκειμένου να ενισχύσει τη μαθησιακή διαδικασία. Στοχεύει στη δημιουργία ενός ενιαίου μοντέλου που συνδυάζει τα πλεονεκτήματα της δια ζώσης διδασκαλίας με εκείνα της διαδικτυακής μάθησης, επιδιώκοντας μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα (Haijian et al., 2011). Ωστόσο, ο σχεδιασμός τέτοιων μαθημάτων απαιτεί προσεκτική παιδαγωγική προσέγγιση: δεν αρκεί η ψηφιοποίηση του υπάρχοντος υλικού, αλλά απαιτείται η διαμόρφωση ενεργητικών και προσαρμόσιμων μαθησιακών περιβαλλόντων που προωθούν ουσιαστική μάθηση (Schaber et al., 2010).

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

2.2 Σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση και εκπαιδευτικό υλικό στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

2.2.1.1 Εισαγωγή στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση αποτελεί σύγχρονη εκπαιδευτική πρακτική που επιτρέπει τη συνέχιση της μάθησης ανεξάρτητα από τον φυσικό χώρο της τάξης (Moore & Kearsley, 2012). Η υιοθέτηση ψηφιακών μέσων, πλατφορμών ασύγχρονης και σύγχρονης διδασκαλίας και ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού έχει αποδειχθεί κρίσιμη για την αφομοίωση γνώσεων, την ενεργή συμμετοχή των μαθητών και την εξατομίκευση της μάθησης (Dascălăk et al., 2018; Μπαρτζου, 2020).

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση απαιτεί προσαρμογή των διδακτικών πρακτικών στα ιδιαίτερα γνωστικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά των μικρών μαθητών, με έμφαση στη διαδραστικότητα, την οπτικοακουστική παρουσίαση και τη συνεχή ανατροφοδότηση (Vrasidas, 2020).

2.2.1.2 Χαρακτηριστικά εκπαιδευτικού υλικού για εξ αποστάσεως διδασκαλία

Το ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό πρέπει να είναι φιλικό προς τον χρήστη, ελκυστικό και διδακτικά αποτελεσματικό. Σύμφωνα με τη Γνωστική Θεωρία Πολυμεσικής Μάθησης του Mayer (2009), η συνδυαστική χρήση κειμένου, εικόνας και ήχου ενισχύει την κατανόηση και τη διατήρηση της πληροφορίας.

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Επιπλέον, η τμηματική παρουσίαση των πληροφοριών, η σαφήνεια στις οδηγίες, η χρήση διαδραστικών δραστηριοτήτων και η αποφυγή υπερφόρτωσης γνωστικού φορτίου θεωρούνται βασικά στοιχεία που ενισχύουν την αποτελεσματικότητα του υλικού (Clark & Mayer, 2016). Οι εικόνες, τα animations, τα βίντεο και οι ήχοι λειτουργούν υποστηρικτικά για την κατανόηση εννοιών που δύσκολα μπορούν να μεταδοθούν μόνο με το κείμενο (Dascălăk et al., 2018).

2.2.1.3 Πλεονεκτήματα και προκλήσεις

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση προσφέρει ευελιξία, εξατομίκευση και δυνατότητα συνεχούς αξιολόγησης της μαθησιακής προόδου (Moore & Kearsley, 2012). Ωστόσο, απαιτεί κατάλληλη υποδομή, ψηφιακές δεξιότητες εκπαιδευτικών και μαθητών, καθώς και σχεδιασμό υλικού που να προσαρμόζεται στις ανάγκες των μικρών μαθητών (Vrasidas, 2020). Η βιβλιογραφία αναδεικνύει ότι χωρίς κατάλληλο σχεδιασμό, το ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό μπορεί να μειώσει την αλληλεπίδραση και να περιορίσει την αποτελεσματικότητα της μάθησης (Mayer, 2009).

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

2.3 Σχεδιασμός εκπαιδευτικού υλικού για δράσεις στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

2.3.1.1 Θεωρητικό υπόβαθρο και αρχές σχεδιασμού

Ο σχεδιασμός εκπαιδευτικού υλικού στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση βασίζεται σε παιδαγωγικές αρχές που προάγουν τη μάθηση, την ενεργή συμμετοχή και την ανάπτυξη γνωστικών δεξιοτήτων. Η θεωρία της πολυμεσικής μάθησης του Mayer (2009) και η γνωστική θεωρία της μάθησης του Sweller (2011) προτείνουν τρεις βασικούς άξονες σχεδιασμού:

1. **Πολυμεσική παρουσίαση περιεχομένου:** Χρήση εικόνων, ήχου, βίντεο και διαδραστικών δραστηριοτήτων.
2. **Αποφυγή γνωστικής υπερφόρτωσης:** Τμηματική παρουσίαση πληροφοριών, σαφείς οδηγίες και έμφαση σε βασικές έννοιες.
3. **Ενίσχυση ενεργούς μάθησης:** Δραστηριότητες που προάγουν την ανακάλυψη, την ανάλυση και τη σύνθεση πληροφοριών (Clark & Mayer, 2016).

2.3.1.2 Εφαρμογή στη διδασκαλία της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

Το εκπαιδευτικό υλικό πρέπει να είναι **παιχνιδοποιημένο, διαδραστικό και προσαρμοσμένο στις ηλικιακές ανάγκες των μαθητών**. Στρατηγικές όπως κουίζ, ψηφιακές ιστορίες, δραστηριότητες ανατροφοδότησης και

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

δημιουργία ψηφιακών προϊόντων ενισχύουν την εμπλοκή των μαθητών και την κατανόηση των εννοιών (Δασκαλάκης κ.ά., 2018).

Η εισαγωγή μυθολογικών αφηγήσεων ή ιστορικών γεγονότων σε πολυμεσικό ψηφιακό περιβάλλον δημιουργεί συνδέσεις με την πραγματικότητα και ενισχύει τη μνήμη και την κατανόηση (Αστρουλάκης & Παπούλιας, 2011). Παράλληλα, η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του υλικού μέσω μαθησιακών δραστηριοτήτων και ερωτηματολογίων συμβάλλει στη συνεχή βελτίωση του σχεδιασμού.

2.3.1.3 Κριτική και προοπτικές

Η βιβλιογραφία επισημαίνει ότι η απλή μεταφορά παραδοσιακών διδακτικών πρακτικών σε ψηφιακό περιβάλλον δεν αρκεί. Η επιτυχία του υλικού εξαρτάται από τη σωστή ενσωμάτωση θεωρητικών αρχών μάθησης, εξατομίκευσης και διαδραστικότητας (Mayer, 2009; Clark & Mayer, 2016). Επιπλέον, η συνεργατική μάθηση και η διαθεματική προσέγγιση ενισχύουν την επίτευξη μαθησιακών στόχων και την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων (Vrasidas, 2020).

2.3.1.4 Εκπαιδευτικό υλικό για τη διδασκαλία της Ιστορίας

2.3.1.4.1 Σκοπός και λειτουργία

Το εκπαιδευτικό υλικό για τη διδασκαλία της ιστορίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση επιδιώκει να:

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

- Ενισχύσει την ιστορική σκέψη και κατανόηση αιτίων και συνεπειών γεγονότων.
- Προάγει την κριτική αξιολόγηση ιστορικών πηγών.
- Καλλιεργεί την ιστορική συνείδηση και κοινωνικές δεξιότητες (ΙΕΠ, 2017).

Η πολυμεσική προσέγγιση, η ανάλυση πηγών και η χρήση μυθολογικών αφηγήσεων συμβάλλουν στη σύνδεση της ιστορίας με την καθημερινή εμπειρία των μαθητών και την ανάπτυξη δεξιοτήτων αναστοχασμού (Λιάκος, 2021; Παπαγρηγορίου κ.ά., 2011).

2.3.1.5 Σχεδιασμός ψηφιακού ιστορικού υλικού

Η χρήση ψηφιακών εργαλείων για τη διδασκαλία της ιστορίας περιλαμβάνει:

- Πολυμεσικές αφηγήσεις γεγονότων (εικόνες, βίντεο, animation).
- Δραστηριότητες ανάλυσης πηγών και σύγκρισης ιστορικών αφηγήσεων.
- Διαδραστικές ασκήσεις με ανατροφοδότηση για αξιολόγηση της κατανόησης (Δασκαλάκης κ.ά., 2018; Θωδής, 2019).

Η τμηματική παρουσίαση περιεχομένου, η σαφής καθοδήγηση και η αποφυγή υπερφόρτωσης πληροφοριών αποτελούν κρίσιμα στοιχεία για την αποτελεσματικότητα της μάθησης (Mayer, 2009).

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

2.3.1.6 Εφαρμογή στην τάξη

Η διαθεματική προσέγγιση, που συνδέει ιστορία, μυθολογία, λογοτεχνία και τέχνη, ενισχύει τη συμμετοχή και τη βιωματική μάθηση. Η εισαγωγή ψηφιακών δραστηριοτήτων όπως ψηφιακά κουίζ, χρονικές γραμμές και βίντεο αφηγήσεις συμβάλλει στη διατήρηση της προσοχής και την ανάπτυξη δεξιοτήτων αναστοχασμού (Αστρουλάκης & Παπούλιας, 2011; Θωδής, 2019).

2.3.1.7 Προκλήσεις και στρατηγικές βελτίωσης

Η κύρια πρόκληση είναι η ισορροπία μεταξύ εκπαιδευτικής αξίας και τεχνολογικής πολυπλοκότητας. Το εκπαιδευτικό υλικό πρέπει να είναι φιλικό προς τους μικρούς μαθητές, να ενισχύει την ενεργό συμμετοχή και να ενσωματώνει παιδαγωγικές αρχές πολυμεσικής μάθησης (Clark & Mayer, 2016; Mayer, 2009).

2.3.1.8 Συμπεράσματα

Η βιβλιογραφική επισκόπηση καταδεικνύει ότι η αποτελεσματική σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση και το ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση εξαρτώνται από:

1. **Σωστό σχεδιασμό βασισμένο σε θεωρίες μάθησης** (π.χ. Mayer, Sweller).
2. **Πολυμεσική και διαδραστική παρουσίαση περιεχομένου**, που προσαρμόζεται στις ηλικιακές ανάγκες των μαθητών.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

3. **Διαθεματική και βιωματική προσέγγιση**, ιδιαίτερα στη διδασκαλία της ιστορίας και της μυθολογίας.
4. **Αξιολόγηση και ανατροφοδότηση** για συνεχή βελτίωση της μάθησης.

Η ένταξη ψηφιακών εργαλείων και διαδραστικών δραστηριοτήτων ενισχύει τη συμμετοχή, την κριτική σκέψη και την ιστορική κατανόηση των μαθητών, καθιστώντας την εξ αποστάσεως και ψηφιακή εκπαίδευση αποτελεσματική και βιωματική

2.4 Συμπληρωματική σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση

2.4.1.1 Εισαγωγή

Η συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση αποτελεί μία σημαντική μορφή υποστήριξης της παραδοσιακής μάθησης, προσφέροντας ψηφιακό υλικό και δραστηριότητες που λειτουργούν παράλληλα με τη δια ζώσης διδασκαλία. Σε μια εποχή αυξημένης ψηφιοποίησης, αυτή η προσέγγιση αναδεικνύεται ως πολύτιμη τόσο για εκπαιδευτικούς όσο και για μαθητές. Στην παρούσα εργασία εξετάζονται η θεωρητική βάση, τα πλεονεκτήματα, οι περιορισμοί και οι σχεδιαστικές προτάσεις για την αποτελεσματική υλοποίηση συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

2.4.1.2 Θεωρητικό Πλαίσιο

Η έννοια της συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης βασίζεται στην ιδέα ότι το διαδικτυακό υλικό δεν υποκαθιστά πλήρως την παραδοσιακή τάξη, αλλά τη συμπληρώνει.

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Βασική θεωρητική βάση για την κατανόηση αυτής της μορφής μάθησης προσφέρει το πλαίσιο της **Κοινότητας Αναζήτησης (Community of Inquiry)**, όπως διατυπώθηκε από τους Garrison, Anderson και Archer (2000). Σύμφωνα με αυτό το μοντέλο, η μάθηση σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον υποστηρίζεται από τρεις διαστάσεις — γνωστική, κοινωνική και διδασκαλική παρουσία — οι οποίες είναι κρίσιμες για την αλληλεπίδραση, τον αναστοχασμό και την καθοδήγηση.

Επιπλέον, οι **αρχές της πολυμεσικής μάθησης** (Mayer, 2009) παρέχουν ένα χρήσιμο θεωρητικό πλαίσιο για το σχεδιασμό ψηφιακού υλικού στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Σύμφωνα με αυτές τις αρχές, ο συνδυασμός εικόνας και κειμένου βελτιώνει την κατανόηση, ενώ η αποφυγή υπερβολικών ή μη σχετικών πληροφοριών (αρχή συνοχής) και η παρουσίαση του περιεχομένου σε μικρά τμήματα (αρχή κατάτμησης) μειώνουν το γνωστικό φορτίο των μαθητών.

2.4.1.3 Συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση και μικτή μάθηση στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Η συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση αναφέρεται σε μορφές οργανωμένης μαθησιακής υποστήριξης που λειτουργούν ενισχυτικά προς τη δια ζώσης διδασκαλία, χωρίς να την αντικαθιστούν. Στο πλαίσιο αυτό, η εξ αποστάσεως διάσταση αξιοποιείται για την παροχή πρόσθετου εκπαιδευτικού υλικού, δραστηριοτήτων επανάληψης ή εμβάθυνσης και ευκαιριών αναστοχασμού, επεκτείνοντας τον μαθησιακό χρόνο και χώρο πέρα από τα όρια της σχολικής τάξης (Moore & Kearsley, 2012). Η προσέγγιση αυτή συνδέεται άμεσα με την έννοια της μικτής μάθησης (blended learning), η οποία ορίζεται ως ο συνδυασμός δια ζώσης και διαδικτυακών μαθησιακών εμπειριών με παιδαγωγικά στοχευμένο τρόπο (Graham, 2013).

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, η συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση αποκτά ιδιαίτερη σημασία, καθώς οι μαθητές μικρών ηλικιών έχουν αυξημένη ανάγκη για δομή, καθοδήγηση και σαφή οργάνωση της μαθησιακής διαδικασίας. Η εξ αποστάσεως διάσταση δεν μπορεί να λειτουργήσει αυτόνομα, αλλά οφείλει να σχεδιάζεται ως οργανική προέκταση της δια ζώσης διδασκαλίας, λαμβάνοντας υπόψη τα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά των μαθητών και τον περιορισμένο βαθμό μαθησιακής αυτορρύθμισης (Ματσαγγούρας, 2011). Σύμφωνα με τον Αναστασιάδη (2017), η αποτελεσματικότητα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στην πρωτοβάθμια βαθμίδα εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ποιότητα και την παιδαγωγική οργάνωση του εκπαιδευτικού υλικού.

Ένα βασικό πλεονέκτημα της συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είναι η δυνατότητα παροχής ευκαιριών επανάληψης και εμπέδωσης, καθώς οι μαθητές μπορούν να επανέρχονται στο εκπαιδευτικό υλικό με τον δικό τους ρυθμό. Η πρακτική αυτή θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική στη διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων που απαιτούν κατανόηση αφήγησης, χρονικής ακολουθίας και αιτιολογικών σχέσεων, όπως η Ιστορία. Μελέτες σχετικές με τη μικτή μάθηση δείχνουν ότι η συμπληρωματική χρήση ψηφιακού υλικού μπορεί να ενισχύσει την κατανόηση και τη συμμετοχή των μαθητών, ιδίως όταν οι δραστηριότητες είναι σύντομες, σαφώς δομημένες και άμεσα συνδεδεμένες με τους μαθησιακούς στόχους (Means et al., 2010).

Παράλληλα, η διεθνής βιβλιογραφία αναδεικνύει ότι τα μικτά μοντέλα μάθησης μπορούν να παρουσιάσουν μαθησιακά αποτελέσματα ισοδύναμα ή και ανώτερα σε σύγκριση με την αποκλειστικά δια ζώσης διδασκαλία, υπό την προϋπόθεση ότι η τεχνολογία αξιοποιείται παιδαγωγικά και όχι απλώς ως μέσο παρουσίασης πληροφορίας (Bernard et al., 2014). Η υπεροχή των μικτών σχημάτων δεν αποδίδεται στην τεχνολογία αυτή καθαυτή, αλλά στο γεγονός ότι προσφέρουν επιπλέον δομημένες μαθησιακές ευκαιρίες,

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

όπως αυξημένο χρόνο ενασχόλησης, διαφοροποιημένες δραστηριότητες και ενισχυμένη ανατροφοδότηση.

Ωστόσο, η συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση συνοδεύεται και από παιδαγωγικές προκλήσεις. Ένας βασικός κίνδυνος είναι η μετατροπή της εξ αποστάσεως διάστασης σε απλή προσθήκη εργασιών χωρίς σαφή παιδαγωγική προστιθέμενη αξία. Για τον λόγο αυτό, η βιβλιογραφία υπογραμμίζει την ανάγκη σαφούς αντιστοίχισης κάθε δραστηριότητας με συγκεκριμένους μαθησιακούς στόχους και τον περιορισμό της έκτασης των εργασιών, ιδιαίτερα για μαθητές μικρών ηλικιών (Graham, 2013). Επιπλέον, ζητήματα πρόσβασης σε τεχνολογικό εξοπλισμό και σύνδεση στο διαδίκτυο ενδέχεται να δημιουργήσουν ανισότητες συμμετοχής, γεγονός που απαιτεί ευέλικτο σχεδιασμό του εκπαιδευτικού υλικού (Αναστασιάδης, 2017).

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται επίσης στον ρόλο της αλληλεπίδρασης και της ανατροφοδότησης. Σύμφωνα με τον Moore (1993), η αλληλεπίδραση με το περιεχόμενο, τον εκπαιδευτικό και τους συμμαθητές αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την ποιότητα της μαθησιακής εμπειρίας στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, η συμπληρωματική εξ αποστάσεως διάσταση οφείλει να περιλαμβάνει δραστηριότητες που ενεργοποιούν τον μαθητή και υποστηρίζουν τον έλεγχο κατανόησης, χωρίς να απαιτούν υψηλό βαθμό αυτονομίας.

Με βάση τα παραπάνω, η συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να αποτελέσει παιδαγωγικά αποτελεσματική πρακτική όταν σχεδιάζεται ως στοχευμένη επέκταση της δια ζώσης διδασκαλίας, με σαφή δομή, περιορισμένη έκταση και έμφαση στη νοηματοδότηση του περιεχομένου. Στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας, η προσέγγιση αυτή συνδέεται με τη δυνατότητα των μαθητών να επανέρχονται στο εκπαιδευτικό υλικό, να παρακολουθούν την ιστορική αφήγηση σε μικρές ενότητες και να ολοκληρώνουν

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

σύντομες δραστηριότητες ελέγχου κατανόησης. Η επιλογή της συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ανταποκρίνεται στις ανάγκες της ηλικιακής ομάδας και λειτουργεί ως παιδαγωγικά τεκμηριωμένη ενίσχυση της δια ζώσης διδασκαλίας.

2.4.1.4 Πλεονεκτήματα της Συμπληρωματικής Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης

Η συμπληρωματική μορφή εξ αποστάσεως εκπαίδευσης προσφέρει πολλά σημαντικά οφέλη:

1. **Πρόσβαση και Ευελιξία:** Οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να ανατρέχουν στο ψηφιακό υλικό όποτε το χρειάζονται, γεγονός που παρέχει μεγαλύτερη ευελιξία στη μάθηση (Simonson, Smaldino & Zvacek, 2019).
2. **Βελτιωμένη Κατανόηση μέσω Πολυμέσων:** Η χρήση οπτικοακουστικών στοιχείων, σε συνδυασμό με κείμενο, ενισχύει τη μάθηση σύμφωνα με τις αρχές του Mayer (2009).
3. **Αυτονομία και Αναστοχασμός:** Μέσω δραστηριοτήτων αυτοαξιολόγησης και ανατροφοδότησης, οι μαθητές αναπτύσσουν μεταγνωστικές δεξιότητες και ανεξαρτησία στη μάθησή τους (Means, Toyama, Murphy, Bakia & Jones, 2010).
4. **Ενίσχυση Εμπλοκής:** Όταν σχεδιαστεί με βάση το πλαίσιο της Κοινότητας Αναζήτησης, το υλικό μπορεί να προσφέρει συνεργατικές και διαδραστικές εμπειρίες, ενισχύοντας τόσο τη γνωστική όσο και την κοινωνική παρουσία (Garrison et al., 2000).
5. **Αποδεδειγμένη Αποτελεσματικότητα:** Μετα-αναλύσεις έχουν δείξει ότι blended (συνδυασμένη) μάθηση — όπου η εξ αποστάσεως υποστήριξη συμπληρώνει τη δια ζώσης διδασκαλία — μπορεί να αποδώσει ίσα ή και καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα σε σύγκριση με παραδοσιακά μαθήματα (Means et al., 2010).

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Επιπλέον, συστηματικές ανασκοπήσεις καταδεικνύουν ότι η blended μάθηση είναι αποτελεσματική σε ποικίλες ηλικιακές ομάδες (Ashraf et al., 2021).

2.4.1.5 Προκλήσεις και Περιορισμοί

Παρά τα οφέλη, υπάρχουν σημαντικές προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν:

1. **Ψηφιακός Διαχωρισμός:** Η άνιση πρόσβαση σε τεχνολογία και σταθερό διαδίκτυο μπορεί να δημιουργήσει εμπόδια. Μαθητές με περιορισμένη υποδομή κινδυνεύουν να μην επωφεληθούν πλήρως από την εξ αποστάσεως υποστήριξη.
2. **Περιορισμένη Διαδραστικότητα:** Εάν το ψηφιακό υλικό δεν περιλαμβάνει δομημένες συνεργατικές δραστηριότητες ή φόρουμ, η εμπειρία μπορεί να παραμείνει παθητική — γεγονός που μειώνει την αποτελεσματικότητα του μοντέλου (Garrison et al., 2000).
3. **Αντίσταση Εκπαιδευτικών:** Εκπαιδευτικοί που δεν έχουν εμπειρία με την ψηφιακή μάθηση ενδέχεται να δυσκολεύονται στο σχεδιασμό και τη διαχείριση διαδικτυακού περιεχομένου (Simonson et al., 2019).
4. **Αυτοπειθαρχία Μαθητών:** Η συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση απαιτεί υψηλό βαθμό αυτορρύθμισης και συμμόρφωσης των μαθητών· χωρίς κατάλληλη καθοδήγηση ή ενσωμάτωση στο πρόγραμμα, η συμμετοχή μπορεί να μειωθεί.
5. **Ποιότητα και Αξιολόγηση Υλικού:** Η διατήρηση της ποιότητας του ψηφιακού περιεχομένου απαιτεί συνεχή ανατροφοδότηση και αναθεώρηση. Η αξιολόγηση της μαθησιακής απόδοσης πρέπει να περιλαμβάνει τόσο τις ψηφιακές όσο και τις παραδοσιακές διαστάσεις (Moore, 2013).

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

2.4.1.6 Προτάσεις για Σχεδιασμό και Υλοποίηση

Για να επιτευχθεί η μέγιστη αποτελεσματικότητα της συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, προτείνονται τα ακόλουθα:

- **Θεμελίωση στο Πλαίσιο Community of Inquiry:** Ο σχεδιασμός μαθησιακών δραστηριοτήτων πρέπει να ενισχύει τη γνωστική, κοινωνική και διδασκαλική παρουσία, με χρήση φόρουμ, ομαδικών εργασιών και συνομιλιών (Garrison et al., 2000).
- **Εφαρμογή των Αρχών του Mayer:** Το ψηφιακό υλικό πρέπει να σχεδιάζεται με βάση τις πολυμεσικές αρχές — εικόνα, διαχωρισμός περιεχομένου, εστίαση στην ουσία — ώστε να βοηθά στην κατανόηση και να μειώνει την υπερφόρτωση (Mayer, 2009).
- **Μηχανισμοί Αναστοχασμού και Ανατροφοδότησης:** Ενσωμάτωση online quizzes, δραστηριοτήτων αυτοαξιολόγησης και ανατροφοδότησης για να ενισχυθεί η μεταγνωστική ανάπτυξη (Means et al., 2010).
- **Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών:** Παροχή επιμόρφωσης και υποστήριξης στους δασκάλους για τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών και την ανάπτυξη κατάλληλου υλικού (Simonson et al., 2019).
- **Παρενέργεια Αξιολόγησης και Αναθεώρησης:** Τακτικές αξιολογήσεις από μαθητές και εκπαιδευτικούς, και αναπροσαρμογή του ψηφιακού περιεχομένου για βελτίωση της ποιότητας (Moore, 2013).

2.4.1.7 Συμπεράσματα

Η συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση αποτελεί ένα ισχυρό και ευέλικτο μέσο για την ενίσχυση της μάθησης, παρέχοντας πρόσβαση, πολυμεσικό περιεχόμενο και

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

δυνατότητα αυτονομίας. Βασισμένη σε θεωρητικά πλαίσια όπως το Community of Inquiry και τις αρχές πολυμεσικής μάθησης, μπορεί να βελτιώσει την εμπλοκή και την κατανόηση των μαθητών. Ωστόσο, η αποτελεσματική εφαρμογή χρειάζεται στρατηγικό σχεδιασμό, υποστήριξη εκπαιδευτικών και συνεχείς αξιολογήσεις. Αν αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις, η συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση έχει τη δυνατότητα να ενισχύσει ουσιαστικά την εκπαιδευτική διαδικασία, ειδικά σε περιβάλλοντα που επιδιώκουν τον συνδυασμό ψηφιακής και δια ζώσης μάθησης.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

3 Ιστορία

3.1 Ιστορία ως Σχολικό Μάθημα

Η διδασκαλία της ιστορίας αποτελεί βασικό πυλώνα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, καθότι συμβάλλει στη διαμόρφωση ιστορικής σκέψης, συλλογικής μνήμης και κριτικής αντίληψης των μαθητών (Δασκαλάκης κ.ά., 2018). Στο πλαίσιο της ελληνικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, το μάθημα της ιστορίας έχει υποστεί σημαντικές μεταρρυθμίσεις, οι οποίες αντανακλούν τις κοινωνικές, πολιτισμικές και παιδαγωγικές ανάγκες κάθε περιόδου (Φαρμάκης, 2006).

Η ιστορία ως σχολικό μάθημα δεν περιορίζεται στην απλή παρουσίαση γεγονότων· στόχος της είναι η ανάπτυξη ιστορικής συνείδησης, η κατανόηση των αιτίων και των συνεπειών γεγονότων, καθώς και η ικανότητα σύνθεσης και αξιολόγησης πηγών (Θωδής, 2019). Επιπλέον, η χρήση οπτικού υλικού, όπως χάρτες, εικόνες, αναπαραστάσεις και ψηφιακές πηγές, έχει αποδειχθεί ότι διευκολύνει την κατανόηση σύνθετων ιστορικών διαδικασιών και προάγει την ενεργό συμμετοχή των μαθητών (Δασκαλάκης κ.ά., 2018).

Σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις υποστηρίζουν ότι η διδασκαλία της ιστορίας πρέπει να είναι **διεργασιακή και πηγιοκεντρική**, ώστε οι μαθητές να μην περιορίζονται σε παθητική απομνημόνευση αλλά να συμμετέχουν ενεργά στην ανακάλυψη και ανάλυση των ιστορικών γεγονότων (ΙΕΠ, 2017). Η αξιοποίηση ψηφιακών μέσων, διαδραστικών εργαλείων και πολυμεσικών πηγών ενισχύει την κατανόηση των ιστορικών εννοιών και την ανάπτυξη δεξιοτήτων αναστοχασμού και

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

κριτικής σκέψης (Θωδής, 2019).

Η ιστορία, ως σχολικό μάθημα, διαδραματίζει καίριο ρόλο στη συγκρότηση της ταυτότητας των μαθητών και στη διαμόρφωση της σχέσης τους με το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον. Δεν πρόκειται απλώς για ένα γνωστικό αντικείμενο που μεταδίδει πληροφορίες για ιστορικά γεγονότα, αλλά για ένα πεδίο μάθησης που στοχεύει στην ανάπτυξη ιστορικής σκέψης, ιστορικής συνείδησης και κοινωνικής ευαισθησίας (Wineburg, 2001). Στο πλαίσιο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, η ιστορία συμβάλλει στη σταδιακή κατανόηση της έννοιας του χρόνου, της αιτιότητας και της αλλαγής, στοιχεία τα οποία αποτελούν βασικές συνιστώσες της ιστορικής γνώσης.

Η ιστορική σκέψη, σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία, περιλαμβάνει την ικανότητα των μαθητών να κατανοούν ότι το παρελθόν ερμηνεύεται μέσα από πηγές, αφηγήσεις και οπτικές γωνίες, και όχι ως ένα στατικό σύνολο αδιαμφισβήτητων γεγονότων (Seixas & Morton, 2013). Στο σχολικό πλαίσιο, αυτό σημαίνει ότι η διδασκαλία της ιστορίας οφείλει να υπερβαίνει την απλή απομνημόνευση ημερομηνιών και ονομάτων και να κατευθύνεται προς τη διερεύνηση, την ερμηνεία και την κριτική αποτίμηση ιστορικών δεδομένων. Η προσέγγιση αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική από τις πρώτες τάξεις του Δημοτικού, όπου τίθενται τα θεμέλια για την ανάπτυξη ιστορικών δεξιοτήτων.

Στην ελληνική πρωτοβάθμια εκπαίδευση, το μάθημα της ιστορίας έχει επηρεαστεί διαχρονικά από τις εκάστοτε παιδαγωγικές και ιδεολογικές αντιλήψεις. Όπως επισημαίνει ο Φαρμάκης (2006), οι μεταρρυθμίσεις των Αναλυτικών Προγραμμάτων αντανakλούν τις κοινωνικές και

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

πολιτισμικές ανάγκες κάθε περιόδου, μετατοπίζοντας σταδιακά το βάρος από την εθνικοκεντρική αφήγηση προς πιο πολυδιάστατες και παιδαγωγικά προσανατολισμένες προσεγγίσεις. Οι σύγχρονες κατευθύνσεις του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ, 2017) τονίζουν την ανάγκη για ενεργό συμμετοχή των μαθητών, αξιοποίηση πηγών και καλλιέργεια δεξιοτήτων κριτικής σκέψης.

Η ιστορία ως σχολικό μάθημα συνδέεται άμεσα με την ανάπτυξη της συλλογικής μνήμης και της κοινωνικής συνείδησης. Μέσα από τη μελέτη ιστορικών γεγονότων και αφηγήσεων, οι μαθητές έρχονται σε επαφή με αξίες, στάσεις και κοινωνικές πρακτικές του παρελθόντος, γεγονός που τους επιτρέπει να κατανοήσουν καλύτερα τον σύγχρονο κόσμο (Λιάκος, 2021). Η κατανόηση αυτή δεν επιδιώκει την άκριτη αποδοχή ιστορικών αφηγήσεων, αλλά την ανάπτυξη ικανότητας ερμηνείας και διαλόγου γύρω από το παρελθόν.

Ιδιαίτερη σημασία στη διδασκαλία της ιστορίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση έχει η προσαρμογή του περιεχομένου και της μεθοδολογίας στα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά των μαθητών. Οι μαθητές μικρών ηλικιών δυσκολεύονται να κατανοήσουν αφηρημένες έννοιες, όπως η ιστορική αιτιότητα ή η πολυπλοκότητα των κοινωνικών δομών, γεγονός που καθιστά αναγκαία τη χρήση αφηγηματικών, οπτικών και βιωματικών στοιχείων (Δασκαλάκης κ.ά., 2018). Η αφήγηση, οι εικόνες, οι χάρτες και οι αναπαραστάσεις λειτουργούν ως γνωστικά στηρίγματα που διευκολύνουν την κατανόηση και τη συγκράτηση της πληροφορίας.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Παράλληλα, η χρήση οπτικού και πολυμεσικού υλικού στη διδασκαλία της ιστορίας έχει αποδειχθεί ότι ενισχύει τη μαθησιακή εμπλοκή και την ενεργό συμμετοχή των μαθητών. Σύμφωνα με τον Mayer (2009), η πολυμεσική μάθηση μπορεί να υποστηρίξει την κατανόηση σύνθετων εννοιών, όταν ο σχεδιασμός του υλικού βασίζεται σε αρχές γνωστικής οικονομίας και σαφή οργάνωση της πληροφορίας. Στο μάθημα της ιστορίας, οι αρχές αυτές επιτρέπουν τη σύνδεση κειμένου και εικόνας με τρόπο που ενισχύει τη νοηματοδότηση των ιστορικών γεγονότων.

Συνεπώς, η ιστορία ως σχολικό μάθημα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση καλείται να επιτελέσει έναν σύνθετο ρόλο: να μεταδώσει βασικές ιστορικές γνώσεις, να καλλιεργήσει δεξιότητες ιστορικής σκέψης και να συμβάλει στη διαμόρφωση ενεργών και κριτικά σκεπτόμενων πολιτών. Η επίτευξη αυτών των στόχων προϋποθέτει τη μετάβαση από παραδοσιακές διδακτικές πρακτικές σε πιο διερευνητικές, πηγιοκεντρικές και μαθητοκεντρικές προσεγγίσεις, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τόσο τις γνωστικές ανάγκες των μαθητών όσο και τις σύγχρονες παιδαγωγικές θεωρίες.

3.1.1.1 Κριτική θεώρηση μεθοδολογιών διδασκαλίας

Μελέτες δείχνουν ότι η παραδοσιακή διδασκαλία ιστορίας μέσω αφήγησης και απομνημόνευσης περιορίζει την ανάπτυξη κριτικής σκέψης και την αφομοίωση των ιστορικών εννοιών (Λιάκος, 2021). Αντίθετα, η εφαρμογή πηγιοκεντρικών και διαδραστικών μεθόδων διδασκαλίας, όπως η ανάλυση πρωτογενών πηγών, η χρήση οπτικοακουστικού υλικού και η ενσωμάτωση πολυμεσικών εργαλείων,

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

ενισχύει την ενεργό συμμετοχή των μαθητών και την κατανόηση της ιστορικής πολυπλοκότητας.

Η διδασκαλία της Ιστορίας έχει αποτελέσει αντικείμενο έντονου επιστημονικού προβληματισμού, ιδίως ως προς τις μεθοδολογικές προσεγγίσεις που εφαρμόζονται στο σχολικό πλαίσιο. Η παραδοσιακή, δασκαλοκεντρική προσέγγιση, η οποία βασίζεται κυρίως στην αφήγηση και την απομνημόνευση ιστορικών γεγονότων, έχει δεχθεί σημαντική κριτική, καθώς περιορίζει τη δυνατότητα των μαθητών να αναπτύξουν δεξιότητες ιστορικής σκέψης και κριτικής ανάλυσης (Λιάκος, 2021). Στο πλαίσιο αυτό, οι μαθητές συχνά αντιμετωπίζουν την Ιστορία ως ένα σύνολο αποσπασματικών πληροφοριών, χωρίς να κατανοούν τις σχέσεις αίτιου–αποτελέσματος και την πολυπλοκότητα των ιστορικών διαδικασιών.

Η σύγχρονη διδακτική της Ιστορίας μετατοπίζει το ενδιαφέρον από τη μετάδοση έτοιμης γνώσης στη διερευνητική και πηγιοκεντρική προσέγγιση. Σύμφωνα με τον Θωδή (2019), η πηγιοκεντρική διδασκαλία ενθαρρύνει τους μαθητές να έρχονται σε άμεση επαφή με ιστορικές πηγές, να τις αναλύουν, να τις συγκρίνουν και να διατυπώνουν τεκμηριωμένα συμπεράσματα. Με τον τρόπο αυτό, η Ιστορία αντιμετωπίζεται ως διαδικασία ερμηνείας και όχι ως αδιαμφισβήτητη αφήγηση, γεγονός που συμβάλλει ουσιαστικά στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης.

Ιδιαίτερα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, η εφαρμογή διερευνητικών μεθόδων απαιτεί προσαρμογή στις γνωστικές δυνατότητες των μαθητών.

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Η χρήση απλών πρωτογενών ή δευτερογενών πηγών, όπως εικόνες, χάρτες, σύντομα αποσπάσματα κειμένων ή οπτικοακουστικό υλικό, μπορεί να λειτουργήσει ως αφετηρία για την καλλιέργεια βασικών ιστορικών δεξιοτήτων, όπως η παρατήρηση, η σύγκριση και η εξαγωγή συμπερασμάτων (Δασκαλάκης κ.ά., 2018). Η σταδιακή αυτή προσέγγιση επιτρέπει στους μαθητές να αναπτύξουν ιστορική σκέψη χωρίς να επιβαρύνονται γνωστικά.

Παράλληλα, η αφηγηματική προσέγγιση εξακολουθεί να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διδασκαλία της Ιστορίας, ιδίως στις μικρές τάξεις του Δημοτικού. Ωστόσο, η αφήγηση δεν αντιμετωπίζεται πλέον ως αυτοσκοπός, αλλά ως εργαλείο εισαγωγής και πλαισίωσης της ιστορικής γνώσης. Όπως επισημαίνει ο Φαρμάκης (2006), η αφήγηση μπορεί να λειτουργήσει υποστηρικτικά στη μάθηση, όταν συνδυάζεται με ερωτήσεις προβληματισμού, δραστηριότητες αναστοχασμού και σύνδεση με ιστορικές πηγές. Με τον τρόπο αυτό, οι μαθητές δεν παραμένουν παθητικοί δέκτες, αλλά καλούνται να επεξεργαστούν ενεργά το ιστορικό περιεχόμενο.

Η κριτική θεώρηση των μεθοδολογιών διδασκαλίας της Ιστορίας αναδεικνύει επίσης τη σημασία της διαθεματικής προσέγγισης. Η σύνδεση της Ιστορίας με άλλα γνωστικά αντικείμενα, όπως η Γλώσσα, η Λογοτεχνία, η Τέχνη και η Γεωγραφία, επιτρέπει την πολυδιάστατη κατανόηση των ιστορικών φαινομένων και ενισχύει τη βιωματική μάθηση (Αστρουλάκης & Παπούλιας, 2011). Η διαθεματικότητα προσφέρει στους μαθητές τη δυνατότητα να προσεγγίσουν την Ιστορία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

μέσα από διαφορετικά πρίσματα και να αναγνωρίσουν τη σύνδεσή της με την καθημερινή ζωή και τον πολιτισμό.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται τα τελευταία χρόνια στη χρήση ενεργητικών και συνεργατικών μορφών μάθησης στη διδασκαλία της Ιστορίας. Δραστηριότητες όπως η ομαδική εργασία, οι συζητήσεις, οι μικρές έρευνες και η δημιουργία αφηγήσεων ενισχύουν την κοινωνική αλληλεπίδραση και την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των μαθητών. Σύμφωνα με τον Ματσαγγούρα (2011), οι συνεργατικές μορφές μάθησης συμβάλλουν στην ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και στη βαθύτερη κατανόηση του γνωστικού αντικειμένου, καθώς οι μαθητές οικοδομούν τη γνώση μέσα από τη συνεργασία και τον διάλογο.

Η ενσωμάτωση ψηφιακών και πολυμεσικών εργαλείων αποτελεί επίσης βασικό στοιχείο των σύγχρονων μεθοδολογιών διδασκαλίας της Ιστορίας. Η χρήση ψηφιακών χαρτών, διαδραστικών εφαρμογών, βίντεο και ψηφιακών πηγών επιτρέπει την οπτικοποίηση ιστορικών γεγονότων και διαδικασιών, διευκολύνοντας την κατανόηση σύνθετων εννοιών (Mayer, 2009). Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα των εργαλείων αυτών εξαρτάται από τον παιδαγωγικό σχεδιασμό και τη στοχευμένη ένταξή τους στη μαθησιακή διαδικασία, ώστε να μην λειτουργούν αποσπασματικά ή επιφανειακά.

Συνοψίζοντας, η κριτική θεώρηση των μεθοδολογιών διδασκαλίας της Ιστορίας καταδεικνύει την ανάγκη για μετάβαση από παραδοσιακές, δασκαλοκεντρικές πρακτικές σε μαθητοκεντρικές, διερευνητικές και πηγιοκεντρικές προσεγγίσεις. Η αξιοποίηση αφηγηματικών,

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

διαθεματικών και ψηφιακών μεθόδων, σε συνδυασμό με ενεργητικές μορφές μάθησης, μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην ανάπτυξη ιστορικής σκέψης, κριτικής ικανότητας και ουσιαστικής κατανόησης του ιστορικού παρελθόντος από τους μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

3.2 Μύθος, Μυθολογία και Εκπαίδευση

Η μυθολογία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της πολιτισμικής κληρονομιάς και λειτουργεί ως εργαλείο για την κατανόηση ιστορικών και κοινωνικών φαινομένων (Αστρουλάκης & Παπούλιας, 2011). Οι μύθοι παρέχουν αφηγηματικά πλαίσια που βοηθούν τους μαθητές να κατανοήσουν τις αξίες, τα ήθη και τις αντιλήψεις των προηγούμενων κοινωνιών, ενώ ταυτόχρονα διευκολύνουν την ανάπτυξη φαντασίας και δημιουργικότητας.

Η ένταξη μυθολογικών αφηγήσεων στο μάθημα της ιστορίας επιτρέπει τη σύγκριση μυθικών αφηγήσεων με ιστορικά γεγονότα, ενισχύοντας την κριτική ικανότητα των μαθητών και προάγοντας την κατανόηση των κοινωνικών και πολιτισμικών διαστάσεων της ιστορίας (Λιάκος, 2021). Παράλληλα, η προσέγγιση αυτή συνδέεται με τη θεωρία της βιωματικής μάθησης του Kolb (1984), όπου οι μαθητές αφομοιώνουν τη γνώση μέσω εμπειρίας και αναστοχασμού, συγκρίνοντας τη μυθολογική αφήγηση με ιστορικά δεδομένα.

Οι μελέτες υπογραμμίζουν ότι η σωστή αξιοποίηση της μυθολογίας στην εκπαίδευση απαιτεί σαφή διάκριση μεταξύ μυθικής και ιστορικής αλήθειας, ώστε οι μαθητές να αναπτύξουν ικανότητες κριτικής σκέψης

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

και αξιολόγησης πηγών (Παπαγρηγορίου, Αστρουλάκης & Παπούλιας, 2011). Επιπλέον, η διαθεματική προσέγγιση, η οποία συνδέει τη μυθολογία με λογοτεχνία, τέχνη και ιστορία, ενισχύει την κατανόηση και καθιστά τη μάθηση πιο ελκυστική και πολυδιάστατη.

Η μυθολογία, ως σύστημα αφηγηματικών αναπαραστάσεων, κατέχει ιδιαίτερη θέση στην εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς λειτουργεί ταυτόχρονα ως πολιτισμικό αποτύπωμα, ως εργαλείο κατανόησης του παρελθόντος και ως μέσο ανάπτυξης της φαντασίας και της συμβολικής σκέψης των μαθητών. Στο πλαίσιο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι μύθοι αποτελούν συχνά την πρώτη επαφή των μαθητών με αφηγηματικές μορφές που αναφέρονται στο παρελθόν, δημιουργώντας γέφυρες ανάμεσα στη βιωματική εμπειρία και στη συστηματική ιστορική γνώση (Αστρουλάκης & Παπούλιας, 2011).

Η παιδαγωγική αξία της μυθολογίας έγκειται στη δυνατότητά της να προσφέρει αφηγηματικά σχήματα τα οποία βοηθούν τους μαθητές να οργανώσουν τη σκέψη τους, να αναγνωρίσουν πρότυπα συμπεριφοράς και να προσεγγίσουν αφηρημένες έννοιες, όπως η ηρωική δράση, η δικαιοσύνη, η ευθύνη και η συλλογική ταυτότητα. Οι μύθοι, μέσα από την αφήγηση και τον συμβολισμό, καθιστούν προσβάσιμα σύνθετα νοήματα και λειτουργούν ως γνωστικά στηρίγματα, ιδιαίτερα για μαθητές μικρών ηλικιών που δυσκολεύονται να επεξεργαστούν αφηρημένες ιστορικές έννοιες (Παπαγρηγορίου, Αστρουλάκης & Παπούλιας, 2011).

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Στη διδασκαλία της Ιστορίας, η μυθολογία μπορεί να αξιοποιηθεί ως αφηγηματικό εργαλείο εισαγωγής και πλαισίωσης ιστορικών περιόδων και φαινομένων. Η σύγκριση μυθικών αφηγήσεων με ιστορικά δεδομένα επιτρέπει στους μαθητές να κατανοήσουν τη διαφορά μεταξύ μυθικής και ιστορικής αφήγησης, αναπτύσσοντας δεξιότητες διάκρισης, ερμηνείας και κριτικής αξιολόγησης πηγών (Λιάκος, 2021). Μέσα από αυτή τη διαδικασία, οι μαθητές μαθαίνουν ότι οι αφηγήσεις για το παρελθόν δεν είναι ουδέτερες, αλλά κατασκευάζονται μέσα σε συγκεκριμένα κοινωνικά και πολιτισμικά συμφραζόμενα.

Η σωστή παιδαγωγική αξιοποίηση της μυθολογίας προϋποθέτει, ωστόσο, σαφή μεθοδολογικό σχεδιασμό. Η μυθολογική αφήγηση δεν πρέπει να συγχέεται με την ιστορική πραγματικότητα, αλλά να χρησιμοποιείται ως αφετηρία για προβληματισμό και διερεύνηση. Όπως επισημαίνουν οι Παπαγρηγορίου, Αστρουλάκης και Παπούλιας (2011), η διάκριση μεταξύ μύθου και ιστορίας αποτελεί βασικό μαθησιακό στόχο, καθώς ενισχύει την ιστορική σκέψη και αποτρέπει τη δημιουργία λανθασμένων αντιλήψεων σχετικά με το παρελθόν.

Σημαντική είναι επίσης η σύνδεση της μυθολογίας με τη θεωρία της βιωματικής μάθησης. Σύμφωνα με τον Kolb (1984), η μάθηση προκύπτει μέσα από έναν κύκλο εμπειρίας, αναστοχασμού, εννοιολόγησης και εφαρμογής. Η μυθολογική αφήγηση μπορεί να λειτουργήσει ως εμπειρικό ερέθισμα, το οποίο οι μαθητές επεξεργάζονται μέσα από συζήτηση, σύγκριση με ιστορικά στοιχεία και δημιουργικές δραστηριότητες, όπως η αναδιήγηση ή η δραματοποίηση. Με τον τρόπο αυτό, η γνώση δεν μεταδίδεται παθητικά, αλλά οικοδομείται ενεργά.

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Η διαθεματική προσέγγιση της μυθολογίας ενισχύει περαιτέρω την εκπαιδευτική της αξία. Η σύνδεσή της με τη λογοτεχνία, την τέχνη, τη γλώσσα και τη γεωγραφία επιτρέπει την πολυδιάστατη κατανόηση των μύθων και του πολιτισμικού τους πλαισίου (Αστρουλάκης & Παπούλιας, 2011). Παράλληλα, η αξιοποίηση εικαστικών αναπαραστάσεων, αγγείων, ψηφιακών εικόνων και οπτικοακουστικού υλικού συμβάλλει στην κατανόηση της μυθολογικής αφήγησης και στη σύνδεσή της με ιστορικά και πολιτισμικά δεδομένα.

Στο πλαίσιο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, η μυθολογία μπορεί να λειτουργήσει ως μέσο σταδιακής εισαγωγής των μαθητών στην ιστορική σκέψη. Μέσα από τη σύγκριση μύθων και ιστορικών αφηγήσεων, οι μαθητές εξοικειώνονται με την έννοια της πηγής, της ερμηνείας και της πολλαπλότητας των αφηγήσεων. Η διαδικασία αυτή ενισχύει την κριτική ικανότητα και προετοιμάζει τους μαθητές για πιο συστηματική ιστορική μελέτη στις επόμενες βαθμίδες εκπαίδευσης (Θωδής, 2019).

Συνοψίζοντας, η μυθολογία αποτελεί ένα ισχυρό παιδαγωγικό εργαλείο στη διδασκαλία της Ιστορίας, υπό την προϋπόθεση ότι αξιοποιείται με σαφή διδακτικό προσανατολισμό και κριτική διάθεση. Η ένταξή της στο μάθημα της Ιστορίας, μέσα από διαθεματικές, βιοματικές και πηγιοκεντρικές προσεγγίσεις, μπορεί να ενισχύσει την κατανόηση του παρελθόντος, να καλλιεργήσει δεξιότητες ιστορικής σκέψης και να καταστήσει τη μάθηση πιο ελκυστική και ουσιαστική για τους μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

3.2.1.1 Ο μύθος του Θησέα και η παιδαγωγική του αξιοποίηση στη διδασκαλία της Ιστορίας

Ο μύθος του Θησέα αποτελεί έναν από τους πλέον εμβληματικούς και παιδαγωγικά αξιοποιήσιμους μύθους της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας, καθώς συνδυάζει στοιχεία ηρωικής αφήγησης, κοινωνικών αξιών και συμβολικών αναπαραστάσεων που μπορούν να λειτουργήσουν υποστηρικτικά στη διδασκαλία της Ιστορίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Η αφήγηση του Θησέα συνδέεται άμεσα με την Αθήνα, την πολιτική της συγκρότηση και τη μετάβαση από το μυθικό στο ιστορικό παρελθόν, γεγονός που την καθιστά ιδιαίτερα κατάλληλη για εκπαιδευτική αξιοποίηση στο πλαίσιο της εισαγωγής των μαθητών στον αρχαίο ελληνικό κόσμο (Λιάκος, 2021).

Στη μυθολογική παράδοση, ο Θησέας παρουσιάζεται ως ένας ήρωας που συνδέεται στενά με την ιστορική και πολιτισμική ταυτότητα της Αθήνας. Όπως επισημαίνει ο Walker (1995), ο μύθος του Θησέα δεν λειτουργεί μόνο ως μια ηρωική αφήγηση, αλλά και ως συμβολική αναπαράσταση της πολιτικής και κοινωνικής οργάνωσης της αθηναϊκής πόλης. Στην αθηναϊκή παράδοση, ο Θησέας θεωρείται συχνά ο ιδρυτικός ήρωας της πόλης, ο οποίος συνέβαλε στην ενοποίηση των δήμων της Αττικής και στη διαμόρφωση μιας κοινής πολιτικής ταυτότητας.

Ο μύθος του Θησέα ενσωματώνει βασικά μοτίβα της ελληνικής μυθολογίας, όπως η δοκιμασία, η υπέρβαση, η ευθύνη απέναντι στην κοινότητα και η αποκατάσταση της τάξης. Σύμφωνα με τον Gantz (1993), οι μυθολογικές αφηγήσεις των ηρώων συχνά παρουσιάζουν μια σειρά από δοκιμασίες που λειτουργούν ως συμβολικές διαδικασίες μετάβασης από την παιδική ηλικία στην ωριμότητα. Στην περίπτωση του Θησέα, οι περιπέτειες που αντιμετωπίζει κατά τη διαδρομή του προς την Αθήνα –όπως η

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

αναμέτρηση με διάφορους επικίνδυνους αντιπάλους– παρουσιάζουν τον ήρωα ως προστάτη της κοινωνικής τάξης και της ασφάλειας.

Ένα από τα πιο γνωστά επεισόδια του μύθου είναι η κάθοδος του Θησέα στον Λαβύρινθο της Κρήτης και η αναμέτρηση με τον Μινώταυρο. Σύμφωνα με την παράδοση, η Αθήνα ήταν υποχρεωμένη να στέλνει νέους και νέες ως φόρο υποτέλειας στον βασιλιά Μίνωα, οι οποίοι θυσιάζονταν στο τέρας. Ο Θησέας αποφασίζει να συμμετάσχει στην αποστολή με σκοπό να σκοτώσει τον Μινώταυρο και να απελευθερώσει την πόλη του από αυτή την υποχρέωση (Hamilton, 1942). Με τη βοήθεια της Αριάδνης και του γνωστού «μίτου της Αριάδνης», καταφέρνει να βρει την έξοδο από τον Λαβύρινθο και να επιστρέψει νικητής.

Η κάθοδος στον Λαβύρινθο και η αντιμετώπιση του Μινώταυρου λειτουργούν ως συμβολικές αφηγήσεις που μπορούν να ερμηνευτούν παιδαγωγικά ως διαδικασία ωρίμανσης και ανάληψης κοινωνικού ρόλου. Για τους μαθητές μικρών ηλικιών, τα αφηγηματικά αυτά σχήματα διευκολύνουν την κατανόηση αφηρημένων εννοιών, καθώς μετατρέπουν πολύπλοκα νοήματα σε ιστορίες με σαφή δομή και αναγνωρίσιμους χαρακτήρες (Αστρουλάκης & Παπούλιας, 2011).

Ο Karl Kerenyi (1959) επισημαίνει ότι οι ήρωες της ελληνικής μυθολογίας λειτουργούν ως ενδιάμεσες μορφές μεταξύ του κόσμου των θεών και του κόσμου των ανθρώπων. Οι πράξεις τους αποτυπώνουν την ανθρώπινη προσπάθεια για κατανόηση και οργάνωση του κόσμου. Στην περίπτωση του Θησέα, η αφήγηση των άθλων του συμβολίζει τη μετάβαση από έναν κόσμο αταξίας και κινδύνου σε έναν κόσμο πολιτισμού και κοινωνικής οργάνωσης.

Παράλληλα, ο Burkert (1985) υποστηρίζει ότι οι μύθοι της ελληνικής θρησκείας ενσωματώνουν βαθύτερες κοινωνικές και πολιτισμικές λειτουργίες. Μέσα από τις μυθολογικές αφηγήσεις μεταδίδονται αξίες, πρότυπα συμπεριφοράς και συλλογικές

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

αντιλήψεις που διαμορφώνουν την πολιτισμική ταυτότητα μιας κοινωνίας. Ο μύθος του Θησέα προβάλλει πρότυπα γενναιότητας, ευθύνης και προσφοράς προς την κοινότητα, στοιχεία που μπορούν να αξιοποιηθούν παιδαγωγικά στη σχολική εκπαίδευση.

Στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Ιστορίας, ο μύθος του Θησέα μπορεί να αξιοποιηθεί ως αφηγηματικό σημείο εκκίνησης για τη διερεύνηση ιστορικών θεμάτων που αφορούν την αρχαία Αθήνα, τις κοινωνικές δομές και τις πολιτισμικές αξίες της εποχής. Μέσα από τη σύγκριση του μυθικού αφηγήματος με ιστορικές πληροφορίες και αρχαιολογικά δεδομένα, οι μαθητές εισάγονται σταδιακά στην έννοια της ιστορικής πηγής και στη διάκριση μεταξύ μυθικής και ιστορικής αφήγησης (Θωδής, 2019). Η διαδικασία αυτή συμβάλλει στην κατανόηση ότι οι μύθοι δεν αποτελούν ιστορικά γεγονότα, αλλά πολιτισμικές αφηγήσεις που αντανακλούν τις αντιλήψεις και τις αξίες των κοινωνιών που τους δημιούργησαν.

Ιδιαίτερη παιδαγωγική αξία του μύθου έγκειται και στη δυνατότητα ανάπτυξης δεξιοτήτων κριτικής σκέψης μέσω της σύγκρισης διαφορετικών εκδοχών της αφήγησης. Η ύπαρξη πολλών παραλλαγών του μύθου επιτρέπει στους μαθητές να αντιληφθούν ότι οι αφηγήσεις για το παρελθόν δεν είναι ενιαίες ή αμετάβλητες, αλλά διαμορφώνονται μέσα από την προφορική και γραπτή παράδοση. Η προσέγγιση αυτή συνδέεται με τη σύγχρονη διδακτική της Ιστορίας, η οποία προωθεί την κατανόηση της πολλαπλότητας των οπτικών και την αποδόμηση της έννοιας της μοναδικής «ιστορικής αλήθειας» (Seixas & Morton, 2013).

Η αξιοποίηση του μύθου του Θησέα συνδέεται επίσης με τη βιωματική και ενεργητική μάθηση. Μέσα από δραστηριότητες όπως η αναδιήγηση του μύθου, η δραματοποίηση, η δημιουργία εικαστικών αναπαραστάσεων ή η χαρτογράφηση της πορείας του ήρωα, οι μαθητές εμπλέκονται ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία. Σύμφωνα με τη θεωρία της

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

βιωματικής μάθησης του Kolb (1984), τέτοιου είδους δραστηριότητες ενισχύουν τη βαθύτερη κατανόηση, καθώς οι μαθητές μαθαίνουν μέσα από την εμπειρία και τον αναστοχασμό.

Παράλληλα, ο μύθος του Θησέα προσφέρει σημαντικές δυνατότητες διαθεματικής προσέγγισης. Η διδασκαλία του μπορεί να συνδεθεί με το μάθημα της Γλώσσας μέσω της αφήγησης και της παραγωγής γραπτού λόγου, με τη Λογοτεχνία μέσω της ανάλυσης μυθολογικών αφηγήσεων, με την Τέχνη μέσω της μελέτης εικαστικών αναπαραστάσεων του ήρωα στην αρχαία αγγειογραφία και με τη Γεωγραφία μέσω της τοποθέτησης των τόπων του μύθου στον χάρτη. Η πολυδιάστατη αυτή προσέγγιση ενισχύει τη βιωματική μάθηση και συμβάλλει στην κατανόηση της σχέσης μεταξύ μύθου, ιστορίας και πολιτισμού (Αστρουλάκης & Παπούλιας, 2011).

Στην εκπαιδευτική πράξη, ιδιαίτερα χρήσιμα μπορούν να αποδειχθούν και τα εικονογραφημένα βιβλία που παρουσιάζουν τους μύθους με τρόπο προσαρμοσμένο στις ανάγκες των μικρών μαθητών. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το έργο της Ζαραμπούκα (2017), το οποίο αφηγείται την ιστορία του Θησέα και του Μινώταυρου μέσα από πλούσια εικονογράφηση και απλό αφηγηματικό λόγο. Η χρήση τέτοιων βιβλίων διευκολύνει την κατανόηση της ιστορίας και ενισχύει το ενδιαφέρον των μαθητών για τη μυθολογία.

Συνοψίζοντας, ο μύθος του Θησέα μπορεί να λειτουργήσει ως ισχυρό παιδαγωγικό εργαλείο στη διδασκαλία της Ιστορίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, όταν εντάσσεται σε ένα σαφές διδακτικό πλαίσιο που προωθεί τη διάκριση μεταξύ μύθου και ιστορίας, την κριτική επεξεργασία αφηγήσεων και την ενεργό συμμετοχή των μαθητών. Η αξιοποίησή του στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας συνδέεται άμεσα με τους στόχους της ανάπτυξης

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

ιστορικής σκέψης, της καλλιέργειας κριτικής ικανότητας και της δημιουργίας ελκυστικών και παιδαγωγικά τεκμηριωμένων μαθησιακών εμπειριών.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

3.3 Σκοπός και Στόχοι του Μαθήματος της Ιστορίας

Η βιβλιογραφία καταδεικνύει ότι οι βασικοί σκοποί του μαθήματος της ιστορίας περιλαμβάνουν:

- 1. Ανάπτυξη ιστορικής σκέψης και συνείδησης:** Οι μαθητές μαθαίνουν να κατανοούν την αλληλουχία γεγονότων και τις αιτίες τους, καθώς και να αξιολογούν ιστορικές πηγές (ΙΕΠ, 2017).
- 2. Καλλιέργεια κριτικής ικανότητας και δεξιοτήτων αναστοχασμού:** Μέσω ανάλυσης πηγών και δραστηριοτήτων επίλυσης προβλημάτων, οι μαθητές αναπτύσσουν την ικανότητα συγκριτικής αξιολόγησης και σύνθεσης πληροφοριών (Φαρμάκης, 2006).
- 3. Προώθηση δημοκρατικών αξιών και κοινωνικής συμμετοχής:** Η κατανόηση της ιστορίας ενισχύει την κοινωνική ευαισθησία, την ενσυναίσθηση και τη συμμετοχή σε δημοκρατικές διαδικασίες (Λιάκος, 2021).

Η εκπαιδευτική πρακτική που εστιάζει σε πηγές, διαδραστικές δραστηριότητες και πολυμεσικά εργαλεία συνδέεται με τις σύγχρονες θεωρίες μάθησης, όπως η γνωστική θεωρία πολυμεσικής μάθησης του Mayer (2009). Η εφαρμογή αυτών των θεωριών στη διδασκαλία της ιστορίας ενισχύει την κατανόηση και την αφομοίωση της γνώσης, ενώ ταυτόχρονα καθιστά τη μάθηση πιο εξατομικευμένη και βιωματική.

Ο καθορισμός του σκοπού και των στόχων του μαθήματος της Ιστορίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση αποτελεί βασική προϋπόθεση για τον αποτελεσματικό παιδαγωγικό σχεδιασμό και την επιλογή κατάλληλων διδακτικών μεθόδων. Η σύγχρονη βιβλιογραφία

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

υπογραμμίζει ότι ο σκοπός του μαθήματος δεν περιορίζεται στη μετάδοση ιστορικών γνώσεων, αλλά επεκτείνεται στην καλλιέργεια ιστορικής σκέψης, κριτικής ικανότητας και κοινωνικής συνείδησης των μαθητών (ΙΕΠ, 2017). Στο πλαίσιο αυτό, η Ιστορία λειτουργεί ως πεδίο ανάπτυξης γνωστικών, κοινωνικών και αξιακών δεξιοτήτων.

Κεντρικός σκοπός του μαθήματος της Ιστορίας είναι η ανάπτυξη ιστορικής σκέψης και ιστορικής συνείδησης. Οι μαθητές καλούνται να κατανοήσουν ότι τα ιστορικά γεγονότα εντάσσονται σε συγκεκριμένα χρονικά και κοινωνικά πλαίσια και ότι η ερμηνεία τους βασίζεται σε πηγές και αφηγήσεις. Σύμφωνα με τον Θωδή (2019), η ιστορική σκέψη περιλαμβάνει δεξιότητες όπως η κατανόηση της χρονικής αλληλουχίας, η αναγνώριση αιτιωδών σχέσεων και η ικανότητα ερμηνείας ιστορικών πηγών. Η καλλιέργεια αυτών των δεξιοτήτων από τις πρώτες σχολικές τάξεις συμβάλλει στη διαμόρφωση μαθητών που μπορούν να προσεγγίζουν κριτικά το παρελθόν και να συνδέουν ιστορικά φαινόμενα με το παρόν.

Ένας ακόμη βασικός στόχος του μαθήματος της Ιστορίας είναι η ανάπτυξη κριτικής ικανότητας και δεξιοτήτων αναστοχασμού. Μέσα από την ανάλυση και τη σύγκριση ιστορικών αφηγήσεων και πηγών, οι μαθητές μαθαίνουν να αξιολογούν πληροφορίες, να αναγνωρίζουν διαφορετικές οπτικές γωνίες και να διαμορφώνουν τεκμηριωμένες απόψεις (Φαρμάκης, 2006). Η διαδικασία αυτή ενισχύει την ικανότητα των μαθητών να σκέφτονται κριτικά και να αποφεύγουν την άκριτη αποδοχή έτοιμων αφηγήσεων, στοιχείο ιδιαίτερα σημαντικό στη σύγχρονη κοινωνία της πληροφορίας.

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Παράλληλα, το μάθημα της Ιστορίας συμβάλλει στην καλλιέργεια κοινωνικών και δημοκρατικών αξιών. Η μελέτη ιστορικών γεγονότων και κοινωνικών εξελίξεων επιτρέπει στους μαθητές να κατανοήσουν ζητήματα όπως η κοινωνική οργάνωση, η εξουσία, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των πολιτών. Σύμφωνα με τον Λιάκο (2021), η ιστορική γνώση μπορεί να λειτουργήσει ως μέσο ανάπτυξης κοινωνικής ευαισθησίας και ενσυναίσθησης, βοηθώντας τους μαθητές να αντιληφθούν τη σημασία της συλλογικής μνήμης και της κοινωνικής συμμετοχής.

Σημαντικός στόχος του μαθήματος είναι επίσης η ανάπτυξη δεξιοτήτων μάθησης και αυτορρύθμισης. Μέσα από διερευνητικές και πηγιοκεντρικές δραστηριότητες, οι μαθητές ενθαρρύνονται να αναζητούν πληροφορίες, να οργανώνουν δεδομένα και να αξιολογούν τα αποτελέσματα της μάθησής τους. Οι πρακτικές αυτές συνδέονται με σύγχρονες θεωρίες μάθησης, οι οποίες τονίζουν τη σημασία της ενεργητικής εμπλοκής και της οικοδόμησης της γνώσης από τον ίδιο τον μαθητή (Ματσαγγούρας, 2011).

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σύνδεση των σκοπών και στόχων του μαθήματος με τις σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις και τα ψηφιακά μέσα. Η αξιοποίηση πολυμεσικού υλικού, ψηφιακών πηγών και διαδραστικών δραστηριοτήτων μπορεί να υποστηρίξει την επίτευξη των μαθησιακών στόχων, εφόσον εντάσσεται σε ένα σαφές παιδαγωγικό πλαίσιο. Η γνωστική θεωρία της πολυμεσικής μάθησης υποστηρίζει ότι ο συνδυασμός λεκτικών και οπτικών πληροφοριών μπορεί να ενισχύσει την κατανόηση και την αφομοίωση της γνώσης, όταν ο σχεδιασμός του

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

υλικού λαμβάνει υπόψη τις γνωστικές δυνατότητες των μαθητών (Mayer, 2009).

Στο πλαίσιο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι σκοποί και οι στόχοι του μαθήματος της Ιστορίας οφείλουν να είναι ρεαλιστικοί και προσαρμοσμένοι στην ηλικία των μαθητών. Η σταδιακή οικοδόμηση της ιστορικής γνώσης, η χρήση απλών πηγών και η αξιοποίηση αφηγηματικών στοιχείων συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων χωρίς να επιβαρύνουν γνωστικά τους μαθητές. Όπως επισημαίνει το ΙΕΠ (2017), η σαφής στοχοθεσία και η ευθυγράμμιση στόχων, περιεχομένου και μεθοδολογίας αποτελούν βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματική διδασκαλία της Ιστορίας.

Συνολικά, ο σκοπός και οι στόχοι του μαθήματος της Ιστορίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση διαμορφώνουν ένα πλαίσιο που υπερβαίνει τη μετάδοση γνώσεων και εστιάζει στην ολόπλευρη ανάπτυξη του μαθητή. Η καλλιέργεια ιστορικής σκέψης, κριτικής ικανότητας, κοινωνικών αξιών και δεξιοτήτων μάθησης συνιστά τον πυρήνα της σύγχρονης διδακτικής της Ιστορίας και αποτελεί βασικό άξονα στον σχεδιασμό και την αξιολόγηση εκπαιδευτικών παρεμβάσεων, όπως αυτή που εξετάζεται στην παρούσα εργασία.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

3.4 Σύγχρονες Προσεγγίσεις και Εφαρμογές στη Διδασκαλία

Σύγχρονες μελέτες αναδεικνύουν τη σημασία της πολυμεσικής και διαδραστικής διδασκαλίας. Ο συνδυασμός κειμένου, εικόνας, ήχου και δραστηριοτήτων ενίσχυσης της κριτικής σκέψης παρέχει ολοκληρωμένη μαθησιακή εμπειρία (Θωδής, 2019). Επιπλέον, η αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων και πλατφορμών εξ αποστάσεως εκπαίδευσης επιτρέπει την αλληλεπίδραση των μαθητών και την εξατομίκευση της μάθησης, αυξάνοντας τη συμμετοχή και τη βιωματική εμπλοκή τους (Δασκαλάκης κ.ά., 2018).

Η ένταξη δραστηριοτήτων ανάλυσης μυθολογικών αφηγήσεων, σύγκρισης πηγών και δημιουργίας ιστορικών αφηγήσεων επιτρέπει την ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής σκέψης και συνεργασίας, ενώ ταυτόχρονα ενισχύει την ιστορική συνείδηση και την κατανόηση της ιστορικής πολυπλοκότητας (Αστρουλάκης & Παπούλιας, 2011).

Οι σύγχρονες προσεγγίσεις στη διδασκαλία της Ιστορίας εστιάζουν στη μετάβαση από τη μονοδιάστατη μετάδοση γνώσεων σε μαθητοκεντρικά και διερευνητικά μαθησιακά περιβάλλοντα, τα οποία ενισχύουν την ενεργό συμμετοχή των μαθητών και την ανάπτυξη ιστορικής σκέψης. Η ενσωμάτωση ψηφιακών τεχνολογιών και πολυμεσικών εργαλείων έχει συμβάλει καθοριστικά σε αυτή τη μετατόπιση, προσφέροντας νέες δυνατότητες παρουσίασης, ανάλυσης και ερμηνείας ιστορικών δεδομένων (Θωδής, 2019).

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Η χρήση ψηφιακών πηγών, όπως διαδικτυακά αρχεία, ψηφιοποιημένες εικόνες, χάρτες και οπτικοακουστικό υλικό, επιτρέπει στους μαθητές να έρχονται σε επαφή με αυθεντικό ιστορικό υλικό, ενισχύοντας τη διερευνητική διάσταση της μάθησης. Μέσα από την ανάλυση τέτοιων πηγών, οι μαθητές καλούνται να παρατηρήσουν, να συγκρίνουν και να εξαγάγουν συμπεράσματα, αναπτύσσοντας βασικές δεξιότητες ιστορικής σκέψης και κριτικής αξιολόγησης (Seixas & Morton, 2013). Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, η αξιοποίηση απλοποιημένων και οπτικά υποστηριζόμενων ψηφιακών πηγών καθιστά τη διαδικασία αυτή προσιτή και παιδαγωγικά αποτελεσματική.

Ιδιαίτερη σημασία στις σύγχρονες εφαρμογές κατέχει η πολυμεσική διδασκαλία. Ο συνδυασμός κειμένου, εικόνας, ήχου και βίντεο μπορεί να υποστηρίξει τη νοηματοδότηση ιστορικών γεγονότων και διαδικασιών, εφόσον ο σχεδιασμός του υλικού ακολουθεί αρχές γνωστικής οικονομίας και αποφυγής της γνωστικής υπερφόρτωσης (Mayer, 2009). Στο μάθημα της Ιστορίας, η πολυμεσική προσέγγιση επιτρέπει την οπτικοποίηση αφηρημένων εννοιών, όπως η χρονική εξέλιξη και η γεωγραφική διασπορά γεγονότων, διευκολύνοντας την κατανόηση από μαθητές μικρών ηλικιών.

Παράλληλα, η αξιοποίηση διαδραστικών εφαρμογών και ψηφιακών δραστηριοτήτων ενισχύει την ενεργητική μάθηση. Εργαλεία όπως διαδραστικοί χάρτες, χρονογραμμές και απλά ψηφιακά παιχνίδια μάθησης προσφέρουν στους μαθητές τη δυνατότητα να αλληλεπιδρούν με το ιστορικό περιεχόμενο και να ελέγχουν την κατανόησή τους μέσα από άμεση ανατροφοδότηση. Σύμφωνα με τον Δασκαλάκη και τους

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

συνεργάτες του (2018), η διαδραστικότητα αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για τη διατήρηση του ενδιαφέροντος των μαθητών και την ενίσχυση της μαθησιακής εμπλοκής.

Οι σύγχρονες προσεγγίσεις στη διδασκαλία της Ιστορίας συνδέονται επίσης με την ανάπτυξη αφηγηματικών και δημιουργικών δραστηριοτήτων. Η δημιουργία ιστορικών αφηγήσεων, η αναδιήγηση γεγονότων από διαφορετικές οπτικές γωνίες και η σύνθεση μικρών ιστοριών επιτρέπουν στους μαθητές να επεξεργαστούν ενεργά το περιεχόμενο και να αναπτύξουν δεξιότητες έκφρασης και αναστοχασμού. Η προσέγγιση αυτή ενισχύει τη σύνδεση της Ιστορίας με τη Γλώσσα και τη Λογοτεχνία, προάγοντας τη διαθεματική μάθηση (Αστρουλάκης & Παπούλιας, 2011).

Σημαντική διάσταση των σύγχρονων εφαρμογών αποτελεί η αξιοποίηση ψηφιακών περιβαλλόντων μάθησης και, σε ορισμένες περιπτώσεις, συμπληρωματικών μορφών εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Τα περιβάλλοντα αυτά επιτρέπουν την παροχή πρόσθετου εκπαιδευτικού υλικού, δραστηριοτήτων επανάληψης και ευκαιριών αναστοχασμού, λειτουργώντας υποστηρικτικά προς τη δια ζώσης διδασκαλία. Όπως αναδεικνύεται στη σχετική βιβλιογραφία, η αποτελεσματικότητα τέτοιων εφαρμογών εξαρτάται από τον σαφή παιδαγωγικό σχεδιασμό και την ευθυγράμμισή τους με τους μαθησιακούς στόχους (Moore & Kearsley, 2012).

Παρά τα πλεονεκτήματα των σύγχρονων προσεγγίσεων, η βιβλιογραφία επισημαίνει και τις προκλήσεις που προκύπτουν από την

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

ενσωμάτωση ψηφιακών εργαλείων στη διδασκαλία της Ιστορίας. Η άκριτη χρήση τεχνολογικών μέσων, χωρίς σαφή διδακτικό σκοπό, ενδέχεται να οδηγήσει σε επιφανειακή μάθηση ή σε αποπροσανατολισμό των μαθητών. Για τον λόγο αυτό, οι σύγχρονες εφαρμογές οφείλουν να εν συνεχίσει να στηρίζονται σε σαφή στοχοθεσία, παιδαγωγική τεκμηρίωση και συνεχή αναστοχασμό από τον εκπαιδευτικό (Ματσαγγούρας, 2011).

Συνοψίζοντας, οι σύγχρονες προσεγγίσεις και εφαρμογές στη διδασκαλία της Ιστορίας αναδεικνύουν τη σημασία της ενεργητικής, πολυμεσικής και διερευνητικής μάθησης. Η στοχευμένη αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων, διαδραστικών δραστηριοτήτων και αφηγηματικών πρακτικών μπορεί να ενισχύσει ουσιαστικά την κατανόηση της ιστορικής γνώσης και την ανάπτυξη κριτικής σκέψης, εφόσον εντάσσεται σε ένα συνεκτικό παιδαγωγικό πλαίσιο που λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες και τα χαρακτηριστικά των μαθητών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

3.5 Συμπεράσματα

Η βιβλιογραφική επισκόπηση καταδεικνύει ότι η διδασκαλία της ιστορίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση πρέπει να είναι:

- **Πηγιοκεντρική και διερευνητική**, προάγοντας την κριτική σκέψη και τον αναστοχασμό.
- **Διαδραστική και πολυμεσική**, ενσωματώνοντας εικόνες, ήχο, βίντεο και ψηφιακές δραστηριότητες.
- **Διαθεματική**, αξιοποιώντας τη μυθολογία και την πολιτισμική κληρονομιά για την ενίσχυση της βιωματικής μάθησης.
- **Στοχευμένη στους μαθησιακούς στόχους**, με σαφή καθορισμό σκοπού, αναμενόμενων αποτελεσμάτων και αξιολόγηση της προόδου των μαθητών.

Η εφαρμογή αυτών των προσεγγίσεων ενισχύει τη συμμετοχή των μαθητών, την κατανόηση της ιστορικής πολυπλοκότητας και την ανάπτυξη δημοκρατικών και κοινωνικών δεξιοτήτων, καθιστώντας τη διδασκαλία της ιστορίας ένα αποτελεσματικό εργαλείο μάθησης και προσωπικής ανάπτυξης.

Η βιβλιογραφική και θεωρητική διερεύνηση της διδασκαλίας της Ιστορίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση αναδεικνύει τον σύνθετο και πολυδιάστατο χαρακτήρα του μαθήματος, το οποίο υπερβαίνει τη μετάδοση ιστορικών πληροφοριών και στοχεύει στην καλλιέργεια ιστορικής σκέψης, κριτικής ικανότητας και κοινωνικής συνείδησης των μαθητών. Η Ιστορία, ως σχολικό μάθημα, λειτουργεί ταυτόχρονα ως γνωστικό αντικείμενο, ως φορέας πολιτισμικής μνήμης και ως πεδίο

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

ανάπτυξης δεξιοτήτων που σχετίζονται με την ερμηνεία του παρελθόντος και τη σύνδεσή του με το παρόν.

Η ανάλυση των σύγχρονων θεωρητικών προσεγγίσεων καταδεικνύει ότι η αποτελεσματική διδασκαλία της Ιστορίας απαιτεί τη μετάβαση από παραδοσιακές, δασκαλοκεντρικές πρακτικές σε διερευνητικές, πηγιοκεντρικές και μαθητοκεντρικές προσεγγίσεις. Η αξιοποίηση ιστορικών πηγών, η ενθάρρυνση της ερμηνείας και της σύγκρισης αφηγήσεων και η ενεργός συμμετοχή των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία συμβάλλουν ουσιαστικά στην ανάπτυξη ιστορικής σκέψης και στην αποφυγή της μηχανικής απομνημόνευσης. Οι προσεγγίσεις αυτές είναι ιδιαίτερα κρίσιμες στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, όπου τίθενται τα θεμέλια για τη μελλοντική ιστορική κατανόηση.

Ιδιαίτερη σημασία αναδείχθηκε στη παιδαγωγική αξιοποίηση της μυθολογίας και ειδικότερα του μύθου του Θησέα, ως αφηγηματικού και πολιτισμικού εργαλείου που μπορεί να λειτουργήσει υποστηρικτικά στη διδασκαλία της Ιστορίας. Η μυθολογία, όταν εντάσσεται σε σαφές διδακτικό πλαίσιο, δεν συγχέεται με την ιστορική γνώση, αλλά αξιοποιείται ως αφετηρία προβληματισμού και ως μέσο σταδιακής εισαγωγής των μαθητών σε έννοιες όπως η πηγή, η αφήγηση και η ερμηνεία. Ο μύθος του Θησέα, λόγω της σύνδεσής του με την Αθήνα και τον αρχαίο ελληνικό κόσμο, προσφέρει δυνατότητες διαθεματικής και βιωματικής προσέγγισης, ενισχύοντας την κατανόηση και τη μαθησιακή εμπλοκή των μαθητών.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Παράλληλα, η εξέταση των σκοπών και στόχων του μαθήματος της Ιστορίας ανέδειξε ότι η σύγχρονη διδακτική προσέγγιση εστιάζει όχι μόνο στη γνωστική διάσταση της μάθησης, αλλά και στην ανάπτυξη κοινωνικών και δημοκρατικών αξιών. Η καλλιέργεια κριτικής σκέψης, αναστοχασμού, ενσυναίσθησης και κοινωνικής συμμετοχής συνιστά βασικό στόχο του μαθήματος, ο οποίος συνδέεται άμεσα με την εκπαίδευση ενεργών και υπεύθυνων πολιτών. Η Ιστορία, μέσα από τη μελέτη κοινωνικών και ιστορικών φαινομένων, προσφέρει στους μαθητές το πλαίσιο για την κατανόηση της πολυπλοκότητας των ανθρώπινων κοινωνιών και των κοινωνικών αλλαγών.

Οι σύγχρονες προσεγγίσεις και εφαρμογές στη διδασκαλία της Ιστορίας αναδεικνύουν τον καθοριστικό ρόλο των ψηφιακών και πολυμεσικών εργαλείων, όταν αυτά εντάσσονται σε ένα σαφές παιδαγωγικό πλαίσιο. Η αξιοποίηση ψηφιακών πηγών, διαδραστικών δραστηριοτήτων και πολυμεσικού υλικού μπορεί να ενισχύσει τη μαθησιακή εμπλοκή και την κατανόηση ιστορικών εννοιών, υπό την προϋπόθεση ότι ο σχεδιασμός λαμβάνει υπόψη τις γνωστικές δυνατότητες των μαθητών και τους μαθησιακούς στόχους. Η τεχνολογία δεν λειτουργεί ως αυτοσκοπός, αλλά ως εργαλείο υποστήριξης της μαθησιακής διαδικασίας.

Συνολικά, το παρόν κεφάλαιο καταδεικνύει ότι η διδασκαλία της Ιστορίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση οφείλει να είναι πηγιοκεντρική, διερευνητική, διαθεματική και παιδαγωγικά τεκμηριωμένη. Η σύνδεση θεωρίας και διδακτικής πράξης, η αξιοποίηση της μυθολογίας και των ψηφιακών μέσων, καθώς και ο σαφής προσδιορισμός σκοπών και

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

στόχων, συνιστούν βασικές προϋποθέσεις για τη δημιουργία ουσιαστικών και αποτελεσματικών μαθησιακών εμπειριών. Τα συμπεράσματα αυτά αποτελούν το θεωρητικό υπόβαθρο πάνω στο οποίο εδράζεται ο σχεδιασμός και η αποτίμηση του ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού που παρουσιάζεται στα επόμενα κεφάλαια της παρούσας εργασίας.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

4 Εκπαιδευτικό Υλικό

4.1 Χαρακτηριστικά Ε.Υ. Η ταξινόμια κατά West – Λιοναράκη

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση στηρίζεται στη χρήση εκπαιδευτικού υλικού ειδικά διαμορφωμένου για να υποστηρίξει αποτελεσματικά τη διαδικασία της διδασκαλίας και της μάθησης σε μη συμβατικά μαθησιακά περιβάλλοντα. Αποτελεί μια πολυμορφική παιδαγωγική προσέγγιση, η οποία ενσωματώνει θεμελιώδεις αρχές της διδακτικής, αξιοποιώντας παράλληλα ποικίλα μέσα – από έντυπο υλικό έως οπτικοακουστικά και σύγχρονες τεχνολογικές εφαρμογές. Η πολυτροπικότητα αυτή συμβάλλει στην ενίσχυση της ευελιξίας και της προσβασιμότητας των εκπαιδευομένων (Λιοναράκης, 1998).

Ακολουθώντας τις εννοιολογικές επεξεργασίες του West, ο Λιοναράκης (2006) διατυπώνει ένα συστηματικό πλαίσιο τυπολογίας για την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, το οποίο οργανώνεται σε τρεις διακριτές δέσμες δραστηριοτήτων.

Πρώτη Δέσμη

Η πρώτη δέσμη περιλαμβάνει:

Τα κείμενα, που συνιστούν τον πυρήνα του γνωστικού περιεχομένου.

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Τα προκείμενα, τα οποία εισάγουν τον εκπαιδευόμενο στη θεματική περιοχή και διαμορφώνουν το πλαίσιο σύνδεσης της προϋπάρχουσας γνώσης με τις νέες έννοιες, μέσω στόχων και βασικών όρων.

Τα μετακείμενα, τα οποία στοχεύουν στην αποτίμηση της κατανόησης και περιλαμβάνουν συνοπτικά κείμενα, βιβλιογραφικές αναφορές, παραρτήματα και προτάσεις για περαιτέρω μελέτη.

Δεύτερη Δέσμη

Η δεύτερη δέσμη συγκροτείται από:

Τα διακείμενα, που υποστηρίζουν την ενεργητική επεξεργασία της νέας γνώσης μέσω δραστηριοτήτων αυτοαξιολόγησης και εφαρμογής.

Τα επικείμενα, τα οποία παρέχουν συμπληρωματικές επεξηγήσεις, γλωσσάρια και διευκρινιστικά στοιχεία.

Τα παρακείμενα, που αποσαφηνίζουν το περιεχόμενο μέσω οπτικών μέσων, όπως εικόνες και σχήματα.

Τα περικείμενα, τα οποία εμπλουτίζουν το βασικό κείμενο με μελέτες περίπτωσης, παραδείγματα και βοηθητικό υλικό αναφοράς.

Τρίτη Δέσμη

Η τρίτη δέσμη περιλαμβάνει:

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

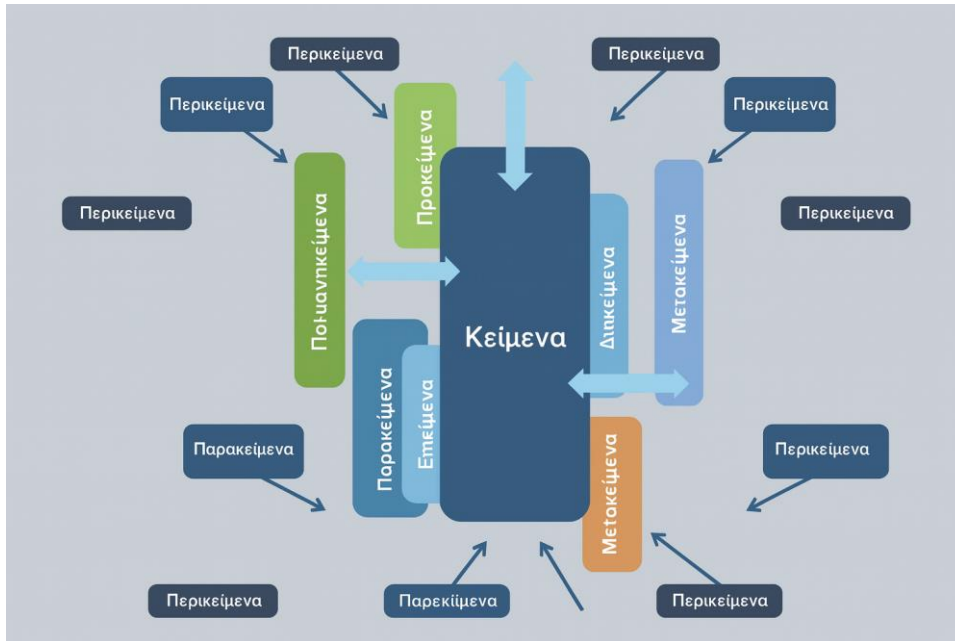

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Τα πολύκείμενα, που αφορούν τις επικοινωνιακές πρακτικές μεταξύ διδάσκοντα και διδασκομένου, όπως κατευθύνσεις για την εκπόνηση γραπτών εργασιών και διαδικασίες αξιολόγησης.

Τα πολύαντικείμενα, δηλαδή πολυμεσικές μορφές υλικού όπως ψηφιακές παρουσιάσεις, ηχητικά αρχεία και οπτικοποιημένο περιεχόμενο, τα οποία ενισχύουν τη μαθησιακή διαδικασία (Λιοναράκης, 2014).

Η πολυμορφική αυτή ταξινομική προσέγγιση διασφαλίζει την παιδαγωγική αρτιότητα του εκπαιδευτικού υλικού, επιτρέποντας την προσαρμογή του στις ανάγκες, τις εμπειρίες και τα μαθησιακά χαρακτηριστικά των εκπαιδευομένων, και ενισχύοντας την ουσιαστική κατανόηση και μεταφορά της γνώσης.

Εικόνα 1 Η ταξινόμια West-Λιοναράκη

4.2 Η πολυμεσική μάθηση του Mayer

Το πολυμεσικό μοντέλο του Mayer αποτελεί ένα από τα πιο αναγνωρισμένα θεωρητικά πλαίσια για τον σχεδιασμό και την παιδαγωγική αξιοποίηση πολυμεσικού υλικού στη μαθησιακή διαδικασία. Αναπτύχθηκε από τον Richard Mayer, σημαντική μορφή στον χώρο της γνωστικής ψυχολογίας και της εκπαιδευτικής τεχνολογίας, και εδράζεται σε ευρήματα της γνωστικής θεωρίας της μάθησης. Κεντρική παραδοχή του αποτελεί ότι η αποτελεσματική μάθηση προϋποθέτει την ισόρροπη ενεργοποίηση δύο

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

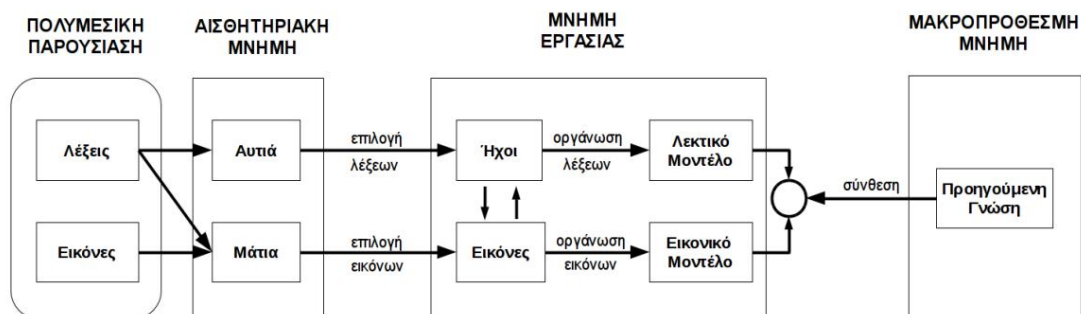
γνωστικών καναλιών: του οπτικού και του ακουστικού, τα οποία λειτουργούν συμπληρωματικά στην επεξεργασία πληροφοριών.

Το μοντέλο διατυπώνει μια σειρά αρχών για τον σχεδιασμό πολυμεσικού υλικού, όπως:

- Αρχή της πολυμεσικότητας: Η ταυτόχρονη αξιοποίηση λεκτικών και οπτικών αναπαραστάσεων ενισχύει τη μαθησιακή επίδοση συγκριτικά με το μονοδιάστατο κείμενο.
- Χωρική και χρονική εγγύτητα: Η κοντινή και συγχρονισμένη παρουσίαση εικόνων και αντίστοιχων λεκτικών πληροφοριών διευκολύνει τη νοητική οργάνωση του υλικού.
- Αρχή της συνοχής: Η απομάκρυνση περιττών πληροφοριών μειώνει την υπερφόρτωση της μνήμης εργασίας.
- Προσαρμογή και αποφυγή πλεονασμού: Ο κατάλληλος συνδυασμός εικόνων και αφήγησης υποστηρίζει τη μάθηση, ενώ η επανάληψη οπτικοακουστικού περιεχομένου χωρίς παιδαγωγική σκοπιμότητα μπορεί να αποπροσανατολίσει τον μαθητή.
- Προσωποποίηση και χρήση ανθρώπινης φωνής: Η φιλική, φυσική αφήγηση και η άμεση επικοινωνιακή μορφή συμβάλλουν στη δημιουργία θετικότερης μαθησιακής εμπειρίας.
- Κατάτμηση και σηματοδότηση: Η οργάνωση του υλικού σε διακριτές ενότητες, καθώς και η χρήση σαφών υποδείξεων, διευκολύνουν την εστίαση στις ουσιώδεις πληροφορίες.
- Προπαρασκευαστική καθοδήγηση: Η παροχή βασικών εννοιών πριν την παρουσίαση νέου υλικού ενισχύει την κατανόηση.
- Αποφυγή προβολής του αφηγητή: Η συμπερίληψη της εικόνας του διδάσκοντος δεν αυξάνει απαραίτητα τη μαθησιακή αποτελεσματικότητα.

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

Συνολικά, το μοντέλο του Mayer υπογραμμίζει τη σημασία του στοχευμένου και γνωστικά ευθυγραμμισμένου σχεδιασμού, επιδιώκοντας τη μείωση της γνωστικής φόρτισης και την ενίσχυση μιας πλούσιας, πολυτροπικής μαθησιακής εμπειρίας. Με βάση τις αρχές αυτές, είναι δυνατή η ανάπτυξη πολυμεσικού υλικού που προάγει ουσιαστική κατανόηση, αυξημένη μνημονική συγκράτηση και υψηλότερο μαθησιακό ενδιαφέρον.

Εικόνα 2 Η πολυμεσική αρχή του Mayer (2014)

4.3 Σύνοψη

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση (ΕξΑΕ) ξεκίνησε ως μια μορφή μάθησης μέσω ταχυδρομικής αλληλογραφίας, ήδη από τον 18ο και 19ο αιώνα, σε γνωστικά πεδία όπως η στενογραφία και η μουσική σύνθεση. Με την πρόοδο της τεχνολογίας, η πρακτική αυτή εξαπλώθηκε διεθνώς, ιδιαίτερα μετά το 1980, ως αποτέλεσμα κοινωνικών και οικονομικών εξελίξεων. Η πανδημία COVID-19 ενίσχυσε ακόμη περισσότερο τη χρήση της, καθιστώντας τη μάθηση από το σπίτι συνηθισμένη πρακτική.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Παρότι δεν υπάρχει πλήρως κοινά αποδεκτός ορισμός της ΕξΑΕ, αναγνωρίζονται ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά: η χωρική απόσταση ανάμεσα σε εκπαιδευτή και μαθητές, η αξιοποίηση τεχνολογικών μέσων και η ύπαρξη επικοινωνίας. Μελετητές επισημαίνουν ότι η ΕξΑΕ συνδυάζει τη διάθεση κατάλληλου υλικού με διαδραστική επικοινωνία, υποστηρίζοντας την αυτορυθμιζόμενη μάθηση και παρέχοντας στους εκπαιδευόμενους μεγαλύτερη ευελιξία.

Η μικτή μάθηση αποτελεί μια σύγχρονη εκπαιδευτική στρατηγική, που ενώνει την πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία με ψηφιακές μορφές μάθησης. Εφαρμόζει τεχνολογικά εργαλεία, όπως πλατφόρμες τηλεδιάσκεψης και πολυμεσικές παρουσιάσεις, για να εμπλουτίσει την εκπαιδευτική διαδικασία. Η αποτελεσματικότητά της, ωστόσο, εξαρτάται από προσεκτικό σχεδιασμό και από τη δημιουργία μαθησιακών περιβαλλόντων που λειτουργούν συμπληρωματικά.

Το πολυμεσικό μοντέλο του Mayer υπογραμμίζει τη σημασία των πολυμέσων στη βαθύτερη κατανόηση και αποθήκευση της γνώσης. Στηρίζεται σε αρχές όπως η ταυτόχρονη παρουσίαση συνδεδεμένων πληροφοριών, η οργάνωση του περιεχομένου σε μικρότερα τμήματα και η προσαρμογή του υλικού στον εκπαιδευόμενο, μειώνοντας έτσι τη γνωστική επιβάρυνση και βελτιώνοντας το μαθησιακό αποτέλεσμα.

Τέλος, η ΕξΑΕ ενσωματώνει πολυτροπικές πρακτικές, προσφέροντας υλικό που μπορεί να προσαρμόζεται στις ανάγκες κάθε μαθητή. Η επιτυχία της βασίζεται στη στήριξη της αυτονομίας των εκπαιδευομένων και στην

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

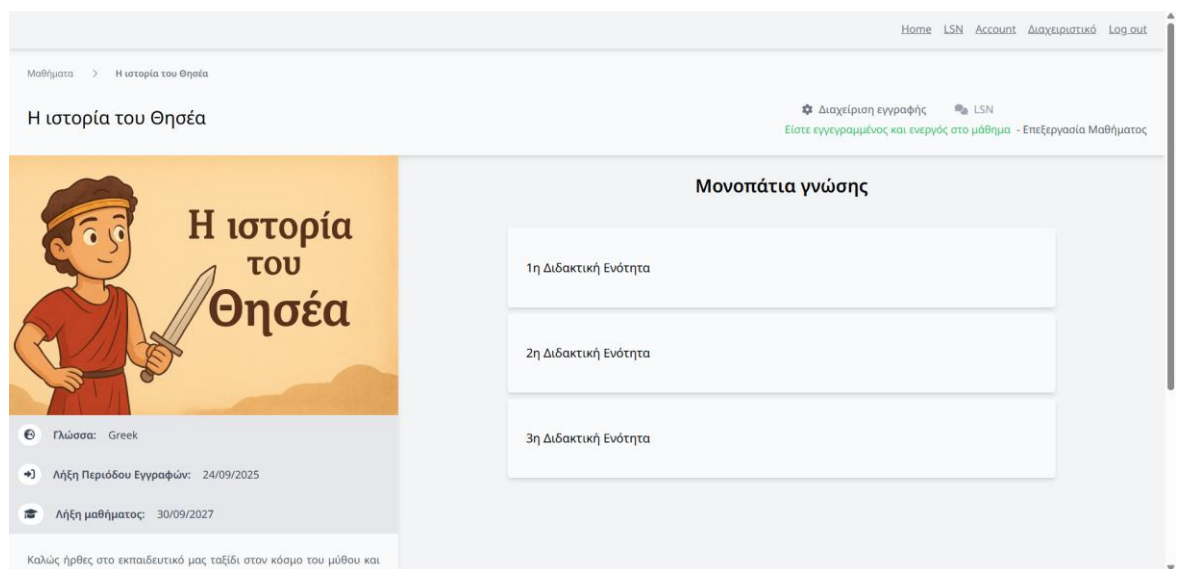
καλλιέργεια δεξιοτήτων, καθιστώντας την ένα σύγχρονο και δυναμικό μέσο μάθησης.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

4.4 Μεθοδολογία ανάπτυξης ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού

Για τις ανάγκες της έρευνας σχεδιάστηκε και δημιουργήθηκε το ψηφιακό μάθημα "Η ιστορία του Θησέα".

Εικόνα 3. Η αρχική σελίδα του μαθήματος.

Το εκπαιδευτικό αυτό υλικό δημιουργήθηκε εξ ολοκλήρου μέσα στην πλατφόρμα διαχείρισης μαθημάτων <https://students.h5p.edivea.net/>. Για να γίνει πιο διαδραστικό και ελκυστικό, χρησιμοποιήθηκε το εργαλείο ανοικτού κώδικα h5p. Επιπλέον, ενσωματώθηκαν βίντεο που δημιουργήθηκαν με τις εφαρμογές Doodly και Plotagon, προσθέτοντας μια οπτικοακουστική διάσταση στην εκμάθηση. Ο σχεδιασμός του υλικού βασίστηκε σε αναγνωρισμένες θεωρίες μάθησης, όπως η ταξινομία West-Λιοναράκη και οι αρχές πολυμεσικής μάθησης του

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Mayer, εξασφαλίζοντας έτσι ότι το υλικό ανταποκρίνεται στις σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις και στις ανάγκες των μαθητών:

- Το βασικό στοιχείο του διδακτικού υλικού, το σταθερό κείμενο σύμφωνα με την πολυμεσική αρχή και τις αρχές πλεονασμού και συνοχής παρουσιάζεται ταυτόχρονα με κείμενο και εικόνα χωρίς πλεονάζοντα στοιχεία ή άσχετες πληροφορίες

Η γέννηση του Θησέα

Από την Αίθρα και τον Αιγέα γεννήθηκε ο Θησέας. Ενώ η Αίθρα ήταν ακόμη έγκυος, ο Αιγέας αναγκάστηκε να επιστρέψει στην Αθήνα. Πριν αναχωρήσει, κρύβει το **σπαθί** και τα **χρυσά σανδάλια** του κάτω από ένα βράχο, δίπλα στο ναό του Δία.

Η γέννηση του Θησέα

6 / 16

Εικόνα 4 Το κείμενο παρουσιάζεται με κείμενο και με εικόνα

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Η άφιξη στην Αθήνα

Όταν ο Θησεάς έφτασε στην Αθήνα, ο Αιγέας, βλέποντας το σπαθί και τα σανδάλια του, τον γνώρισε αμέσως και τον υποδέχτηκε με χαρά και ανακούφιση.

Η άφιξη στην Αθήνα

◀ 10 / 16 ▶

Εικόνα 5. Το κείμενο χωρίς περιττά στοιχεία

- Επιπλέον παρουσιάζει τις πληροφορίες τμηματικά, σύμφωνα με την αρχή της κατάτμησης αποφεύγοντας τα μακροσκελή κείμενα

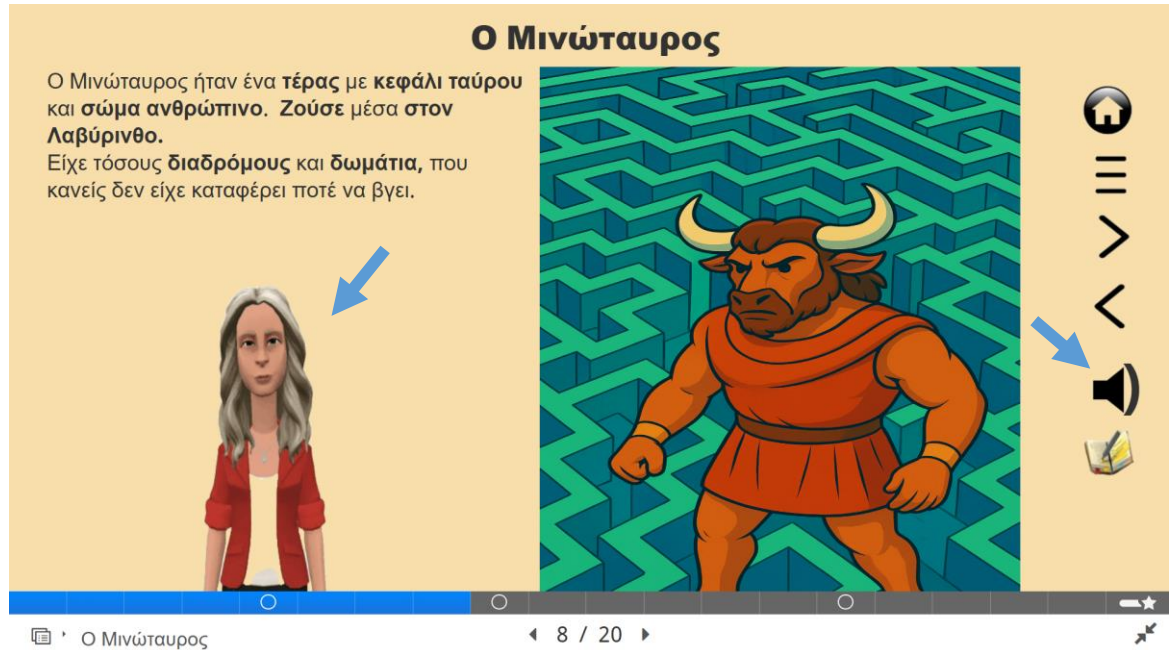
«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Εικόνα 6 Δεν έχει μακροσκελή κείμενα

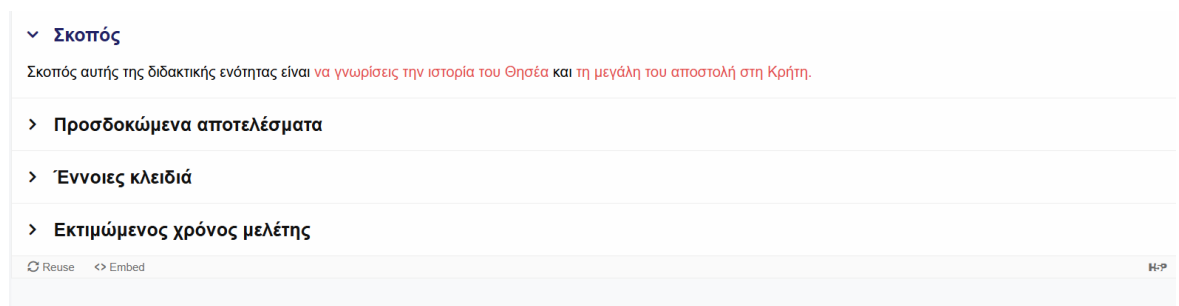
- Σύμφωνα με τις αρχές της τροπικότητας, της φωνής και της ενσωμάτωσης, δίνει δυνατότητα αφήγησης του υλικού και συγκεκριμένα από το δάσκαλο, ενώ ενσωματώνει και εικόνα του δασκάλου. Παράλληλα εφαρμόζει την αρχή της προσωποποίησης με χρήση δεύτερου προσώπου και φιλικού τόνου.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Εικόνα 7 Ενσωμάτωση αφήγησης, avatar και φιλικού ύφους

- Πέρα από το σταθερό κείμενο, το διδακτικό υλικό περιέχει τα προκείμενα στοιχεία όπως τα περιεχόμενα, τον σκοπό, τους στόχους, τις λέξεις κλειδιά κλπ.

Εικόνα 8 Παρουσιάζεται ο σκοπός της Διδακτικής Ενότητας

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

▼ Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Μέχρι το τέλος του μαθήματος, θα πρέπει να είσαι σε θέση:

Σε επίπεδο γνώσεων

- να αναγνωρίζεις γιατί οι Αθηναίοι έστειλαν παιδιά στην Κρήτη.
- να περιγράφεις ποιος ήταν ο Μινώταυρος και πού ζούσε.
- να εξηγήσεις πώς βοήθησε η Αριάδνη τον Θησέα.
- να αναγνωρίζεις τον μίτο και τη σημασία του στην ιστορία.

Σε επίπεδο δεξιοτήτων

- να αναπτύξεις δεξιότητες αυτόνομης μάθησης σε ψηφιακά περιβάλλοντα.
- να ανακαλύψεις προϋπάρχουσες γνώσεις και εμπειρίες από την τάξη, στο ψηφιακό περιβάλλον.
- να εκτελείς δραστηριότητες σε ψηφιακά περιβάλλοντα

Σε επίπεδο στάσεων

- να ανακαλύψεις τις δυνατότητές σου σε νέα περιβάλλοντα μάθησης σε συνδυασμό με την προϋπάρχουσα γνώση που αποκόμισες στην τάξη.

Εικόνα 9 Παρουσιάζονται τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα της Διδακτικής Ενότητας

▼ Έννοιες κλειδιά

Αθήνα
Κρήτη
Θησέας
Αιγέας
Αριάδνη
Μινώταυρος
Λαβύρινθος
Μίτος
Πανιά (μαύρα και άσπρα)
Θάρρος

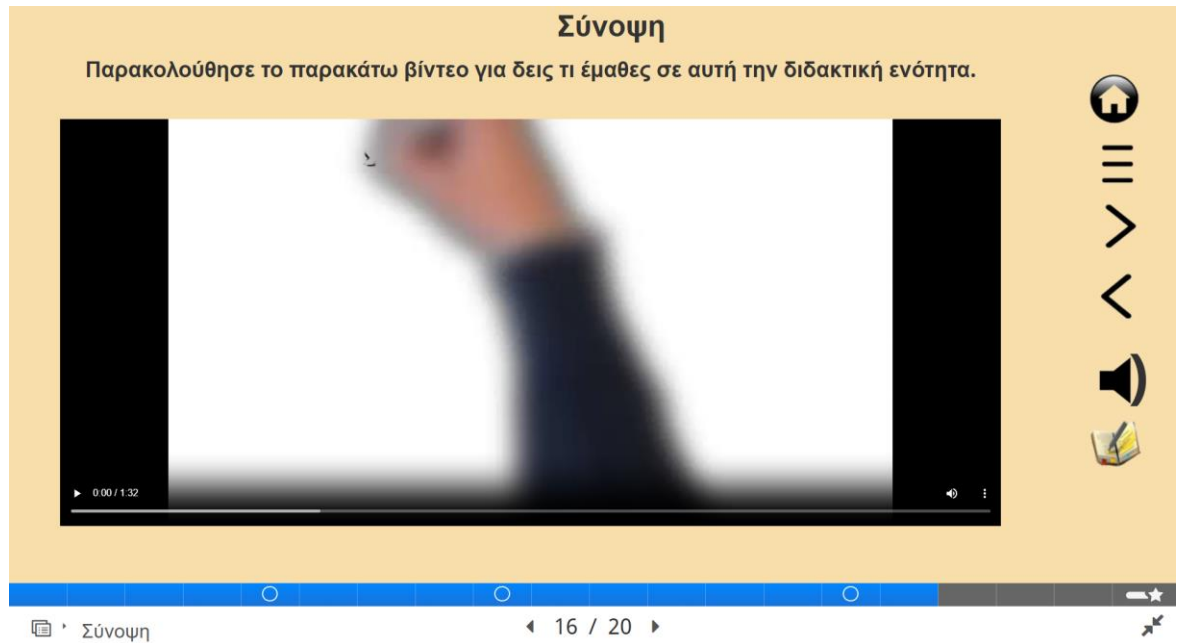
Εικόνα 10 Παρουσιάζονται οι λέξεις κλειδιά της Διδακτικής Ενότητας

- Αλλά και μετακείμενα όπως η σύνοψη και η βιβλιογραφία

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

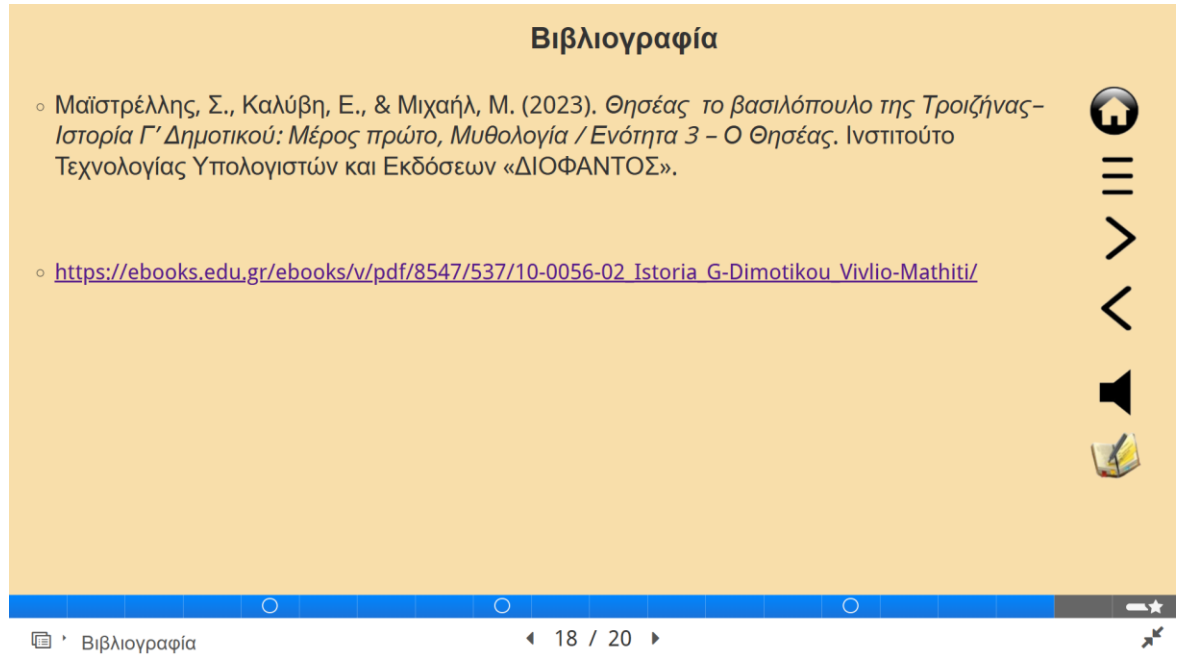
«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Εικόνα 11 Η σύνοψη της Διδακτικής Ενότητας

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Εικόνα 12 Η βιβλιογραφία της Διδακτικής Ενότητας

- Τα διακείμενα τα οποία διαπερνούν όλον το κορμό των κειμένων με συμπεράσματα, συνόψεις, οι δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης, μηχανισμούς ανατροφοδότησης, μηχανισμούς κατανόησης και εφαρμογής των νέων δεδομένων, παραπομπές σε άλλες πηγές κλπ.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

The screenshot shows an interactive learning activity titled "Δραστηριότητα 1" (Activity 1). The interface is in Greek and features a yellow background. At the top left, there is a pencil icon and the instruction "Επίλεξε το σωστό." (Choose the correct one). The activity is divided into two columns of questions. The left column asks "Οι Αθηναίοι σκότωσαν τον γιο του Μίνωα γιατί:" (The Athenians killed Minos's son because:). The right column asks "Ο Μίνωας διέταξε κάθε χρόνο να στέλνουν στην Κρήτη:" (Minos ordered every year to send to Crete:). Each question has four radio button options. A blue progress bar at the bottom indicates the current position in the activity, with a small cartoon character of a woman in a red dress standing on it. The bottom navigation bar shows "Δραστηριότητα 1" and "9 / 20".

Δραστηριότητα 1

Επίλεξε το σωστό.

Οι Αθηναίοι σκότωσαν τον γιο του Μίνωα γιατί:

- τον αγαπούσαν
- νίκησε σε όλα τα αγωνίσματα και τον ζήλευαν
- σκότωσε τον βασιλιά της Αθήνας
- έκλεβε στους αγώνες

Ο Μίνωας διέταξε κάθε χρόνο να στέλνουν στην Κρήτη:

- 4 νέους και 7 νέες
- 15 άντρες
- 7 νέους και 7 νέες
- 3 νέους και 5 νέες

Έλεγχος

Δραστηριότητα 1 9 / 20

Εικόνα 13 Ενδεικτική δραστηριότητα Κατανόησης

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Δραστηριότητα 1

Επίλεξε το σωστό.

Οι Αθηναίοι σκότωσαν τον γιο του Μίνωα γιατί:

- τον αγαπούσαν
- νίκησε σε όλα τα αγωνίσματα και τον ζήλευαν
- σκότωσε τον βασιλιά της Αθήνας
- έκλεβε στους αγώνες

Ο Μίνωας διέταξε κάθε χρόνο να στέλνουν στην Κρήτη:

- 4 νέους και 7 νέες
- 15 άντρες
- 7 νέους και 7 νέες
- 3 νέους και 5 νέες

Έλεγχος

Δραστηριότητα 1 9 / 20

Εικόνα 14 Ενδεικτική δραστηριότητα αυτοαξιολόγησης

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Δραστηριότητα 3

Βάλε τις λέξεις στην σωστή θέση.

Ο Μινώταυρος είχε κεφάλι [] και σώμα Κρήτη x. Όταν ο Θησέας έφυγε για την [], ο Αιγέας του είπε εάν γυρίσει ζωντανός να αλλάξει τα πανιά του πλοίου από μαύρα ✓ σε λευκά ✓. Στην Κρήτη συνάντησε την [], κόρη του []. Εκείνη του έδωσε τον Μίνωα x και τον βοήθησε να μπει και να βγει από στον λαβύρινθο.

Καλά! Για να τα πας ακόμα καλύτερα, ξεκίνα από την διαφάνεια 10.

2/8 **Λύση** **Επανάληψη**

Αριάδνη
μίτο
ταύρου
ανθρώπου

Δραστηριότητα 3 15 / 20

Εικόνα 15 Μηχανισμοί Ανατροφοδότησης

- Τα επικείμενα με επεξηγηματικό σκοπό γλωσσάρια, σε συνδυασμό με την αρχή της προπαίδευσης και της σηματοδότησης.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Εικόνα 16 Επεξήγηση εικονιδίων

- Τα παρακείμενα μη-γλωσσικά ή ημι-γλωσσικά όπως φωτογραφίες, γραφήματα, εικόνες, σχήματα ακολουθώντας τις αρχές της χωρικής και χρονικής συνάφειας

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

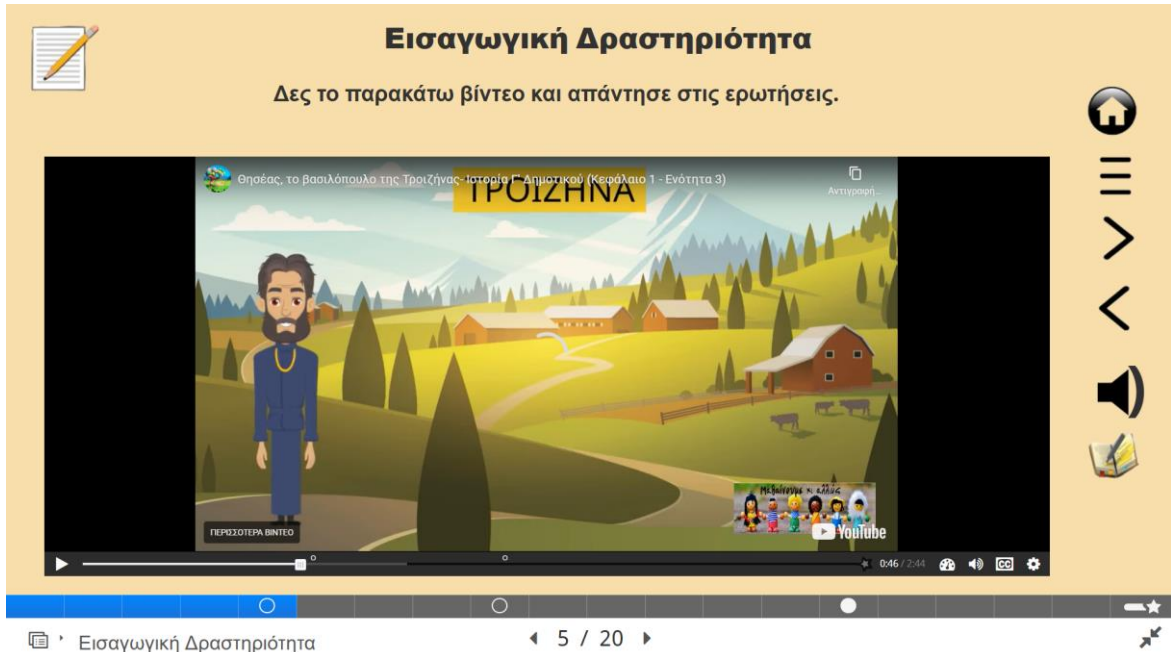
Εικόνα 17 Παρακείμενα ημι-γλωσσικά στοιχεία στην συγκεκριμένη περίπτωση φωτογραφίες.

- Τέλος τα πολυαντικείμενα που αποτελούνται από όλα τα ηλεκτρονικά μέσα που υποστηρίζουν το υλικό (ήχος, εικόνα, βίντεο, διαδίκτυο κλπ), διαπερνούν όλο το υλικό

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Εικόνα 18 Διαδραστικό βίντεο

1.1. Στόχοι της έρευνας

Οι στόχοι της παρούσας έρευνας είναι οι εξής:

- Να διερευνηθεί αν το υλικό έχει σχεδιαστεί με βάση τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης
- Να διερευνηθεί αν το υλικό έχει σχεδιαστεί με βάση τις αρχές της πολυμεσικής μάθησης του Mayer.

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

5 Μεθοδολογία έρευνας

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζεται η μεθοδολογική προσέγγιση που ακολουθήθηκε κατά τη διάρκεια της παρούσας έρευνας. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η αποτίμηση συμπληρωματικού εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο Θησέας» στο μάθημα της Ιστορίας Γ' Δημοτικού.

Η παρούσα έρευνα υιοθετεί ποιοτική ερευνητική προσέγγιση, καθώς στόχος της δεν είναι η εξαγωγή γενικεύσιμων συμπερασμάτων μέσω στατιστικής ανάλυσης, αλλά η εις βάθος διερεύνηση της παιδαγωγικής αξίας ενός ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένου για τη διδασκαλία της Ιστορίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Η ποιοτική προσέγγιση θεωρείται κατάλληλη σε περιπτώσεις όπου το ερευνητικό ενδιαφέρον εστιάζει στις αντιλήψεις, τις εμπειρίες και τις αξιολογήσεις των συμμετεχόντων (Creswell, 2014).

Ο ερευνητικός σχεδιασμός της μελέτης είναι διερευνητικός, καθώς επιδιώκεται η αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού και η ανάδειξη των δυνατοτήτων και των περιορισμών του, χωρίς τη διατύπωση προκαθορισμένων υποθέσεων προς έλεγχο. Η επιλογή αυτή ευθυγραμμίζεται με τον αναπτυξιακό χαρακτήρα της έρευνας και με τον σκοπό της εργασίας, που αφορά τον παιδαγωγικό σχεδιασμό και την αξιολόγηση εκπαιδευτικής παρέμβασης.

5.1 Δείγμα και συμμετέχοντες

Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από απόφοιτους του ΠΜΣ όπου υπάρχει εξοικείωση με τη χρήση ψηφιακών εκπαιδευτικών εργαλείων. Η επιλογή των εκπαιδευτικών ως συμμετεχόντων κρίθηκε σκόπιμη, καθώς διαθέτουν την παιδαγωγική ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

και διδακτική επάρκεια να αξιολογήσουν την καταλληλότητα, τη σαφήνεια και τη χρηστικότητα του εκπαιδευτικού υλικού σε σχέση με τους μαθησιακούς στόχους της Γ' τάξης του Δημοτικού.

Η μη άμεση εφαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού σε μαθητές αποτελεί συνειδητή ερευνητική επιλογή και αναγνωρίζεται ως περιορισμός της έρευνας. Ωστόσο, η αξιολόγηση από εκπαιδευτικούς επιτρέπει μια τεκμηριωμένη πρώτη αποτίμηση του υλικού σε επίπεδο παιδαγωγικού σχεδιασμού και διδακτικής καταλληλότητας.

5.1.1.1 Ερευνητικό εργαλείο και διαδικασία συλλογής δεδομένων

Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε δομημένο ερωτηματολόγιο ανοιχτού τύπου, το οποίο σχεδιάστηκε με βάση τους στόχους της έρευνας και τις βασικές αρχές της ποιοτικής διερεύνησης. Το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε ερωτήσεις που αφορούσαν τη σαφήνεια του περιεχομένου, τη δομή του εκπαιδευτικού υλικού, την παιδαγωγική του καταλληλότητα, καθώς και τη δυνατότητα αξιοποίησής του στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως ή της συμπληρωματικής διδασκαλίας.

Οι συμμετέχοντες κλήθηκαν αρχικά να μελετήσουν το ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό και στη συνέχεια να απαντήσουν στο ερωτηματολόγιο, καταθέτοντας τις απόψεις και τις παρατηρήσεις τους. Η χρήση ανοιχτών ερωτήσεων επέτρεψε την ελεύθερη έκφραση των συμμετεχόντων και την αποτύπωση πλούσιων ποιοτικών δεδομένων.

5.1.1.2 Μέθοδος ανάλυσης δεδομένων

Η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο της ποιοτικής ανάλυσης περιεχομένου. Οι απαντήσεις των συμμετεχόντων μελετήθηκαν συστηματικά

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

και ομαδοποιήθηκαν σε θεματικές κατηγορίες, οι οποίες προέκυψαν από το περιεχόμενο των δεδομένων και συνδέονται άμεσα με τους στόχους της έρευνας. Η συγκεκριμένη μέθοδος επιτρέπει την ερμηνεία των απόψεων των συμμετεχόντων και τη σύνδεσή τους με το θεωρητικό πλαίσιο της εργασίας (Krippendorff, 2018).

Η ανάλυση επικεντρώθηκε στον εντοπισμό επαναλαμβανόμενων μοτίβων, κοινών παρατηρήσεων και διαφοροποιήσεων στις απαντήσεις των εκπαιδευτικών, με στόχο την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με την παιδαγωγική αξία και τη λειτουργικότητα του εκπαιδευτικού υλικού.

5.1.1.3 Περιορισμοί της έρευνας

Η παρούσα έρευνα παρουσιάζει ορισμένους περιορισμούς, οι οποίοι λαμβάνονται υπόψη στην ερμηνεία των αποτελεσμάτων. Ο σημαντικότερος αφορά την απουσία εφαρμογής του εκπαιδευτικού υλικού σε πραγματικές συνθήκες τάξης και τη συλλογή δεδομένων αποκλειστικά από εκπαιδευτικούς. Παρά τον περιορισμό αυτό, η έρευνα παρέχει χρήσιμα συμπεράσματα για τον παιδαγωγικό σχεδιασμό και τις δυνατότητες αξιοποίησης του υλικού και θέτει τις βάσεις για μελλοντική έρευνα με εμπλοκή μαθητών.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

5.2 Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι ο σχεδιασμός και η αποτίμηση ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας 3 «Θησέας» από το μάθημα της Ιστορίας της Γ' Δημοτικού. Η έρευνα εστιάζει στην παιδαγωγική ποιότητα, τη λειτουργικότητα και τη συμμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού με τις αρχές της Γνωστικής Θεωρίας Πολυμεσικής Μάθησης, με στόχο να διερευνηθεί κατά πόσο το υλικό μπορεί να υποστηρίξει αποτελεσματικά τη μαθησιακή διαδικασία στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Ειδικότερα, η μελέτη αποσκοπεί στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού υλικού ως προς την επιστημονική του τεκμηρίωση, την κατανοητότητα του γνωστικού αντικειμένου, την ευχρηστία, την υποστήριξη της μάθησης, τις δυνατότητες αλληλεπίδρασης και αναστοχασμού, καθώς και τη σαφήνεια των μαθησιακών στόχων.

5.3 Ερευνητικά Ερωτήματα

Με βάση τον παραπάνω σκοπό, η παρούσα έρευνα επιχειρεί να απαντήσει στα ακόλουθα ερευνητικά ερωτήματα:

- ΕΕ1: Σε ποιο βαθμό το ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας 3 «Θησέας» χαρακτηρίζεται από επιστημονική συνέπεια, παιδαγωγική καταλληλότητα και λειτουργικό σχεδιασμό, σύμφωνα με την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών;
- ΕΕ2: Σε ποιο βαθμό το εκπαιδευτικό υλικό έχει σχεδιαστεί και υλοποιηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Γνωστικής Θεωρίας Πολυμεσικής Μάθησης του Mayer.

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

5.4 Είδος έρευνας

5.4.1.1 Ποιοτική Έρευνα

Οι Creswell & Creswell (2019, σ. 34) περιγράφουν την ποιοτική έρευνα ως μια μεθοδολογική διαδικασία που στοχεύει στη διερεύνηση και ερμηνεία του τρόπου με τον οποίο άτομα ή ομάδες αντιλαμβάνονται και αποδίδουν νόημα σε κοινωνικά και ανθρώπινα ζητήματα. Αντίθετα, σύμφωνα με τους ίδιους συγγραφείς, η ποσοτική έρευνα επικεντρώνεται στη μελέτη της σχέσης ανάμεσα σε μεταβλητές με σκοπό την επαλήθευση αντικειμενικών θεωρητικών μοντέλων. Ο Ιωσηφίδης (2008) προσθέτει ότι η ποιοτική προσέγγιση επιδιώκει να αποκαλύψει τα νοήματα και τις αναπαραστάσεις που συνδέουν οι συμμετέχοντες με κοινωνικά φαινόμενα, διερευνώντας ερωτήματα τύπου «πώς» και «γιατί» μέσα από περιγραφή, ανάλυση και ερμηνεία.

Ο Μακράκης (1997) επισημαίνει ότι οι ποιοτικές μελέτες βασίζονται σε περισσότερο ευέλικτες τεχνικές, οι οποίες επιτρέπουν την κατανόηση των δεδομένων μέσα στο κοινωνικό και ιστορικό πλαίσιο τους. Παρά τα πλεονεκτήματά τους, ο ερευνητής δύσκολα μπορεί να αποφύγει την προσωπική εμπλοκή, γεγονός που έρχεται σε σύγκρουση με την αρχή της αξιολογικής ουδετερότητας. Επιπλέον, όπως τονίζει ο Creswell (2011), η ποιοτική έρευνα εστιάζει στη σε βάθος διερεύνηση ενός κεντρικού ζητήματος μέσω της μελέτης ενός περιορισμένου αριθμού ατόμων. Αν και αυτό συμβάλλει στην αναλυτική κατανόηση, περιορίζει τη δυνατότητα γενίκευσης και τη σύγκριση των ευρημάτων (Ιωσηφίδης, 2008). Παράλληλα, σημαντικό πλεονέκτημα της μεθόδου αποτελεί η

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

ικανότητά της να αναδεικνύει κοινωνικά φαινόμενα μέσα από τις εμπειρίες των ίδιων των συμμετεχόντων, αν και η παρουσία του ερευνητή μπορεί να επηρεάσει την εξέλιξη ή τη μορφή του υπό εξέταση φαινομένου. Τέλος, η διαδικασία ανάλυσης ενδέχεται να οδηγήσει σε μεροληψία, καθώς στηρίζεται σε ερμηνευτικές διαδικασίες και συνεπώς εμπεριέχει στοιχεία υποκειμενικότητας (Creswell, 2011).

5.4.1.2 Ποιοτική Ανάλυση

Η επεξεργασία των ποιοτικών δεδομένων αποτελεί κρίσιμο κομμάτι της ερευνητικής διαδικασίας, καθώς συμβάλλει στη διαμόρφωση θεωρητικών προσεγγίσεων, στην αξιολόγηση ερευνητικών ερωτημάτων και στη διατύπωση έγκυρων συμπερασμάτων (Ιωσηφίδης, 2008). Τα δεδομένα αυτού του τύπου είναι ιδιαίτερα χρήσιμα, επειδή φωτίζουν μοναδικές πτυχές της ανθρώπινης συμπεριφοράς και των κοινωνικών φαινομένων, ενώ συχνά συλλέγονται άμεσα και με σχετική καθαρότητα. Παρ' όλα αυτά, η ανάλυσή τους παρουσιάζει προκλήσεις, καθώς δεν υπάρχουν αυστηρά τυποποιημένες διαδικασίες όπως στην ποσοτική έρευνα· έτσι, ο ερευνητής συχνά καλείται να διαμορφώσει δικές του μεθόδους ανάλυσης (Robson, 2010).

Κύρια επιδίωξη της ποιοτικής ανάλυσης είναι η βαθύτερη κατανόηση του υλικού, μέσω της συστηματικής οργάνωσης όσων έχει παρατηρήσει, ακούσει ή καταγράψει ο ερευνητής και της απόδοσης νοήματος σε αυτά (Glesne, 2017). Η διαδικασία περιλαμβάνει τον τεμαχισμό, την επιλογή και τελικά την ανασύνθεση των πληροφοριών, ώστε να προκύψει μια πιο

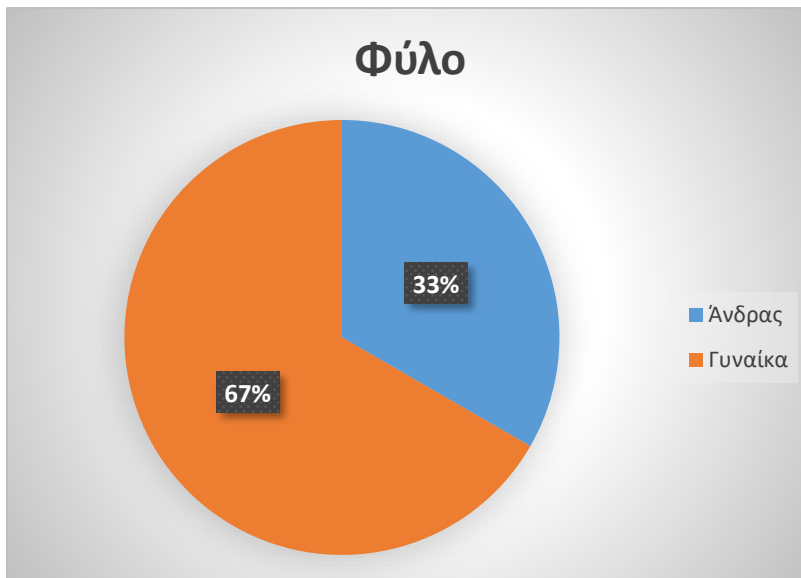

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

ξεκάθαρη και ερμηνεύσιμη εικόνα των δεδομένων (Creswell & Creswell, 2019).

5.4.1.3 Δειγματοληψία

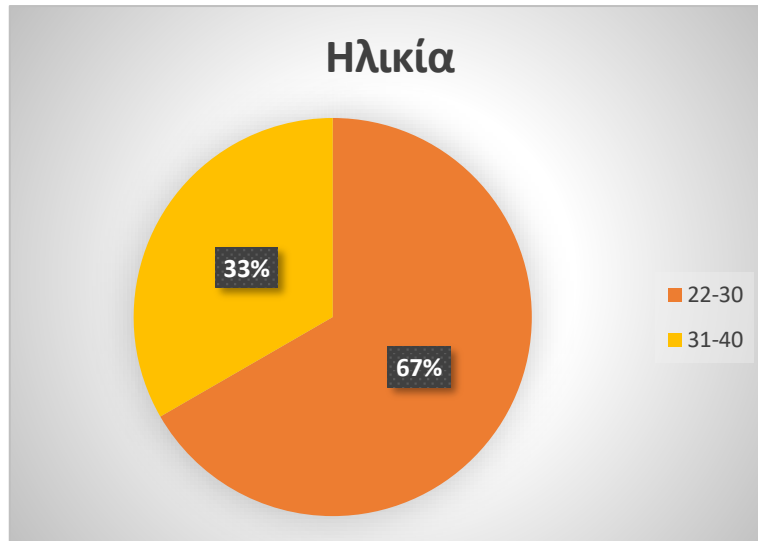
Στην έρευνα για την αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού συμμετείχαν τρεις (N=3) εκπαιδευτικοί «ειδικοί» της εξαε. Όπως φαίνεται από τα γραφήματα πρόκειται για δυο γυναίκες και έναν άντρα (Σχήμα 1), ηλικίας από 22 ως 30 και 30 έως 31-40 ετών (Σχήμα 2), με προϋπηρεσία από 0 έως 4 χρόνια (Σχήμα 3).

Σχήμα 1 Φύλο

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Σχήμα 2 Ηλικία

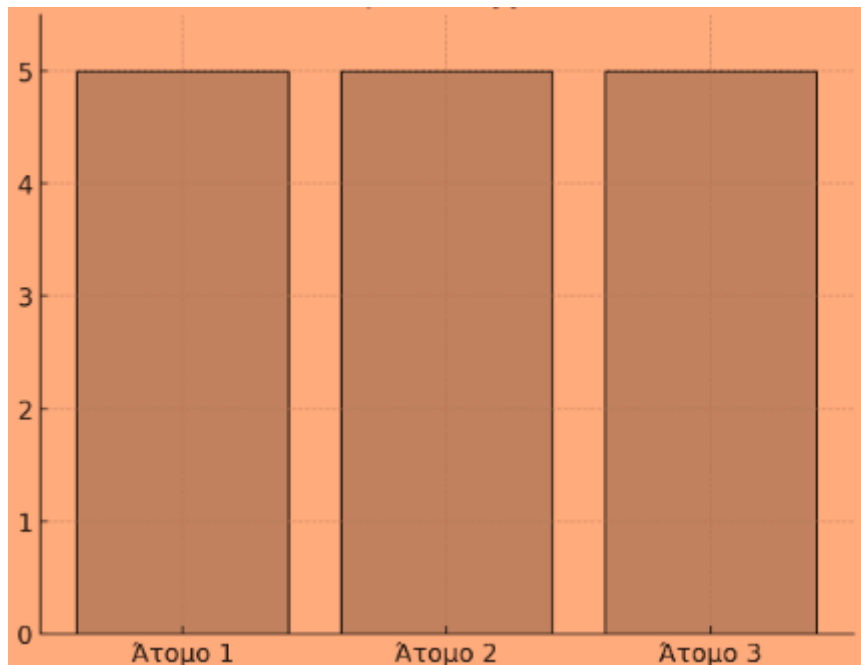

Σχήμα 3 Έτη προϋπηρεσίας

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

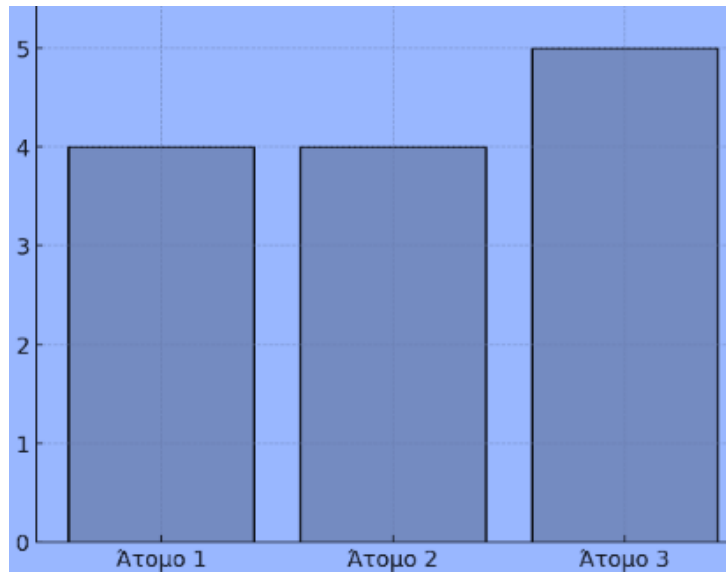
Οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί οι οποίοι είναι τελειόφοιτοι του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών Επιστήμες της Αγωγής: ΤΠΕ και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση- E Learning, δήλωσαν εξοικειωμένοι με τις ΤΠΕ (Σχήμα 4), όπως επίσης ότι κάνουν χρήση τους στην εκπαιδευτική πράξη (Σχήμα 5).

Σχήμα 4 Εξοικείωση με ΤΠΕ

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Σχήμα 5 Εξοικείωση με εκπαιδευτικό υλικό

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

6 Αποτελέσματα έρευνας

6.1 Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται η ανάλυση των δεδομένων, τα οποία εξήχθησαν από τα Από ερωτηματολόγια που συμπλήρωσαν οι ειδικοί στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές. Ακολουθείται η παρουσίαση και ο σχολιασμός τους.

6.2 Μεθοδολογία έρευνας και μέσα συλλογής δεδομένων

Για την εξέταση του εκπαιδευτικού υλικού εφαρμόστηκε η μέθοδος της ποιοτικής ανάλυσης. Στην έρευνα συμμετείχαν τρεις τελειόφοιτοι του ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ (e-learning)». Αφού οι συμμετέχοντες μελέτησαν το εκπαιδευτικό υλικό που ήταν αναρτημένο στην πλατφόρμα <https://students.edivea.net/>, συμπλήρωσαν ένα ερωτηματολόγιο που είχε σχεδιαστεί από το ΕΔΙΒΕΑ για τη συλλογή ποιοτικών δεδομένων. Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου οργανώθηκαν σε 10 θεματικούς άξονες, οι οποίοι συνδέονταν με τα ερευνητικά ερωτήματα.

1. Φύλο (E1)

Φύλο	Αριθμός	Ποσοστό %
Άντρες	1	33
Γυναίκες	2	67
Σύνολο	3	100

Πίνακας 1 . Φύλο

2. Ηλικία (E2)

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

2. Ηλικία (Ε2)	ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ			
Ηλικιακή Ομάδα	A	B	Γ	ΣΥΝΟΛΟ
22 έως 30	√	√		2
31 έως 40	√			1
41 έως 50				
πάνω από 51				
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	3			

Πίνακας 2. Ηλικία

3. Έτη εκπαιδευτικής προϋπηρεσίας (Ε3)

3. Έτη εκπαιδευτικής προϋπηρεσίας (Ε3)	ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ			
Έτη Προϋπηρεσίας	A	B	Γ	ΣΥΝΟΛΟ
0 έως 4	√	√	√	3
5 έως 10				
11 έως 20				

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

πάνω από 20				
Γενικό Σύνολο	3			

Πίνακας 3. Έτη εκπαιδευτικής προϋπηρεσίας

Για την εξέταση του εκπαιδευτικού υλικού εφαρμόστηκε η μέθοδος της ποιοτικής ανάλυσης. Στην έρευνα συμμετείχαν τρεις τελειόφοιτοι του ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ (e-learning)». Αφού οι συμμετέχοντες μελέτησαν το εκπαιδευτικό υλικό που ήταν αναρτημένο στην πλατφόρμα <https://students.edivea.net/> συμπλήρωσαν ένα ερωτηματολόγιο που είχε σχεδιαστεί από το ΕΔΙΒΕΑ για τη συλλογή ποιοτικών δεδομένων. Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου οργανώθηκαν σε 10 θεματικούς άξονες, οι οποίοι συνδέονταν με τα ερευνητικά ερωτήματα.

ΕΥ – Ερευνητικοί Άξονες / Ειδικοί
1 ^{ος} άξονας: Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση
2 ^{ος} άξονας: Απλή - κατανοητή παρουσίαση γνωστικού αντικειμένου
3 ^{ος} άξονας: Ευχρηστία του ΕΥ
4 ^{ος} άξονας: Υποστήριξη – καθοδήγηση στη μελέτη του μαθητή
5 ^{ος} άξονας: Υποστήριξη της αλληλεπίδρασης με τον μαθητή στη μελέτη του
6 ^{ος} άξονας: Παροχή δυνατότητας αναστοχασμού - αυτοαξιολόγησης στον μαθητή
7 ^{ος} άξονας: Σαφήνεια σκοπού και προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων
8 ^{ος} άξονας: Εφαρμογή αρχών της Γνωστικής Θεωρίας Πολυμεσικής Μάθησης
9 ^{ος} άξονας: Δυνατά σημεία
10 ^{ος} άξονας: Προτάσεις βελτίωσης

Πίνακας 4. ΕΥ – Ερευνητικοί Άξονες / Ειδικοί

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Η ανάλυση περιεχομένου που χρησιμοποιήθηκε για την επεξεργασία των δεδομένων της ποιοτικής έρευνας του εκπαιδευτικού υλικού, με στόχο την εξασφάλιση της αντικειμενικότητας. Ως μονάδα ανάλυσης ορίστηκε η περίοδος λόγου, η οποία περιλαμβάνει κύρια ή/και δευτερεύουσα πρόταση με ολοκληρωμένο νόημα.

EY – Κατηγορίες Ανάλυσης ανά Ερευνητικό Άξονα (ειδικοί)

1^{ος} άξονας Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση

1. Βιβλιογραφική τεκμηρίωση
2. Αναφορά σε διαφορετικές πηγές
3. Συγκριτική ανάλυση πληροφοριών
4. Ερμηνεία-κριτική συζήτηση πληροφοριών
5. Δυνατότητα μελέτης σε διαφορετικές πηγές

2^{ος} άξονας Απλή - κατανοητή παρουσίαση γνωστικού αντικειμένου

1. Φιλικό ύφος
2. Χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών
3. Χρήση καθομιλούμενης γλώσσας
4. Ευανάγνωστη γραφή
5. Ικανοποιητική πυκνότητα πληροφοριών
6. Τμηματική παρουσίαση στο μέγεθος της οθόνης
7. Μόνο κείμενο
8. Κείμενο και εικόνες
9. Κείμενο, εικόνες και βίντεο
10. Χρωματικές συνθέσεις για άνετη αλληλεπίδραση

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

3^{ος} άξονας Ευχρηστία του ΕΥ
1. «Κουμπιά» κατανοητά και αναγνωρίσιμα
2. Εικονίδια κατανοητά και αναγνωρίσιμα
3. Εύκολη πλοήγηση
4. Αξιοπιστία υπερσυνδέσμων
4^{ος} άξονας Υποστήριξη – καθοδήγηση στη μελέτη του μαθητή
1. Συμβουλές μελέτης
2. Έμφαση σε σημεία
3. Επεξηγηματικά σχόλια
5^{ος} άξονας Υποστήριξη της αλληλεπίδρασης με τον μαθητή στη μελέτη του
1. Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη διατύπωση την έκφραση απόψεων/κρίσεων
2. Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη διατύπωση ερωτήσεων
3. Δραστηριότητες συναισθηματικής εμπλοκής
4. Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν ανταλλαγή απόψεων μεταξύ εκπαιδευόμενων
5. Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να αισθανθεί μέλος ομάδας
6. Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει τις απόψεις
6^{ος} άξονας Παροχή δυνατότητας αναστοχασμού - αυτοαξιολόγησης στον μαθητή
1. Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης
2. Δραστηριότητες για ανάπτυξη αυτόνομης κριτικής σκέψης
3. Δραστηριότητες για ανάπτυξη διαύλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση
4. Δραστηριότητες συσχέτισης δεδομένων με τη δική του πραγματικότητα

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

5. Δραστηριότητες εφαρμογής νέας γνώσης στη δική του πραγματικότητα
7^{ος} άξονας Σαφήνεια σκοπού και προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων
1. Σαφήνεια στη διατύπωση του σκοπού κάθε ΔΕ
2. Σαφήνεια στη διατύπωση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων κάθε ΔΕ
3. Παρακίνηση των προσδοκώμενων σε επίπεδο γνώσεων
4. Παρακίνηση των προσδοκώμενων σε επίπεδο δεξιοτήτων
5. Παρακίνηση των προσδοκώμενων σε επίπεδο στάσεων
6. Έλεγχος προόδου με βάση τα προσδοκώμενα
8^{ος} άξονας Εφαρμογή αρχών της Γνωστικής Θεωρίας Πολυμεσικής Μάθησης
1. Συνδυασμός κειμένου & εικόνας (Πολυμεσική Αρχή)
2. Χρήση εικόνων (Πολυμεσική Αρχή)
3. Στοιχεία αφήγησης (Αρχή Τροπικότητας)
4. Μη σχετικές πληροφορίες (Αρχή Συνοχής)
5. Φιλική γλώσσα (Αρχή Προσωποποίησης)
6. Χρήση δεύτερου προσώπου (Αρχή Προσωποποίησης)
7. Ηχητική παρουσίαση (Αρχή Προσωποποίησης)
8. Φιλικό ύφος ηχητικής παρουσίασης (Αρχή Φωνής)
9. Φιλικός χαρακτήρας – Avatar (Αρχή Εικόνας)
10. Τμηματική παρουσίαση περιεχομένου (Αρχή Κατάτμησης)
11. Διαδραστικές δραστηριότητες με ανατροφοδότηση (Αρχή Προσωποποίησης)
12. Μακροσκελή κείμενα (Αρχή Κατάτμησης)
13. Σαφείς οδηγίες για δραστηριότητες-εργασίες (Αρχή Σηματοδότησης)

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

14. Στοιχεία επισήμανσης (Αρχή Σηματοδότησης)
15. Εισαγωγικές δραστηριότητες κατανόησης (Αρχή Προπαίδευσης)
9^{ος} άξονας Δυνατά σημεία
Δυνατά σημεία
10^{ος} άξονας
Προτάσεις βελτίωσης Προτάσεις βελτίωσης

Πίνακας 5. ΕΥ – Κατηγορίες Ανάλυσης ανά Ερευνητικό Άξονα (ειδικοί)

Ε.4.Είστε εξοικειωμένοι με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ).	5	5	5
Ε.5. Χρησιμοποιείτε τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική πράξη.	4	4	5
Ε.6.Είστε εξοικειωμένοι με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ) με τη χρήση των ΤΠΕ.	5	5	5
Ε.7.Είστε εξοικειωμένοι με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού το οποίο έχει σχεδιαστεί με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ).	5	4	5

1^{ος} Ερευνητικός άξονας: Επιστημονική συνοχή / τεκμηρίωση (Ερωτήσεις Α1,Α2,Α3, Α4,Α5)

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

α) Βιβλιογραφική τεκμηρίωση (Α1)

Στο Ε.Υ. γίνεται παράθεση πληροφοριών / απόψεων με την σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση;

Α Ναι γίνεται.

Β Ναι, γίνεται παράθεση πληροφοριών και απόψεων με σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση.

Γ Ναι γίνεται

Πίνακας 6. Βιβλιογραφική τεκμηρίωση

β) Αναφορά σε διαφορετικές πηγές (Α2)

Στο Ε.Υ. γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών (Βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικά συνέδρια κλπ);

Α Ναι συμβαίνει αυτό

Β Ναι, γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές.

Γ Ναι συμβαίνει αυτό

Πίνακας 7. Αναφορά σε διαφορετικές πηγές

γ) Συγκριτική ανάλυση πληροφοριών (Α3)

Στο Ε.Υ. γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών / απόψεων;

Α Ναι γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών

Β Ναι, γίνεται συγκριτική ανάλυση πληροφοριών και απόψεων όπου είναι απαραίτητο.

Γ Ναι γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών - απόψεων

Πίνακας 8. Συγκριτική ανάλυση πληροφοριών

δ) Ερμηνεία-κριτική συζήτηση πληροφοριών (Α4)

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Το Ε.Υ. είναι εμπλουτισμένο με την ερμηνεία / κριτική συζήτηση των πληροφοριών;

A Ναι είναι εμπλουτισμένο

B Ναι, περιλαμβάνει ερμηνεία και κριτική συζήτηση για την καλύτερη κατανόηση του υλικού.

Γ Ναι, περιλαμβάνει ερμηνεία και κριτική συζήτηση

Πίνακας 9. Ερμηνεία-κριτική συζήτηση πληροφοριών

ε) Δυνατότητα μελέτης σε διαφορετικές πηγές (A5)

Το Ε.Υ. παρέχει τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές;

A Ναι παρέχει δυνατότητα για περαιτέρω μελέτη

B Ναι παρέχει προτάσεις για περαιτέρω μελέτη μέσω παραπομπών σε διάφορες πηγές.

Γ Ναι δίνεται η δυνατότητα για περαιτέρω μελέτη

Πίνακας 10. Δυνατότητα μελέτης σε διαφορετικές πηγές

Σχολιασμός αποτελεσμάτων 1^{ου} ερευνητικού άξονα

Με βάση τα στοιχεία που προκύπτουν από τις απαντήσεις των αξιολογητών στα ερωτηματολόγια, διαφαίνεται ότι το εκπαιδευτικό υλικό χαρακτηρίζεται από υψηλό επίπεδο επιστημονικής τεκμηρίωσης. Και στις τρεις περιπτώσεις επιβεβαιώνεται ότι υπάρχει συστηματική βιβλιογραφική υποστήριξη των πληροφοριών και των απόψεων, στοιχείο που ενισχύει την αξιοπιστία του περιεχομένου.

Επιπλέον, τα ευρήματα δείχνουν ότι σε όλες τις αξιολογήσεις αναγνωρίζεται η ύπαρξη συγκριτικής ανάλυσης, όπου οι πληροφορίες και οι απόψεις εξετάζονται σε

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

αντιπαραβολή, διευκολύνοντας την εις βάθος κατανόηση του αντικειμένου. Η ίδια θετική εικόνα καταγράφεται και στην ερμηνεία και κριτική συζήτηση των πληροφοριών (Πίνακας 9), η οποία φαίνεται να ενσωματώνεται συστηματικά.

Ωστόσο, αναφορικά με τη δυνατότητα περαιτέρω μελέτης (Πίνακας 10), παρότι όλοι οι αξιολογητές απαντούν θετικά, η σχετική τεκμηρίωση στις αρχικές περιγραφές δεν είναι εξίσου αναλυτική, γεγονός που ενδέχεται να περιορίζει τη σαφήνεια ως προς τον τρόπο με τον οποίο υποστηρίζεται η αυτόνομη εμβάθυνση των εκπαιδευομένων.

2^{ος} Ερευνητικός άξονας: Απλή-κατανοητή παρουσίαση γνωστικού αντικειμένου (Ερωτήσεις B1,B2,B3,B4,B5,B6,B7,B8,B9,B10)

α) Φιλικό ύφος (B1)

Το ύφος γραφής του Ε.Υ. είναι φιλικό για τον αναγνώστη;

A Ναι είναι πολύ φιλικό

B Ναι, το ύφος είναι φιλικό και κατάλληλο για τον εκπαιδευόμενο.

Γ Ναι είναι φιλικό

Πίνακας 11. Φιλικό ύφος

β) Χρήση προσωπικών & κτητικών αντωνυμιών (B2)

Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών;

A Ναι γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών.

B Ναι, γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών.

Γ Ναι γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών

Πίνακας 12. Χρήση προσωπικών & κτητικών αντωνυμιών

γ) Χρήση καθομιλούμενης γλώσσας (B3)

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Στο Ε.Υ. γίνεται κατά το δυνατόν χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας;

A Η γλώσσα είναι απλή και κατανοητή

B Ναι, χρησιμοποιείται κατά το δυνατόν η καθομιλούμενη γλώσσα για ευκολία κατανόησης.

Γ Η γλώσσα είναι απλή και κατανοητή

Πίνακας 13. Χρήση καθομιλούμενης γλώσσα

δ) Ευανάγνωστη γραφή (B4)

Η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη;

A Ναι είναι

B Ναι, η γραφή είναι ευανάγνωστη και προσαρμοσμένη στο επίπεδο του μαθητή.

Γ Ναι είναι

Πίνακας 14. Ευανάγνωστη γραφή

ε) Ικανοποιητική πυκνότητα πληροφοριών (B5)

Η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική;

A Η πυκνότητα είναι ικανοποιητική

B Ναι, η πληροφορία είναι επαρκής και όχι υπερβολική για το επίπεδο των μαθητών.

Γ Υπάρχει ικανοποιητική πυκνότητα πληροφοριών

Πίνακας 15. Ικανοποιητική πυκνότητα πληροφοριών

στ) Τμηματική παρουσίαση στο μέγεθος της οθόνης (B6)

Το Ε.Υ. παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης;

A Ναι παρουσιάζεται

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Β Ναι, το υλικό παρουσιάζεται τμηματικά και είναι εύκολο να αναγνωστεί σε ψηφιακές οθόνες.

Γ Ναι παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης

Πίνακας 16. Τμηματική παρουσίαση στο μέγεθος της οθόνης

ζ) Μόνο κείμενο (B7)

Το Ε.Υ. περιέχει μόνο κείμενο;

Α Όχι δεν υπάρχει μόνο κείμενο

Β Όχι, δεν περιέχει μόνο κείμενο.

Γ Όχι περιέχει κείμενο, εικόνες και βίντεο

Πίνακας 17. Μόνο κείμενο

η) Κείμενο και εικόνες (B8)

Το Ε.Υ περιέχει κείμενο και εικόνες;

Α Ναι περιέχει

Β Ναι, περιέχει κείμενο και εικόνες για οπτική υποστήριξη και ενδιαφέρον.

Γ Ναι

Πίνακας 18. Κείμενο και εικόνες

θ) Κείμενο, εικόνες και βίντεο (B9)

Το Ε.Υ περιέχει κείμενο, εικόνες και video;

Α Ναι περιέχει κείμενο, εικόνες και βίντεο

Β Ναι, περιέχει κείμενο, εικόνες και βίντεο για ποικιλία και ελκυστικότητα.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Γ Ναι σε όλες τις Δ.Ε.

Πίνακας 19. Κείμενο, εικόνες και βίντεο

ι) Χρωματικές συνθέσεις για άνετη αλληλεπίδραση (B10)

Οι χρωματικές συνθέσεις του Ε.Υ. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση;

A Ναι συμβάλλουν

B Ναι, οι χρωματικές συνθέσεις είναι κατάλληλες και συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση.

Γ Ναι μέσω των εικόνων

Πίνακας 20. Χρωματικές συνθέσεις για άνετη αλληλεπίδραση

Σχολιασμός αποτελεσμάτων 2^{ου} ερευνητικού άξονα

Από τα ευρήματα προκύπτει εύκολα ότι το εκπαιδευτικό υλικό χαρακτηρίζεται από φιλικότητα και απλότητα, διευκολύνοντας την κατανόηση του γνωστικού αντικειμένου. Ειδικότερα, το υλικό περιλαμβάνει σαφείς και κατανοητές πληροφορίες, οι οποίες υποστηρίζονται από τη χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών. Η γλώσσα που χρησιμοποιείται είναι απλή και κατανοητή, συμβάλλοντας στη θετική εμπειρία του εκπαιδευόμενου.

Η γραφή του εκπαιδευτικού υλικού είναι ευανάγνωστη και καλά δομημένη, ενώ οι πληροφορίες παρουσιάζονται με ισορροπημένη πυκνότητα. Αξίζει να σημειωθεί ότι το υλικό διατίθεται τμηματικά, με τρόπο εύχρηστο και κατάλληλο για ψηφιακές οθόνες, προδιαθέτοντας τον εκπαιδευόμενο να συνεχίσει τη μελέτη του.

Επιπλέον, το εκπαιδευτικό υλικό δεν περιορίζεται μόνο στο κείμενο, αλλά ενσωματώνει εικόνες και βίντεο, εμπλουτίζοντας την παρουσίαση και καθιστώντας τη μάθηση πιο ελκυστική. Τέλος, οι χρωματικές συνθέσεις που επιλέχθηκαν διευκολύνουν την άνετη

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

αλληλεπίδραση, προσφέροντας ένα ξεκούραστο και φιλικό περιβάλλον που ενθαρρύνει την ολοκλήρωση της μελέτης.

3^{ος} Ερευνητικός άξονας: Ευχρηστία (Ερωτήσεις Γ1,Γ2,Γ3,Γ4)

α) «Κουμπιά» κατανοητά και αναγνωρίσιμα (Γ1)

Τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (εμπρός, πίσω κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα;

A Ναι είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα

B Ναι, τα κουμπιά (εμπρός, πίσω κλπ) είναι κατανοητά και εύκολα στη χρήση.

Γ Ναι είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα

Πίνακας 21. «Κουμπιά» κατανοητά και αναγνωρίσιμα

β) Εικονίδια κατανοητά και αναγνωρίσιμα (Γ2)

Τα εικονίδια που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (πρόσθετες πηγές, δραστηριότητες κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα;

A Ναι είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα

B Ναι, τα εικονίδια είναι κατανοητά και βοηθούν στην πλοήγηση και εύρεση πρόσθετων πηγών ή δραστηριοτήτων.

Γ Ναι είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα

Πίνακας 22. Εικονίδια κατανοητά και αναγνωρίσιμα

γ) Εύκολη πλοήγηση (Γ3)

Η πλοήγηση στο Ε.Υ. είναι εύκολη;

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

A	Ναι είναι εύκολη
B	Ναι, η πλοήγηση είναι απλή και διευκολύνει τον χρήστη.
Γ	Ναι μέσω των κουμπιών πλοήγησης

Πίνακας 23. Εύκολη πλοήγηση

δ) Αξιοπιστία υπερσυνδέσμων (Γ4)

Οι υπερσύνδεσμοι του Ε.Υ. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο;	
A	Ναι οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο
B	Ναι, οι υπερσύνδεσμοι οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο, διευκολύνοντας τη μελέτη.
Γ	Ναι συμβαίνει

Πίνακας 24. Αξιοπιστία υπερσυνδέσμων

Σχολιασμός αποτελεσμάτων 3^{ου} ερευνητικού άξονα

Από τα ευρήματα προκύπτει ότι το εκπαιδευτικό υλικό παρέχει ένα φιλικό και εύχρηστο περιβάλλον πλοήγησης. Ειδικότερα, τα κουμπιά που χρησιμοποιούνται για πλοήγηση, όπως «εμπρός» και «πίσω», είναι κατανοητά, αναγνωρίσιμα και διευκολύνουν την αλληλεπίδραση του χρήστη με το υλικό. Παράλληλα, τα εικονίδια που έχουν ενσωματωθεί για πρόσβαση σε πρόσθετες πηγές και δραστηριότητες είναι σαφή και βοηθούν στην αποτελεσματική πλοήγηση.

Η πλοήγηση στο εκπαιδευτικό υλικό χαρακτηρίζεται από απλότητα, καθιστώντας την εύκολη και φιλική για τον χρήστη. Επιπλέον, οι υπερσύνδεσμοι, οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο, διευκολύνοντας τη διαδικασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

μελέτης. Συνολικά, το υλικό είναι σχεδιασμένο με τρόπο που ενισχύει την πλοήγηση και την εμπειρία χρήστη.

4^{ος} Ερευνητικός άξονας: Υποστήριξη – καθοδήγηση στη μελέτη του εκπαιδευόμενου (Ερωτήσεις Δ1,Δ2,Δ3)

α) Συμβουλές μελέτης (Δ1)

Παρέχονται συμβουλές για το πώς να μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό;
A Ναι με την επεξήγηση εικονιδίων
B Ναι, παρέχονται σαφείς συμβουλές για το πώς να μελετηθεί το υλικό.
Γ Ναι με την επεξήγηση εικονιδίων και συμβουλών

Πίνακας 25. Συμβουλές μελέτης

β) Έμφαση σε σημεία (Δ2)

Το Ε.Υ. υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία (Υπάρχουν πλαίσια ή έντονη γραφή (σήμανση) ώστε να τονίζονται σημαντικές έννοιες);
A Ναι τον υποστηρίζει
B Ναι, περιλαμβάνονται πλαίσια, έντονη γραφή και σημάνσεις για να τονίζονται σημαντικές έννοιες.
Γ Ναι τον υποστηρίζει

Πίνακας 26. Έμφαση σε σημεία

γ) Επεξηγηματικά σχόλια (Δ3)

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Στο Ε.Υ. υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια τα οποία υποστηρίζουν τον σπουδαστή στη μελέτη του;

A Ναι υπάρχουν

B Ναι, υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια που διευκολύνουν την κατανόηση και τη μελέτη.

Γ Ναι ειδικά στις δραστηριότητες

Πίνακας 27. Επεξηγηματικά σχόλια

Σχολιασμός αποτελεσμάτων 4ου ερευνητικού άξονα

Από τα ευρήματα προκύπτει ότι το εκπαιδευτικό υλικό είναι σχεδιασμένο να υποστηρίζει την αποτελεσματική μελέτη του εκπαιδευόμενου, παρέχοντας σαφείς οδηγίες και χρήσιμες επεξηγήσεις. Συγκεκριμένα, περιλαμβάνει συμβουλές για τον τρόπο μελέτης, μέσω επεξήγησης εικονιδίων και άλλων βοηθητικών ενδείξεων, ώστε να καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο κατάλληλα.

Το υλικό δίνει έμφαση σε σημαντικά σημεία μέσω της χρήσης πλαισίων, έντονης γραφής και σημάνσεων, διευκολύνοντας τον εντοπισμό και την εστίαση σε κρίσιμες έννοιες. Επιπλέον, εμπλουτίζεται με επεξηγηματικά σχόλια που διευκολύνουν την κατανόηση και καθιστούν τη διαδικασία μελέτης πιο αποτελεσματική. Συνολικά, το εκπαιδευτικό υλικό παρέχει ολοκληρωμένη υποστήριξη, συμβάλλοντας στη βελτίωση της μαθησιακής εμπειρίας.

5^{ος} Ερευνητικός άξονας: Υποστήριξη της αλληλεπίδρασης με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του (Ερωτήσεις E1,E2,E3,E4,E5,E6)

α) Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη διατύπωση, την έκφραση απόψεων-κρίσεων (E1)

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Το Ε.Υ. περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις (κρίσεις) πάνω σε σημαντικά ζητήματα;

A Όχι δεν υπάρχει κάτι τέτοιο

B Ναι, περιέχει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την έκφραση απόψεων και κρίσεων.

Γ Δεν διέκρινα κάτι τέτοιο

Πίνακας 28. Δραστηριότητες για έκφραση κρίσεων

β) Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη διατύπωση ερωτήσεων (E2)

Το Ε.Υ. περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώνει τις δικές του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα;

A Όχι εμπεριέχονται τέτοιου είδους δραστηριότητες

B Ναι, υπάρχουν δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη διατύπωση ερωτήσεων πάνω σε σημαντικά ζητήματα.

Γ Δεν διαφαίνεται κάτι τέτοιο στο Ε.Υ.

Πίνακας 29. Δραστηριότητες για διατύπωση ερωτήσεων

γ) Δραστηριότητες συναισθηματικής εμπλοκής (E3)

Το Ε.Υ. περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ενδιαφέροντα;

A Όχι δεν εμπεριέχονται τέτοιου είδους δραστηριότητες

B Ναι, περιλαμβάνονται δραστηριότητες που εμπλέκουν συναισθηματικά τον εκπαιδευόμενο, λαμβάνοντας υπόψη τα προσωπικά του ενδιαφέροντα.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Γ Δεν εντόπισα κάτι σχετικό

Πίνακας 30. Δραστηριότητες συναισθηματικής εμπλοκής

δ) Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν ανταλλαγή απόψεων μεταξύ εκπαιδευόμενων (E4)

Το Ε.Υ. περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους.

A Όχι δεν περιέχονται τέτοιου είδους δραστηριότητες

B Όχι, δεν ενσωματώνονται δραστηριότητες που προάγουν την ανταλλαγή απόψεων με άλλους.

Γ Δεν εντόπισα κάτι σχετικό

Πίνακας 31. Δραστηριότητες ανταλλαγής απόψεων

ε) Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να αισθανθεί μέλος ομάδας (E5)

Το Ε.Υ. περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες;

A Ναι γιατί αφορά παιδιά που φοιτούν στην ίδια τάξη

B Ναι, το υλικό περιέχει δραστηριότητες που ενισχύουν την αίσθηση του εκπαιδευόμενου ως μέλος κοινωνικής ομάδας με ανάγκες και στόχους.

Γ Ναι γιατί αφορά παιδιά που φοιτούν στην Γ' Δημοτικού

Πίνακας 32. Δραστηριότητες για αίσθηση του ανήκειν στην ομάδα

στ) Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει τις απόψεις του (E6)

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις του σε αυτό;

A Όχι δεν εμπεριέχονται τέτοιου είδους δραστηριότητες

B Ναι, εμπεριέχονται δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλουτίσει και να ενσωματώσει τις απόψεις του.

Γ Δεν εντόπισα κάτι σχετικό

Πίνακας 33. Δραστηριότητες ενσωμάτωσης απόψεων στο ΕΥ

Σχολιασμός αποτελεσμάτων 5^{ου} ερευνητικού άξονα

Από τα ευρήματα προκύπτει ότι το εκπαιδευτικό υλικό υστερεί σε δραστηριότητες που προάγουν την ενεργή συμμετοχή και τη διαδραστικότητα του εκπαιδευόμενου.

Συγκεκριμένα, οι δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη διατύπωση και έκφραση προσωπικών απόψεων ή ερωτήσεων, καθώς και εκείνες που προωθούν τη συναισθηματική εμπλοκή του εκπαιδευόμενου, απουσιάζουν ή δεν είναι εμφανείς. Επίσης, το υλικό δεν περιλαμβάνει δραστηριότητες που προάγουν την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ εκπαιδευόμενων, περιορίζοντας έτσι την καλλιέργεια ομαδικού πνεύματος και συνεργασίας.

Παρά τα παραπάνω, το υλικό φαίνεται να ενσωματώνει κάποιες δραστηριότητες που ενισχύουν την αίσθηση του εκπαιδευόμενου ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας, ιδιαίτερα εστιάζοντας σε μαθητές που φοιτούν στην Γ' τάξη. Ωστόσο, δεν εντοπίζονται δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την ενσωμάτωση ή τον εμπλουτισμό των απόψεων του εκπαιδευόμενου στο πλαίσιο του υλικού, γεγονός που θα μπορούσε να ενισχύσει τη βιωματική και διαδραστική μάθηση. Συνολικά, απαιτούνται περαιτέρω βελτιώσεις για να καταστεί το υλικό περισσότερο συμμετοχικό και διαδραστικό.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

6^{ος} Ερευνητικός άξονας: Δυνατότητα αναστοχασμού – αυτοαξιολόγησης εκπαιδευόμενου (Ερωτήσεις Στ1,Στ2,Στ3,Στ4,Στ5)

α) Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης (Στ1)

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου;

A Ναι εμπεριέχονται τέτοιου είδους δραστηριότητες

B Ναι, περιέχονται δραστηριότητες που προάγουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου.

Γ Ναι εμπεριέχει

Πίνακας 34. Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης

β) Δραστηριότητες για ανάπτυξη αυτόνομης κριτικής σκέψης (Στ2)

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου;

A Ναι εμπεριέχονται τέτοιου είδους δραστηριότητες

B Ναι, περιλαμβάνονται δραστηριότητες που καλλιεργούν την αυτόνομη κριτική σκέψη.

Γ Ναι εμπεριέχει σχετικές δραστηριότητες

Πίνακας 35. Δραστηριότητες αυτόνομης κριτικής σκέψης

γ) Δραστηριότητες για ανάπτυξη διαύλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση (Στ3)

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διαύλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου;

A Ναι εμπεριέχονται τέτοιου είδους δραστηριότητες

B Ναι, υπάρχει πρόβλεψη για διαύλους επικοινωνίας, διευκολύνοντας την ανατροφοδότηση.

Γ Ναι εμπεριέχει τέτοιου τύπου δραστηριότητες

Πίνακας 36. Δραστηριότητες διαύλων επικοινωνίας

δ) Δραστηριότητες συσχέτισης δεδομένων με τη δική του πραγματικότητα (Στ4)

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα;

A Δεν εμπεριέχονται τέτοιου είδους δραστηριότητες

B Ναι, το Ε.Υ. ενθαρρύνει τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τη νέα γνώση με τη δική του πραγματικότητα.

Γ Δεν διέκρινα κάτι τέτοιο

Πίνακας 37. Δραστηριότητες συσχέτισης δεδομένων με την δική του πραγματικότητα.

ε) Δραστηριότητες εφαρμογής νέας γνώσης στη δική του πραγματικότητα (Στ5)

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του πραγματικότητα;

A Ναι εμπεριέχονται τέτοιου είδους δραστηριότητες

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Β Ναι, εμπεριέχονται δραστηριότητες που τον ωθούν να εφαρμόσει τη νέα γνώση στις δικές του συνθήκες.

Γ Ναι υπάρχουν δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του πραγματικότητα.

Πίνακας 38. Δραστηριότητες εφαρμογής γνώσης στην πραγματικότητά του

Σχολιασμός αποτελεσμάτων του ερευνητικού άξονα

Από την ανάλυση των δεδομένων προκύπτει ότι το εκπαιδευτικό υλικό υποστηρίζει τον αναστοχασμό και την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου μέσω κατάλληλων δραστηριοτήτων. Ειδικότερα, περιλαμβάνονται δραστηριότητες που προάγουν την αυτοαξιολόγηση και την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης, ενισχύοντας έτσι την αυτονομία και την ενεργή συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία μάθησης.

Επιπλέον, το υλικό προβλέπει τη δημιουργία διαύλων επικοινωνίας που διευκολύνουν την ανατροφοδότηση, γεγονός που ενισχύει τη διαδραστικότητα και τη συνεχή βελτίωση της μαθησιακής εμπειρίας. Ωστόσο, εντοπίζεται έλλειψη δραστηριοτήτων που ενθαρρύνουν τη συσχέτιση της νέας γνώσης με την προσωπική πραγματικότητα του εκπαιδευόμενου, ένα στοιχείο που θα μπορούσε να βελτιώσει τη βιωματική διάσταση της μάθησης.

Τέλος, το υλικό περιλαμβάνει δραστηριότητες εφαρμογής της νέας γνώσης στην προσωπική πραγματικότητα του εκπαιδευόμενου, γεγονός που συμβάλλει στην πρακτική ενίσχυση της γνώσης και στην καλύτερη κατανόηση των εννοιών. Συνολικά, παρά την ανάγκη ενίσχυσης της συσχέτισης των δεδομένων με την προσωπική πραγματικότητα, το υλικό διαθέτει θετικά στοιχεία που προάγουν την ενεργή συμμετοχή και την αυτονομία του εκπαιδευόμενου.

7^{ος} Ερευνητικός άξονας: Σαφήνεια σκοπού και προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων (Ερωτήσεις Z1,Z2,Z3,Z4,Z5,Z6)

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

α) Σαφήνεια στη διατύπωση του σκοπού κάθε Δ.Ε. (Z1)

Στο Ε.Υ. διατυπώνεται σαφώς ο σκοπός της κάθε διδακτικής ενότητας;

A Ναι ο σκοπός είναι ξεκάθαρος

B Ναι, διατυπώνεται με σαφήνεια ο σκοπός κάθε διδακτικής ενότητας.

Γ Ναι η στοχοθεσία είναι σαφής

Πίνακας 39. Σαφήνεια στη διατύπωση του σκοπού

β) Σαφήνεια στη διατύπωση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων κάθε Δ.Ε. (Z2)

Στο Ε.Υ. διατυπώνονται σαφώς τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σε κάθε διδακτική ενότητα;

A Ναι διατυπώνονται σαφώς

B Ναι, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα περιγράφονται ξεκάθαρα σε κάθε ενότητα

Γ Ναι συμβαίνει αυτό

Πίνακας 40. Σαφήνεια προσδοκώμενων

γ) Παρακίνηση των προσδοκώμενων σε επίπεδο γνώσεων (Z3)

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων;

A Ναι τον παρακινούν

B Ναι, τα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο να αποκτήσει νέες γνώσεις

Γ Ναι τον παρακινούν

Πίνακας 41. Παρακίνηση σε επίπεδο γνώσεων

δ) Παρακίνηση των προσδοκώμενων σε επίπεδο δεξιοτήτων (Z4)

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο δεξιοτήτων;

A Ναι τον παρακινούν

B Ναι, παρακινούν την ανάπτυξη δεξιοτήτων μέσω πρακτικών δραστηριοτήτων.

Γ Ναι τον παρακινούν

Πίνακας 42. Παρακίνηση σε επίπεδο δεξιοτήτων

ε) Παρακίνηση των προσδοκώμενων σε επίπεδο στάσεων (Z5)

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο στάσεων;

A Ναι τον παρακινούν

B Ναι, ενισχύουν τη διαμόρφωση θετικών στάσεων και την καλλιέργεια αξιών.

Γ Ναι τον παρακινούν

Πίνακας 43. Παρακίνηση σε επίπεδο στάσεων

στ) Έλεγχος προόδου με βάση τα προσδοκώμενα (Z6)

Ο εκπαιδευόμενος ελέγχει την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα;

A Ναι την ελέγχει

B Ναι, παρέχεται η δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο να αξιολογεί την πρόοδό του με βάση τα καθορισμένα αποτελέσματα

Γ Ναι μέσω της βαθμολογίας και της ανατροφοδότησης

Πίνακας 44. Έλεγχος προόδου βάσει προσδοκώμενων

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Σχολιασμός αποτελεσμάτων 7ου ερευνητικού άξονα

Από την ανάλυση των δεδομένων προκύπτει ότι το εκπαιδευτικό υλικό (Ε.Υ.) διακρίνεται για τη σαφήνεια του σκοπού και των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων. Ο σκοπός και τα μαθησιακά αποτελέσματα κάθε διδακτικής ενότητας διατυπώνονται με σαφήνεια, παρέχοντας ξεκάθαρο προσανατολισμό στον εκπαιδευόμενο. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων, ενθαρρύνοντας τόσο την απόκτηση νέων γνώσεων όσο και την ανάπτυξη δεξιοτήτων και θετικών στάσεων. Οι περιγραφές των αποτελεσμάτων είναι αρκετά συγκεκριμένες ώστε να ενισχύουν τη στοχευμένη συμμετοχή και την καλλιέργεια αξιών. Επιπλέον, το υλικό παρέχει τη δυνατότητα ελέγχου της προόδου του εκπαιδευόμενου με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα, μέσω μηχανισμών αξιολόγησης και ανατροφοδότησης. Αυτή η πρόβλεψη ενισχύει τη διαφάνεια στη διαδικασία μάθησης και συμβάλλει στη συνεχή αυτοβελτίωση του εκπαιδευόμενου.

Συνολικά, το Ε.Υ. χαρακτηρίζεται από ισχυρή δομή που διευκολύνει την κατανόηση και την επίτευξη των μαθησιακών στόχων, παρέχοντας ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη διαμόρφωση γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων.

8^{ος} Ερευνητικός άξονας: Εφαρμογή αρχών της Γνωστικής Θεωρίας Πολυμεσικής Μάθησης (Ερωτήσεις Η1,Η2,Η3,Η4,Η5,Η6,Η7,Η8,Η9,Η10,Η11,Η12,Η13,Η14,Η15)

α) Συνδυασμός κειμένου και εικόνας (Πολυμεσική Αρχή) (Η1)

Στο Ε.Υ. υπάρχει συνδυασμός κειμένου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου; [\(Πολυμεσική Αρχή\)](#)

A Ναι υπάρχει

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Β Ναι, υπάρχει συνδυασμός κειμένου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου.

Γ Ναι υπάρχει συνδυασμός

Πίνακας 45. Συνδυασμός κειμένου εικόνας

β) Χρήση εικόνων (Πολυμεσική Αρχή) (H2)

Στο Ε.Υ. η χρήση των εικόνων σας βοηθάει να κατανοήσετε το γνωστικό αντικείμενο; (Πολυμεσική Αρχή)

Α Ναι βοηθάει

Β Ναι, η χρήση εικόνων βοηθά στην κατανόηση του γνωστικού αντικειμένου.

Γ Ναι η χρήση εικόνων βοηθάει

Πίνακας 46. Χρήση εικόνων

γ) Στοιχεία αφήγησης (Αρχή Τροπικότητας) (H3)

Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.); (Αρχή της Τροπικότητας)

Α Ναι υπάρχουν

Β Ναι υπάρχουν στοιχεία αφήγησης .

Γ Ναι υπάρχουν στοιχεία αφήγησης σε όλες τις Δ.Ε.

Πίνακας 47. Στοιχεία αφήγησης

δ) Μη σχετικές πληροφορίες (Αρχή Συνοχής) (H4)

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Στο Ε.Υ. συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι) με το γνωστικό αντικείμενο; [\(Αρχή της Συνοχής\)](#)

A Όχι όλες οι πληροφορίες είναι σχετικές

B Όχι, αποφεύγονται μη σχετικές πληροφορίες για να διατηρηθεί η συνοχή.

Γ Ναι υπάρχουν στοιχεία αφήγησης σε όλες τις Δ.Ε.

Πίνακας 48. Μη σχετικές πληροφορίες

ε) Φιλική γλώσσα (Αρχή Προσωποποίησης) (H5)

Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας; [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

A Ναι η γλώσσα είναι φιλική

B Ναι, γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας.

Γ Ναι η γλώσσα είναι φιλική

Πίνακας 49. Φιλική γλώσσα

στ) Χρήση δεύτερου προσώπου (Αρχή Προσωποποίησης) (H6)

Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου; [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

A Ναι γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου

B Ναι, χρησιμοποιείται δεύτερο πρόσωπο για την προσέγγιση του εκπαιδευόμενου.

Γ Ναι γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου

Πίνακας 50. Χρήση β' προσώπου

ζ) Ηχητική παρουσίαση (Αρχή της Προσωποποίησης)(H7)

Στο Ε.Υ. γίνεται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου; [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

A Ναι γίνεται

B Ναι, υπάρχει ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου.

Γ Ναι μέσω της αφήγησης

Πίνακας 51. Ηχητική παρουσίαση

η) Φιλικό ύφος ηχητικής παρουσίασης (Αρχή Φωνής) (H8)

Ε.Υ. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον εκπαιδευόμενο; (Αρχή της Φωνής)

A Ναι είναι φιλικό

B Ναι, το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό και ενθαρρυντικό.

Γ Ναι είναι φιλικό μέσω αφήγησης του avatar

Πίνακας 52. Φιλικό ύφος αφήγησης

θ) Φιλικός χαρακτήρας – Avatar (Αρχή Εικόνας) (H9)

Στο Ε.Υ. εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων; (Αρχή της Εικόνας)

A Ναι ο χαρακτήρας είναι φιλικός

B Ναι, εμφανίζεται φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη μάθηση.

Γ Ναι το avatar είναι φιλικό προς τον εκπαιδευόμενο

Πίνακας 53. Εμφάνιση φιλικού avatar

ι) Τμηματική παρουσίαση περιεχομένου (Αρχή Κατάτμησης) (H10)

Στο Ε.Υ. η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου γίνεται τμηματικά; (Αρχή της Κατάτμησης)

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

A Ναι γίνεται τμηματικά

B Ναι, η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου γίνεται τμηματικά.

Γ Ναι γίνεται τμηματικά

Πίνακας 54. Τμηματική παρουσίαση

ια) Διαδραστικές δραστηριότητες με ανατροφοδότηση (Αρχή Προσωποποίησης) (H11)

Στο Ε.Υ. υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους; ([Αρχή της Προσωποποίησης](#))

A Ναι υπάρχουν δραστηριότητες

B Ναι, παρέχονται διαδραστικές δραστηριότητες με ανατροφοδότηση.

Γ Ναι σε κάθε δραστηριότητα

Πίνακας 55. Ανατροφοδότηση

ιβ) Μακροσκελή κείμενα (Αρχή Κατάτμησης) (H12)

Στο Ε.Υ. υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου; ([Αρχή της Κατάτμησης](#))

A Όχι δεν υπάρχουν μακροσκελή κείμενα

B Όχι, αποφεύγονται μακροσκελή κείμενα χάριν ευκολίας κατανόησης.

Γ Όχι δεν υπάρχουν μακροσκελή κείμενα

Πίνακας 56. Μακροσκελή κείμενα

ιγ) Σαφείς οδηγίες για δραστηριότητες-εργασίες (Αρχή Σηματοδότησης) (H13)

Το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες στους εκπαιδευόμενους για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών; ([Αρχή της Σηματοδότησης](#))

A Ναι παρέχει σαφέστατες οδηγίες

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Β Ναι, παρέχονται σαφείς οδηγίες για δραστηριότητες και εργασίες.

Γ Ναι μέσω συμβούλων και ηχητικών μηνυμάτων

Πίνακας 57. Σαφείς οδηγίες

ιδ) Στοιχεία επισήμανσης (Αρχή Σηματοδότησης) (H14)

Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.); (Αρχή της Σηματοδότησης)

Α Ναι υπάρχουν

Β Ναι, υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης

Γ Ναι υπάρχουν

Πίνακας 58. Στοιχεία επισήμανσης

ιε) Εισαγωγικές δραστηριότητες κατανόησης (Αρχή Προπαίδευσης) (H15)

Στο Ε.Υ. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου; (Αρχή της Προπαίδευσης)

Α Ναι υπάρχουν

Β Ναι, περιλαμβάνονται εισαγωγικές δραστηριότητες που διευκολύνουν τη μελέτη.

Γ Ναι υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες

Πίνακας 59. Εισαγωγικές δραστηριότητες

Σχολιασμός των αποτελεσμάτων 8^{ου} ερευνητικού άξονα

Από την ανάλυση των ερωτήσεων που αφορούν την εφαρμογή των αρχών της Γνωστικής Θεωρίας Πολυμεσικής Μάθησης, προκύπτει ότι το εκπαιδευτικό υλικό

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

(Ε.Υ.) συμμορφώνεται με τις βασικές αρχές της πολυμεσικής μάθησης, χρησιμοποιώντας μια ποικιλία εργαλείων για να ενισχύσει την κατανόηση και την αφομοίωση της γνώσης από τους εκπαιδευόμενους.

Συνδυασμός κειμένου και εικόνας (Πολυμεσική Αρχή): Στο Ε.Υ. υπάρχει σαφής συνδυασμός κειμένου και εικόνας, κάτι που διευκολύνει την παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου και ενισχύει τη μάθηση μέσω των πολυμέσων (H1). Οι εικόνες χρησιμοποιούνται αποτελεσματικά για να ενισχύσουν την κατανόηση του υλικού (H2).

Στοιχεία αφήγησης (Αρχή Τροπικότητας): Το υλικό περιλαμβάνει στοιχεία αφήγησης, όπως μονόλογο και διάλογο, για να δημιουργήσει μια πιο συναρπαστική και προσωπική εμπειρία μάθησης (H3).

Μη σχετικές πληροφορίες (Αρχή Συνοχής): Το Ε.Υ. αποφεύγει τη συμπερίληψη μη σχετικών πληροφοριών, διασφαλίζοντας τη συνοχή και την επικέντρωση στο γνωστικό αντικείμενο (H4).

Φιλική γλώσσα (Αρχή Προσωποποίησης): Η γλώσσα που χρησιμοποιείται είναι φιλική και κατανοητή, προσαρμοσμένη στις ανάγκες του εκπαιδευόμενου (H5), ενώ η χρήση του δεύτερου προσώπου προσφέρει μια πιο προσωπική και άμεση εμπειρία μάθησης (H6).

Ηχητική παρουσίαση (Αρχή Προσωποποίησης): Η ηχητική παρουσίαση του υλικού ενισχύει την εμπειρία μάθησης, ενώ το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό και ενθαρρυντικό για τον εκπαιδευόμενο (H7, H8).

Φιλικός χαρακτήρας – Avatar (Αρχή Εικόνας): Ένα φιλικό avatar εμφανίζεται στο Ε.Υ., υποστηρίζοντας τη διαδικασία μάθησης και κάνοντάς την πιο διαδραστική και προσωπική (H9).

Τμηματική παρουσίαση περιεχομένου (Αρχή Κατάτμησης): Το περιεχόμενο παρουσιάζεται τμηματικά, προκειμένου να διευκολυνθεί η κατανόηση και η επεξεργασία της πληροφορίας (H10).

Διαδραστικές δραστηριότητες με ανατροφοδότηση (Αρχή Προσωποποίησης): Οι ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

διαδραστικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν ανατροφοδότηση, ενισχύοντας τη μάθηση μέσω της ενεργούς συμμετοχής του εκπαιδευόμενου (H11).

Μακροσκελή κείμενα (Αρχή Κατάτμησης): Αποφεύγονται τα μακροσκελή κείμενα, ενισχύοντας τη σαφήνεια και τη δυνατότητα κατανόησης του υλικού (H12).

Σαφείς οδηγίες για δραστηριότητες (Αρχή Σηματοδότησης): Το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες για την εκτέλεση των δραστηριοτήτων, βοηθώντας τους εκπαιδευόμενους να κατανοήσουν ακριβώς τι απαιτείται από αυτούς (H13).

Στοιχεία επισήμανσης (Αρχή Σηματοδότησης): Χρησιμοποιούνται στοιχεία επισήμανσης (όπως έντονη γραφή και χρωματισμοί) για να τονιστούν σημαντικά σημεία του υλικού (H14).

Εισαγωγικές δραστηριότητες κατανόησης (Αρχή Προπαίδευσης):

Το Ε.Υ. περιλαμβάνει εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στην κατανόηση του γνωστικού αντικείμενου, προετοιμάζοντας τον εκπαιδευόμενο για τη μάθηση (H15).

Συνολικά, το Ε.Υ. ακολουθεί αποτελεσματικά τις αρχές της Γνωστικής Θεωρίας Πολυμεσικής Μάθησης, χρησιμοποιώντας πολυμεσικά εργαλεία (κείμενα, εικόνες, ήχους, διαδραστικές δραστηριότητες) για να ενισχύσει την κατανόηση και να δημιουργήσει μια προσωπική και ενθαρρυντική μαθησιακή εμπειρία.

9^{ος} Ερευνητικός άξονας: Δυνατά σημεία ΕΥ (Ερώτηση Θ1)

Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού;

A Φιλικό ύφος για το κοινό που απευθύνεται
Κατανοητοί στόχοι για το κοινό που απευθύνεται
Εικόνες

B Πολυμεσική προσέγγιση
Φιλικότητα γλώσσας
Διαδραστικές δραστηριότητες με ανατροφοδότηση

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Γ Το φιλικό ύφος

Το ότι είναι κατανοητό

Οι εικόνες

Πίνακας 60. Δυνατά σημεία ΕΥ

Σχολιασμός αποτελεσμάτων του 9^{ου} ερευνητικού άξονα

Από την ανάλυση του 9^{ου} ερευνητικού άξονα που αφορά τα δυνατά σημεία του εκπαιδευτικού υλικού (Ε.Υ.), προκύπτουν ότι το υλικό είναι σχεδιασμένο με ένα προσιτό και φιλικό ύφος, το οποίο καθιστά τη μάθηση πιο ελκυστική και προσβάσιμη για το κοινό που το χρησιμοποιεί. Οι στόχοι του Ε.Υ. είναι ξεκάθαροι και κατανοητοί για τους εκπαιδευόμενους, εξασφαλίζοντας ότι οι μαθητές κατανοούν πλήρως τις προσδοκίες και το περιεχόμενο του μαθήματος. Η χρήση εικόνας και φωνής ενισχύει τη μαθησιακή εμπειρία, κάνοντάς την πιο ελκυστική και κατανοητή μέσω της πολυμεσικής προσέγγισης. Το Ε.Υ. εφαρμόζει πολυμεσικές στρατηγικές (συνδυασμός κειμένου, εικόνας, ήχου), κάτι που ενισχύει την κατανόηση και τη διαδραστικότητα της μάθησης. Η γλώσσα που χρησιμοποιείται είναι απλή, κατανοητή και φιλική, προσαρμοσμένη στις ανάγκες του εκπαιδευόμενου. Το Ε.Υ. παρέχει διαδραστικές δραστηριότητες που ενισχύονται με ανατροφοδότηση, κάτι που βοηθά στην ενεργή συμμετοχή και τη μάθηση μέσω της αλληλεπίδρασης. Το φιλικό και προσιτό ύφος του Ε.Υ. κάνει τη μάθηση πιο ευχάριστη και ελκυστική για τους εκπαιδευόμενους. Το Ε.Υ. είναι σχεδιασμένο με τρόπο που εξασφαλίζει ότι το υλικό και οι στόχοι του είναι κατανοητοί και προσβάσιμοι για το κοινό. Η χρήση εικόνας ενισχύει τη διαδικασία κατανόησης, προσφέροντας οπτική υποστήριξη στο γνωστικό αντικείμενο.

Συνολικά, τα δυνατά σημεία του Ε.Υ. περιλαμβάνουν την πολυμεσική προσέγγιση, το φιλικό ύφος, τις κατανοητές οδηγίες και στόχους, και τη χρήση εικόνας και φωνολογίας, που ενισχύουν τη μαθησιακή εμπειρία μέσω διαδραστικών και προσιτών στρατηγικών μάθησης.

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

10^{ος} άξονας: Προτάσεις βελτίωσης (Ερώτηση Θ2)

Γράψτε έως τρεις αλλαγές που προτείνετε προκειμένου να βελτιωθεί το εκπαιδευτικό υλικό.

A Δεν προτείνω κάποια αλλαγή γιατί το Ε.Υ που απευθύνεται για τα παιδιά που φοιτούν στην Γ' τάξη είναι κατανοητό και εύχρηστο.

B Κατά την άποψή μου το υλικό ανταποκρίνεται στους στόχους που έχουν τεθεί και κυρίως πετυχαίνει τον στόχο άρα δεν προτείνω κάποια αλλαγή.

Γ Δραστηριότητες που συμβάλλουν στην αλληλεπίδραση των μαθητών
Περισσότερα διαδραστικά βίντεο.

Πίνακας 61. Προτάσεις βελτίωσης

Σχολιασμός αποτελεσμάτων του 10^{ου} ερευνητικού άξονα

Από την ανάλυση του 10^{ου} ερευνητικού άξονα σχετικά με τις προτάσεις βελτίωσης για το εκπαιδευτικό υλικό, ορισμένοι θεωρούν ότι το εκπαιδευτικό υλικό είναι ήδη κατανοητό και εύχρηστο για τους μαθητές που φοιτούν στο Γ' Δημοτικού, θεωρώντας ότι το υλικό καλύπτει πλήρως τις ανάγκες τους και δεν χρειάζονται βελτιώσεις. Άλλοι θεωρούν ότι το υλικό ήδη ανταποκρίνεται στις ανάγκες των μαθητών και επιτυγχάνει τους στόχους του, χωρίς να χρειάζονται σημαντικές αλλαγές. Προτείνεται να ενταχθούν δραστηριότητες που ενισχύουν την αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών, προκειμένου να ενισχυθεί η συνεργατικότητα και η κοινωνική μάθηση. Υπάρχει η πρόταση να ενσωματωθούν περισσότερα διαδραστικά βίντεο, ενισχύοντας τη μαθησιακή εμπειρία μέσω του οπτικοακουστικού υλικού.

Συνοπτικά, οι προτάσεις βελτίωσης περιλαμβάνουν την ενίσχυση των διαδραστικών δραστηριοτήτων και την εμπλουτισμένη χρήση διαδραστικών βίντεο για την καλύτερη αλληλεπίδραση και κατανόηση των μαθητών.

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

6.3 Ανάλυση αποτελεσμάτων

Η παρούσα έρευνα είχε ως στόχο τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αποτίμηση ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας 3 «Θησέας» από το μάθημα της Ιστορίας της Γ' Δημοτικού. Το εκπαιδευτικό υλικό αξιολογήθηκε από τρεις εκπαιδευτικούς–τελειόφοιτους του ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής: ΤΠΕ και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση – e-Learning», οι οποίοι παρείχαν τεκμηριωμένη ανατροφοδότηση με βάση προκαθορισμένους άξονες αξιολόγησης. Τα αποτελέσματα που προέκυψαν αναλύονται και ερμηνεύονται στη συνέχεια σε συνάρτηση με τη σχετική βιβλιογραφία του πεδίου.

1ος άξονας: Επιστημονική συνέπεια και τεκμηρίωση

Η ανάλυση των αποτελεσμάτων δείχνει ότι το εκπαιδευτικό υλικό παρουσιάζει υψηλό βαθμό επιστημονικής συνέπειας και τεκμηρίωσης. Η παρουσία θεωρητικού υποβάθρου και ερμηνευτικών προσεγγίσεων ενισχύει την εγκυρότητα της διδακτικής παρουσίασης του μύθου του Θησέα, στοιχείο που ευθυγραμμίζεται με τις σύγχρονες θεωρήσεις για τη διδασκαλία της Ιστορίας, οι οποίες τονίζουν τη σημασία της επιστημονικής ακρίβειας και της ιστορικής ερμηνείας (Θωδής, 2019· Λιάκος, 2021). Ωστόσο, η περιορισμένη παροχή πρόσθετων πηγών για περαιτέρω διερεύνηση υποδηλώνει ότι η πηγιοκεντρική διάσταση θα μπορούσε να ενισχυθεί, όπως προτείνεται και στη βιβλιογραφία για την ανάπτυξη ιστορικής σκέψης (Seixas & Morton, 2013).

2ος άξονας: Κατανοητότητα του γνωστικού αντικείμενου

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι το εκπαιδευτικό υλικό παρουσιάζεται με σαφήνεια, προσαρμοσμένη γλώσσα και ομαλή ροή πληροφοριών. Η χρήση απλής και φιλικής διατύπωσης, σε συνδυασμό με την οργανωμένη δομή και τα πολυμεσικά στοιχεία, συμβάλλει στην κατανόηση του μύθου από μαθητές μικρής ηλικίας. Η επιλογή αυτή

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

ερμηνεύεται ως εφαρμογή βασικών αρχών της Γνωστικής Θεωρίας Πολυμεσικής Μάθησης, σύμφωνα με τις οποίες η ταυτόχρονη επεξεργασία λεκτικών και οπτικών πληροφοριών ενισχύει τη μάθηση (H1, H2). Παράλληλα, η αφηγηματική μορφή και η φιλική γλώσσα ενισχύουν την προσωπική εμπλοκή του μαθητή (H3, H5, H6), στοιχείο που θεωρείται κρίσιμο για τη μαθησιακή δέσμευση (Mayer, 2009).

3ος άξονας: Ευχρηστία και πλοήγηση

Ως προς την ευχρηστία, η λειτουργική πλοήγηση και οι σαφείς μηχανισμοί μετακίνησης διευκολύνουν την αυτόνομη χρήση του υλικού από τους μαθητές. Το εύρημα αυτό συνδέεται με τη θεωρία της συναλλακτικής απόστασης, σύμφωνα με την οποία η σαφής δομή και η λειτουργική καθοδήγηση μειώνουν την αίσθηση απομόνωσης στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση (Moore, 1993). Η μερικώς ανεπαρκής λειτουργία του κουμπιού βοήθειας αναδεικνύει την ανάγκη ενίσχυσης των μηχανισμών υποστήριξης, ώστε να διασφαλίζεται η συνεχής καθοδήγηση του μαθητή (Moore & Kearsley, 2012).

4ος άξονας: Υποστήριξη της μάθησης

Η παροχή σαφών οδηγιών, επεξηγήσεων και παραδειγμάτων διευκολύνει τη μαθησιακή διαδικασία και ενισχύει την αυτορρυθμιζόμενη μάθηση. Η συγκεκριμένη πρακτική συνδέεται με τη βιβλιογραφία που υπογραμμίζει τη σημασία της καθοδήγησης και της σαφούς στοχοθεσίας, ιδιαίτερα στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση μικρών μαθητών (Ματσαγγούρας, 2011).

5ος άξονας: Αλληλεπίδραση και συνεργατική μάθηση

Στον άξονα της αλληλεπίδρασης, διαπιστώνεται περιορισμένη πρόβλεψη για δραστηριότητες που ενισχύουν τη συνεργασία και την ανταλλαγή απόψεων. Το εύρημα αυτό ερμηνεύεται ως αδυναμία πλήρους αξιοποίησης της κοινωνικο-επικοινωνιακής

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

διάστασης της μάθησης, η οποία, σύμφωνα με τη θεωρία του Vygotsky (1978), αποτελεί βασικό παράγοντα για τη γνωστική ανάπτυξη και τη βαθύτερη κατανόηση.

6ος άξονας: Αναστοχασμός και αυτοαξιολόγηση

Οι δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης και αναστοχασμού υποστηρίζουν τη μεταγνωστική ανάπτυξη των μαθητών. Ωστόσο, η ανάγκη ισχυρότερης σύνδεσης του περιεχομένου με τις εμπειρίες και τις αναπαραστάσεις των μαθητών επιβεβαιώνει τη σημασία της βιωματικής μάθησης, σύμφωνα με την οποία η γνώση οικοδομείται αποτελεσματικότερα όταν συνδέεται με προσωπικά βιώματα (Kolb, 1984).

7ος άξονας: Σκοπός και μαθησιακά αποτελέσματα

Η σαφής παρουσίαση του σκοπού και των μαθησιακών αποτελεσμάτων ερμηνεύεται ως ένδειξη ευθυγράμμισης στόχων, περιεχομένου και αξιολόγησης. Η ευθυγράμμιση αυτή θεωρείται βασική προϋπόθεση αποτελεσματικής διδασκαλίας, όπως τονίζεται και στα σύγχρονα αναλυτικά προγράμματα σπουδών (ΙΕΠ, 2017).

8ος άξονας: Συμμόρφωση με τις αρχές της πολυμεσικής μάθησης

Η ανάλυση δείχνει ότι το εκπαιδευτικό υλικό εναρμονίζεται σε μεγάλο βαθμό με τις αρχές της πολυμεσικής μάθησης. Η αποφυγή περιττών πληροφοριών (H4), η τμηματική οργάνωση του περιεχομένου (H10), η παροχή άμεσης ανατροφοδότησης (H11) και η χρήση σύντομων, στοχευμένων πληροφοριών (H12–H14) συμβάλλουν στη μείωση της γνωστικής επιβάρυνσης και στη βαθύτερη κατανόηση του ιστορικού περιεχομένου. Οι εισαγωγικές δραστηριότητες (H15) λειτουργούν υποστηρικτικά, προετοιμάζοντας τον μαθητή για την επεξεργασία του κύριου διδακτικού υλικού.

Συνολικά, η ανάλυση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων, σε συνδυασμό με τη σχετική βιβλιογραφία, δείχνει ότι το εκπαιδευτικό υλικό αποτελεί μια παιδαγωγικά τεκμηριωμένη πρόταση για τη διδασκαλία της Ιστορίας της Γ' Δημοτικού στο πλαίσιο της εξ

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

αποστάσεως εκπαίδευσης. Παρά τους περιορισμούς της έρευνας, τα ευρήματα ευθυγραμμίζονται με τις σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις και αναδεικνύουν σαφείς δυνατότητες περαιτέρω βελτίωσης, κυρίως στον τομέα της αλληλεπίδρασης και της συνεργατικής μάθησης.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

7 Συμπεράσματα

Σε αυτό το τμήμα παρουσιάζεται η ερμηνεία των αποτελεσμάτων της μελέτης, σε συνάρτηση με το θεωρητικό υπόβαθρο και τη σχετική βιβλιογραφία που προηγήθηκαν. Παράλληλα, αναφέρονται οι περιορισμοί που προέκυψαν κατά την υλοποίηση της έρευνας και διατυπώνονται εισηγήσεις για πιθανές κατευθύνσεις που θα μπορούσαν να ακολουθήσουν επόμενες μελέτες.

7.1 Συζήτηση

Η παρούσα έρευνα επικεντρώθηκε στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αποτίμηση ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας 3 «Θησέας» από το μάθημα της Ιστορίας της Γ' Δημοτικού. Η αξιολόγηση του υλικού από τρεις εκπαιδευτικούς-τελειόφοιτους του ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής: ΤΠΕ και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση – e-Learning» επέτρεψε την εξαγωγή συμπερασμάτων, τα οποία συζητούνται στη συνέχεια σε συνάρτηση με τα ευρήματα της σχετικής βιβλιογραφίας.

Σε σχέση με τον **1ο άξονα (επιστημονική συνέπεια και τεκμηρίωση)**, τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας δείχνουν ότι το εκπαιδευτικό υλικό χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό επιστημονικής εγκυρότητας και θεωρητικής τεκμηρίωσης. Το εύρημα αυτό βρίσκεται σε συμφωνία με προηγούμενες μελέτες που υπογραμμίζουν ότι η σαφής θεωρητική θεμελίωση και η ερμηνευτική προσέγγιση της ιστορικής γνώσης αποτελούν κρίσιμους παράγοντες για την αποτελεσματική διδασκαλία της Ιστορίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (Θωδής, 2019· Λιάκος, 2021). Ωστόσο, η περιορισμένη παροχή πρόσθετων πηγών για περαιτέρω μαθητική διερεύνηση συνάδει με ευρήματα άλλων

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

ερευνών, οι οποίες επισημαίνουν ότι τα ψηφιακά εκπαιδευτικά υλικά συχνά εστιάζουν περισσότερο στη μετάδοση γνώσης παρά στην ενίσχυση της πηγιοκεντρικής διερεύνησης (Seixas & Morton, 2013).

Αναφορικά με τον **2ο άξονα (κατανοητότητα του γνωστικού αντικειμένου)**, η σαφήνεια, η προσαρμοσμένη γλώσσα και η οργανωμένη ροή πληροφοριών που καταγράφηκαν στην παρούσα έρευνα επιβεβαιώνουν τα συμπεράσματα προηγούμενων μελετών σχετικά με τη σημασία της γλωσσικής απλότητας και της πολυμεσικής υποστήριξης στη διδασκαλία σύνθετων εννοιών σε μαθητές μικρής ηλικίας (Δασκαλάκης κ.ά., 2018). Η χρήση εικόνων και πολυμεσικών στοιχείων, σε συνδυασμό με την αφήγηση, ευθυγραμμίζεται με τη Γνωστική Θεωρία Πολυμεσικής Μάθησης (H1, H2, H3, H5, H6), σύμφωνα με την οποία η ταυτόχρονη αξιοποίηση λεκτικών και οπτικών καναλιών ενισχύει την κατανόηση (Mayer, 2009).

Σε ό,τι αφορά τον **3ο άξονα (ευχρηστία)**, τα ευρήματα της παρούσας μελέτης συμφωνούν με διεθνείς έρευνες που αναδεικνύουν τη σημασία της απλής και λειτουργικής πλοήγησης σε περιβάλλοντα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (Moore & Kearsley, 2012). Η μερικώς ανεπαρκής λειτουργία του κουμπιού βοήθειας επιβεβαιώνει αντίστοιχες παρατηρήσεις άλλων ερευνών, σύμφωνα με τις οποίες η έλλειψη συνεχούς υποστήριξης μπορεί να αυξήσει τη συναλλακτική απόσταση και να περιορίσει τη μαθησιακή εμπλοκή (Moore, 1993).

Σε σχέση με τον **4ο άξονα (υποστήριξη της μάθησης)**, η παροχή σαφών οδηγιών και επεξηγήσεων ερμηνεύεται ως στοιχείο που ενισχύει την αυτορρυθμιζόμενη μάθηση, εύρημα που επιβεβαιώνεται και από προηγούμενες μελέτες στον χώρο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (Ματσαγγούρας, 2011). Η καθοδήγηση θεωρείται ιδιαίτερα κρίσιμη για

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίοι δεν διαθέτουν ακόμη ανεπτυγμένες μεταγνωστικές δεξιότητες.

Ωστόσο, στον **5ο άξονα (αλληλεπίδραση και συνεργασία)**, η παρούσα έρευνα εντοπίζει περιορισμένες ευκαιρίες κοινωνικής και συνεργατικής μάθησης. Το εύρημα αυτό συνάδει με τη διεθνή βιβλιογραφία, η οποία επισημαίνει ότι πολλά ψηφιακά εκπαιδευτικά υλικά δίνουν έμφαση στην ατομική μάθηση, παραμελώντας τη συνεργατική διάσταση (Vygotsky, 1978). Η έλλειψη συνεργατικών δραστηριοτήτων περιορίζει τη δυνατότητα κοινωνικής οικοδόμησης της γνώσης, στοιχείο που έχει αναγνωριστεί ως βασικός παράγοντας βαθύτερης κατανόησης.

Σε ό,τι αφορά τον **6ο άξονα (αναστοχασμός και αυτοαξιολόγηση)**, τα ευρήματα της παρούσας έρευνας συμφωνούν με προηγούμενες μελέτες που υποστηρίζουν ότι οι δραστηριότητες αυτοελέγχου ενισχύουν τη μεταγνωστική ανάπτυξη των μαθητών. Παράλληλα, η ανάγκη ισχυρότερης σύνδεσης του περιεχομένου με τις προσωπικές εμπειρίες των μαθητών επιβεβαιώνει τη σημασία της βιωματικής μάθησης, όπως αυτή περιγράφεται στη θεωρία του Kolb (1984).

Αναφορικά με τον **7ο άξονα (σκοπός και μαθησιακά αποτελέσματα)**, η σαφής διατύπωση και ευθυγράμμιση στόχων, δραστηριοτήτων και αξιολόγησης συμφωνεί με τις κατευθύνσεις της σύγχρονης διδακτικής της Ιστορίας και των αναλυτικών προγραμμάτων σπουδών (ΙΕΠ, 2017). Η διαφάνεια αυτή έχει αναγνωριστεί στη βιβλιογραφία ως βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματική παρακολούθηση της μαθησιακής προόδου.

Τέλος, σε σχέση με τον **8ο άξονα και το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα**, τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας επιβεβαιώνουν σε μεγάλο βαθμό τα ευρήματα διεθνών μελετών σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της Γνωστικής Θεωρίας Πολυμεσικής Μάθησης. Η χρήση λειτουργικών εικόνων (H2), η αποφυγή περιττών

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

πληροφοριών (H4), η τμηματική οργάνωση του περιεχομένου (H10) και η άμεση ανατροφοδότηση (H11) ευθυγραμμίζονται με τις αρχές που προτείνει ο Mayer (2009) και συμβάλλουν στη μείωση της γνωστικής επιβάρυνσης και στη βαθύτερη κατανόηση του ιστορικού περιεχομένου.

Συνολικά, τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας βρίσκονται σε μεγάλο βαθμό σε συμφωνία με τη διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία σχετικά με τον σχεδιασμό και την αξιολόγηση ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού. Παρά τους περιορισμούς που αφορούν το μικρό μέγεθος του δείγματος και την απουσία εφαρμογής σε πραγματικές συνθήκες τάξης, η μελέτη προσφέρει χρήσιμα συμπεράσματα και επιβεβαιώνει την παιδαγωγική αξία του εκπαιδευτικού υλικού, αναδεικνύοντας παράλληλα κατευθύνσεις για μελλοντική έρευνα και βελτίωση.

7.2 Περιορισμοί της έρευνας – Προτάσεις περαιτέρω έρευνας

Κατά την υλοποίηση της παρούσας έρευνας αναδείχθηκαν ορισμένοι περιορισμοί, οι οποίοι επηρεάζουν τη δυνατότητα γενίκευσης των αποτελεσμάτων και θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την ερμηνεία τους. Πιο συγκεκριμένα, το δείγμα της έρευνας ήταν μικρό και επιλέχθηκε για λόγους ευκολίας, καθώς αποτελούνταν από τρεις εκπαιδευτικούς – τελειόφοιτους του ΠΜΣ. Το γεγονός αυτό δεν επιτρέπει τη στατιστική γενίκευση των ευρημάτων, σύμφωνα και με τις επισημάνσεις της μεθοδολογικής βιβλιογραφίας (Creswell, 2011).

Επιπλέον, η έρευνα δεν εφαρμόστηκε σε αυθεντικές εκπαιδευτικές συνθήκες, δηλαδή μέσα σε πραγματικό σχολικό περιβάλλον και με συμμετοχή μαθητών. Η απουσία εφαρμογής του εκπαιδευτικού υλικού σε πραγματική σχολική τάξη περιορίζει τη δυνατότητα εξαγωγής

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

συμπερασμάτων σχετικά με τη δυναμική του υλικού κατά την πραγματική διδακτική πράξη και τη μαθησιακή αλληλεπίδραση.

Λαμβάνοντας υπόψη τους παραπάνω περιορισμούς, προτείνονται ορισμένες κατευθύνσεις για περαιτέρω έρευνα. Συγκεκριμένα, κρίνεται σκόπιμη η επέκταση της μελέτης σε μεγαλύτερο και πιο διαφοροποιημένο δείγμα εκπαιδευτικών, καθώς και η εφαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού σε πραγματικές συνθήκες τάξης, ώστε να διερευνηθεί η επίδρασή του στη μαθησιακή διαδικασία των μαθητών. Παράλληλα, προτείνεται η διεύρυνση της έρευνας σε διαφορετικά πεδία της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και σε Τμήματα Υποδοχής ή τάξεις ΖΕΠ, προκειμένου να εξεταστεί η προσαρμοστικότητα και η αποτελεσματικότητα του υλικού σε ετερογενή μαθησιακά περιβάλλοντα.

Επιπλέον, η αξιοποίηση δεδομένων από ποικίλες πηγές και η εφαρμογή της τριγωνοποίησης θα μπορούσαν να ενισχύσουν την εγκυρότητα και την αξιοπιστία των ερευνητικών ευρημάτων, προσφέροντας μια πιο ολοκληρωμένη και εις βάθος κατανόηση του υπό μελέτη φαινομένου. Τέλος, θα είχε ιδιαίτερο ενδιαφέρον η διερεύνηση της εφαρμογής του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού υλικού σε τμήματα ένταξης, από εκπαιδευτικούς ειδικής αγωγής ή στο πλαίσιο της παράλληλης στήριξης, ώστε να αξιολογηθεί η παιδαγωγική του αξία σε μαθητές με διαφορετικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Ελληνόγλωσση

- Αναστασιάδης, Π. (2014). Η έρευνα για την ΕξΑΕ με τη χρήση των ΤΠΕ (e-Learning) στο ελληνικό τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα: Ανασκόπηση και προοπτικές για την πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση. *Ανοικτή Εκπαίδευση*, 10(1), 5–32. <https://doi.org/10.12681/jode.9809>
- Αναστασιάδης, Π. (2017). «ΟΔΥΣΣΕΑΣ 2000–2015»: Σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση: Αποτίμηση της ερευνητικής συνεισφοράς. *Ανοικτή Εκπαίδευση*. <https://doi.org/10.12681/jode.14057>
- Αναστασιάδης, Π. (2020). Η σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην εποχή του COVID-19: Το παράδειγμα της Ελλάδας και η πρόκληση της μετάβασης στο «ανοικτό σχολείο της διερευνητικής μάθησης». *Ανοικτή Εκπαίδευση*, 16(2), 20–48. <https://doi.org/10.12681/jode.25506>
- Αναστασιάδης, Π., Βαρθαλίτης, Θ., & Κοτρώνης, Θ. (2019). ΤΠΕ και συνεργατική δημιουργικότητα σε αυθεντικά περιβάλλοντα μάθησης: Πιλοτικός σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση ψηφιακού παιχνιδιού επαυξημένης πραγματικότητας.
- Αστρουλάκης, Γ., & Παπούλιας, Ν. (2011). *Η διδασκαλία της ιστορίας στο δημοτικό σχολείο: ΔΕΠΠΣ, ΑΠΣ και νέα εγχειρίδια*. Επιμόρφωση Σχολικών Συμβούλων.
- Αυγητίδου, Χ. Σ., Μαυροειδή, Η., & Παπαδημητρίου, Σ. (2022). Η αξιοποίηση των προγραμμάτων eTwinning στη συμπληρωματική εξ αποστάσεως προσχολική εκπαίδευση. *Open Education*, 18(2).
- Δασκαλάκης, Δ., Μπαμπούνης, Χ., Τριλιανός, Α., Μπουζάκης, Σ., Σακκής, Δ., & Αθανασιάδης, Θ. (2018). *Η διδασκαλία της ιστορίας στην ελληνική πρωτοβάθμια εκπαίδευση: 1914 και εξής* (Διδακτορική διατριβή). Πανεπιστήμιο. <https://www.didaktorika.gr/eadd/handle/10442/29311>
- Δασκαλάκης, Σ., Παπαδάκης, Σ., & Καλογεράκης, Ν. (2018). Η αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της ιστορίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 66, 45–60.

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

- Ζαραμπούκα Σ. (2017). *Ο Θησέας και ο Μινώταυρος, ο Μίνωας, η Πασιφάη, η Αριάδνη και ο Αιγέας*. Πατάκης.
- Θωδής, Γ. (2019). *Διδακτική της ιστορίας: Θεωρία και πράξη*. Gutenberg.
- Θωδής, Γ. Β. (2019). Η διδασκαλία της βυζαντινής ιστορίας μέσω της εικόνας. *Ανοικτή Εκπαίδευση*.
<https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/openjournal/article/view/18128>
- Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής. (2017). *Πρόγραμμα σπουδών για το μάθημα της ιστορίας στο δημοτικό σχολείο*. Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.
- Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής. (2017). Κρίσεις και προτάσεις για το νέο πρόγραμμα και τη διδασκαλία της ιστορίας. ESOS.
<https://www.esos.gr/node/50855>
- Ίσαρη, Φ., & Πουρκός, Μ. (2016). *Ποιοτική μεθοδολογία έρευνας*. Κάλλιπος.
- Λιάκος, Α. (2021). *Θεωρία της ιστορίας*. Ελεύθερα Μαθήματα Πανεπιστημίου Αθηνών. <https://opencourses.uoa.gr/courses/ARCH9>
- Λιοναράκης, Α. (2001). Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση και διαδικασίες μάθησης. Στο Α. Λιοναράκης (Επιμ.), *Απόψεις και προβληματισμοί για την ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση* (σσ. 33–52). Προπομπός.
- Λιοναράκης, Α. (2001). Ανοικτή και εξ αποστάσεως πολυμορφική εκπαίδευση: Προβληματισμοί για μια ποιοτική προσέγγιση σχεδιασμού διδακτικού υλικού. Στο Α. Λιοναράκης (Επιμ.), *Απόψεις και προβληματισμοί για την ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση*. Προπομπός.
- Λιοναράκης, Α. (2006). Η θεωρία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και η πολυπλοκότητα της πολυμορφικής της διάστασης. Στο Α. Λιοναράκης (Επιμ.), *Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Στοιχεία θεωρίας και πράξης* (σσ. 7–41). Προπομπός.
- Λιοναράκης, Α. (2014). Ταξινόμηση και διαμόρφωση μοντέλων επιστημονικού λόγου για σχεδιασμό και ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού. Στο Α. Λιοναράκης (Επιμ.), *Καινοτόμες διδακτικές τεχνικές – γραπτός επιστημονικός λόγος*. Ελληνικό Δίκτυο Ανοικτής Εκπαίδευσης.
- Λιοναράκης, Α., & Λυκουργιώτης, Α. (1998). Ανοικτή και παραδοσιακή εκπαίδευση. Στο Δ. Βεργίδης κ.ά. (Επιμ.), *Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση* (Τόμ. Α', σ. 30). Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

- Μακροδήμος, Ν., Παπαδάκης, Σ., & Κουτσούμπα, Μ. (2017). Σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Μια μελέτη περίπτωσης με ανεστραμμένη τάξη στα μαθηματικά Ε' Δημοτικού. *Ανοικτή Εκπαίδευση*, 13(1), 26–37. <https://doi.org/10.12681/jode.13975>
- Μανούσου, Ε., Κοντογεωργάκου, Β., Γεωργιάδη, Ε., & Κόκκαλη, Α. (2017). Παιδαγωγικό υλικό στη σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση. *Ανοικτή Εκπαίδευση*, 13(1), 5–25. <https://doi.org/10.12681/jode.13912>
- Ματσαγγούρας, Η. (2011). *Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας* (Τόμ. Α'). Gutenberg.
- Μπαρτζου, Μ. (2020). Εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην πρωτοβάθμια: Προκλήσεις και προοπτικές. *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 45(2), 55–72.
- Μουζάκης, Χ., κ.ά. (2017). Εμπειρίες από την αξιοποίηση της ανεστραμμένης τάξης για τη διδασκαλία μαθηματικών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. *Πρακτικά Συνεδρίου*. <https://doi.org/10.12681/icodl.1332>
- Σοφός, Α. (2020). Εκπαίδευση υπό έκτακτες συνθήκες ή εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση; *Διαδικτυακό Εκπαιδευτικό Συνέδριο*. <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr>
- Σοφός, Α., Κώστας, Α., & Παράσχου, Β. (2015). *Εξ αποστάσεως εκπαίδευση*. Κάλλιπος. <https://hdl.handle.net/11419/183>
- Σπανακά, Α., & Λιοναράκης, Α. (2017). Οι επτά αρχές δημιουργίας εκπαιδευτικού υλικού. *Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*. <https://doi.org/10.12681/icodl.1363>
- Χαλκιαδάκης Ε. (2019). *Διεπιστημονικές διαστάσεις και προσεγγίσεις της ιστορίας: Ενδεικτικά παραδείγματα στη διδακτική πράξη και στην έρευνα*. Εκδόσεις Ηρόδοτος.
- Χουλιάρα, Ξ., Λιοναράκης, Α., & Σπανακά, Α. (2011). Η έννοια της πολυμορφικότητας στο εξ αποστάσεως διδακτικό υλικό. *Πρακτικά Συνεδρίου ICODL*. <https://doi.org/10.12681/icodl.767>
- Φαρμάκης, Κ. Δ. (2006). *Μεθοδολογία και διδακτικές στρατηγικές στο μάθημα της ιστορίας*. Ελληνική Πύλη Παιδείας.
- Alfavita. (2025). Ιστοριογραμμή: Μια παιδαγωγική προσέγγιση που μεταμορφώνει τη διδασκαλία. https://www.alfavita.gr/epistimi/341831_istoriogrammi-mia-paidagogiki-proseggisi-poy-metamorfonei-ti-didaskalia

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Ξενογλώσση

- Ashraf, M. A., et al. (2021). A systematic review of systematic reviews on blended learning. *Educational Research Review*, 34, 100–130.
- Bates, A. W. (2015). *Teaching in a digital age*. Tony Bates Associates.
- Burkert, W. (1985). *Greek religion*. Harvard University Press.
- Clark, R. C., & Mayer, R. E. (2016). *E-learning and the science of instruction* (4th ed.). Wiley.
- Creswell, J. W. (2011). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research* (4th ed.). Pearson Education.
- Gantz, T. (1993). *Early Greek myth*. Johns Hopkins University Press.
- Garrison, D. R., Anderson, T., & Archer, W. (2000). Critical inquiry in a text-based environment: Computer conferencing in higher education. *The Internet and Higher Education*, 2(2–3), 87–105.
- Graves, R. (1955). *The Greek myths*. Penguin Books.
- Hamilton, E. (1942). *Mythology*. Little, Brown and Company.
- Kerényi, K. (1959). *The heroes of the Greeks*. Thames & Hudson.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Prentice Hall.
- Manousou, E., & Lionarakis, A. (2013). Design and development of a polymorphic pedagogical material for supplementary distance learning in primary education. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 14(3), 12–32.
- Mayer, R. E. (2009). *Multimedia learning* (2nd ed.). Cambridge University Press.
- Mayer, R. E. (2020). *Multimedia learning* (3rd ed.). Cambridge University Press.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

- Means, B., Toyama, Y., Murphy, R., Bakia, M., & Jones, K. (2010). *Evaluation of evidence-based practices in online learning: A meta-analysis and review of online learning studies*. U.S. Department of Education.
- Moore, M. G. (Ed.). (2013). *Handbook of distance education* (3rd ed.). Routledge.
- Moore, M. G., & Kearsley, G. (2012). *Distance education: A systems view of online learning* (3rd ed.). Cengage Learning.
- Simonson, M. R., Smaldino, S. E., & Zvacek, S. M. (2019). *Teaching and learning at a distance: Foundations of distance education* (6th ed.). Information Age.
- Sweller, J. (2011). Cognitive load theory. *Psychology of Learning and Motivation*, 55, 37–76.
- Vrasidas, C. (2020). *Distance education and teaching: Theories, methods, and issues*. Springer.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.
- Walker, H. J. (1995). *Theseus and Athens*. Oxford University Press.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Παράρτημα Α: «Ερωτηματολόγιο ΕΔΙΒΕΑ»

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)».

UNIVERSITY OF CRETE
Department of Primary Education

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.

E-Learning Lab

Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α
www.edivea.org

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΡΟΗΓΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

«Τίτλος Διπλωματικής Εργασίας»

Επιβλέπων:.....

Υπεύθυνος Έρευνας:

Οδηγίες

Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί μια προσπάθεια διερεύνησης των απόψεών σας σχετικά με το Εκπαιδευτικό Υλικό (Ε.Υ.) που μελετήσατε.

Ο σκοπός του ερωτηματολογίου είναι διττός. Αφενός διερευνάται εάν το υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και αφετέρου αν το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία και η εγκυρότητα των

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

συμπερασμάτων που θα προκύψουν από την παρούσα έρευνα, είναι αναγκαία η αντικειμενική προσέγγιση των ερωτήσεων.

Κατά την επεξεργασία των δεδομένων του ερωτηματολογίου, το οποίο προορίζεται αποκλειστικά για ερευνητική χρήση, θα είναι σεβαστό το απόρρητο των απαντήσεών σας. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα σας κοινοποιηθούν αμέσως μετά το τέλος της στατιστικής επεξεργασίας.

Ο Υπεύθυνος Έρευνας:

Υπογραφή

Δημογραφικά στοιχεία

(Ζητείται η συμπλήρωση δημογραφικών στοιχείων)

1. Φύλλο (Κυκλώστε)	Άντρας	Γυναίκα		
2. Ηλικία (Κυκλώστε)	22-30	31-40	41-50	>51
3. Χρόνια Προϋπηρεσίας (Κυκλώστε)	0-4	5-10	11-20	>20

4. Είστε εξοικειωμένοι με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ).

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

5. Χρησιμοποιείτε τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική πράξη.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

6. Είστε εξοικειωμένοι με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ) με τη χρήση των ΤΠΕ.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

7. Είστε εξοικειωμένοι με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού το οποίο έχει σχεδιαστεί με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ).

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

1^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

A. Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση του Ε.Υ.

A.1. Στο Ε.Υ. γίνεται παράθεση πληροφοριών / απόψεων με την σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση.

A.2. Στο Ε.Υ. γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών (Βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικά συνέδρια κλπ).

A.3. Στο Ε.Υ. γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών / απόψεων.

A.4. Το Ε.Υ. είναι εμπλουτισμένο με την ερμηνεία / κριτική συζήτηση των πληροφοριών.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

A.5. Το Ε.Υ. παρέχει τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές.

B. Το Ε.Υ. συμβάλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου

B.1. Το ύφος γραφής του Ε.Υ. είναι φιλικό για τον αναγνώστη.

B.2. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών ανωνυμιών.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

B.3. Στο Ε.Υ. γίνεται κατά το δυνατόν χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας.

B.4. Η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη.

B.5. Η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική.

B.6. Το Ε.Υ. παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

B.7. Το Ε.Υ. περιέχει μόνο κείμενο.

B.8. Το Ε.Υ περιέχει κείμενο και εικόνες.

B.9. Το Ε.Υ περιέχει κείμενο, εικόνες και video.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

B.10. Οι χρωματικές συνθέσεις του Ε.Υ. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση.

Γ. Ευχρηστία του Ε.Υ.

Γ.1. Τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (εμπρός, πίσω κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα.

Γ.2. Τα εικονίδια που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (πρόσθετες πηγές, δραστηριότητες κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα.

Γ.3. Η πλοήγηση στο Ε.Υ. είναι εύκολη.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Γ.4. Οι υπερσύνδεσμοι του Ε.Υ. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο.

Δ. Το Ε.Υ. υποστηρίζει - καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

Δ.1. Παρέχονται συμβουλές για το πώς να μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό.

Δ.2. Το Ε.Υ. υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία (Υπάρχουν πλαίσια ή έντονη γραφή (σήμανση) ώστε να τονίζονται σημαντικές έννοιες).

Δ.3. Στο Ε.Υ. υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια τα οποία υποστηρίζουν τον σπουδαστή στη μελέτη του.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Ε. Το Ε.Υ υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

Ε.1. Το Ε.Υ. εμπειρέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις (κρίσεις) πάνω σε σημαντικά ζητήματα.

Ε.2. Το Ε.Υ. εμπειρέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώνει τις δικές του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα.

Ε.3. Το Ε.Υ. εμπειρέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ενδιαφέροντα.

Ε.4. Το Ε.Υ. εμπειρέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Ε.5. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες.

Ε.6. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις του σε αυτό.

Στ. Το Ε.Υ. παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού - Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο

Στ.1. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου.

Στ.2. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου.

Στ.3. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διάυλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου.

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Στ.4. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα.

Στ.5. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του πραγματικότητα.

Z. Σκοπός / Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

Z.1. Στο Ε.Υ. διατυπώνεται σαφώς ο σκοπός της κάθε διδακτικής ενότητας.

Z.2. Στο Ε.Υ. διατυπώνονται σαφώς τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σε κάθε διδακτική ενότητα.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Z.3. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων.

Z.4. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο δεξιοτήτων.

Z.5. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο στάσεων.

Z.6. Ο εκπαιδευόμενος ελέγχει την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

2^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;

(Για να θυμηθείτε τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης δείτε εδώ:

<https://www.edivea.org/maver.html>)

A.1. Στο Ε.Υ. υπάρχει συνδυασμός κείμενου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου. **[\(Πολυμεσική Αρχή\)](#)**

A.2. Στο Ε.Υ. η χρήση των εικόνων σας βοηθάει να κατανοήσετε το γνωστικό αντικείμενο. **[\(Πολυμεσική Αρχή\)](#)**

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

A.3. Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.). [\(Αρχή της Τροπικότητας\)](#)

A.4. Στο Ε.Υ. συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι) με το γνωστικό αντικείμενο. [\(Αρχή της Συνοχής\)](#)

A.5. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας. [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

A.6. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου. [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

A.7. Στο Ε.Υ. γίνεται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου. [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

A.8. Στο Ε.Υ. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον εκπαιδευόμενο.

[\(Αρχή της Φωνής\)](#)

A.9. Στο Ε.Υ. εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων. **[\(Αρχή της Εικόνας\)](#)**

A.10. Στο Ε.Υ. η παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου γίνεται τμηματικά. **[\(Αρχή της Κατάτμησης\)](#)**

A.11. Στο Ε.Υ. υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους. **[\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)**

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

A.12. Στο Ε.Υ. υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου. [\(Αρχή της Κατάκτησης\)](#)

A.13. Το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες στους εκπαιδευόμενους για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών. [\(Αρχή της Σηματοδότησης\)](#)

A.14. Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.). [\(Αρχή της Σηματοδότησης\)](#)

A.15. Στο Ε.Υ. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου. [\(Αρχή της Προπαίδευσης\)](#)

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Γενικές Επισημάνσεις

1. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού;

2. Γράψτε έως τρεις αλλαγές που προτείνετε προκειμένου να βελτιωθεί το εκπαιδευτικό υλικό.

Ευχαριστούμε για τη συνεργασία σας

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

Παράρτημα Β: «Κατηγορίες ανά ερευνητικό άξονα

ΕΥ – Κατηγορίες Ανάλυσης ανά Ερευνητικό Άξονα (ειδικοί)
1^{ος} άξονας Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση
1. Βιβλιογραφική τεκμηρίωση
2. Αναφορά σε διαφορετικές πηγές
3. Συγκριτική ανάλυση πληροφοριών
4. Ερμηνεία-κριτική συζήτηση πληροφοριών
5. Δυνατότητα μελέτης σε διαφορετικές πηγές
2^{ος} άξονας Απλή - κατανοητή παρουσίαση γνωστικού αντικειμένου
1. Φιλικό ύφος
2. Χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών
3. Χρήση καθομιλούμενης γλώσσας
4. Ευανάγνωστη γραφή
5. Ικανοποιητική πυκνότητα πληροφοριών
6. Τμηματική παρουσίαση στο μέγεθος της οθόνης
7. Μόνο κείμενο
8. Κείμενο και εικόνες
9. Κείμενο, εικόνες και βίντεο
10. Χρωματικές συνθέσεις για άνετη αλληλεπίδραση
3^{ος} άξονας Ευχρηστία του ΕΥ
1. «Κουμπιά» κατανοητά και αναγνωρίσιμα
2. Εικονίδια κατανοητά και αναγνωρίσιμα

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

3. Εύκολη πλοήγηση
4. Αξιοπιστία υπερσυνδέσμων
4^{ος} άξονας Υποστήριξη – καθοδήγηση στη μελέτη του μαθητή
1. Συμβουλές μελέτης
2. Έμφαση σε σημεία
3. Επεξηγηματικά σχόλια
5^{ος} άξονας Υποστήριξη της αλληλεπίδρασης με τον μαθητή στη μελέτη του
1. Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη διατύπωση την έκφραση απόψεων/κρίσεων
2. Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη διατύπωση ερωτήσεων
3. Δραστηριότητες συναισθηματικής εμπλοκής
4. Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν ανταλλαγή απόψεων μεταξύ εκπαιδευόμενων
5. Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να αισθανθεί μέλος ομάδας
6. Δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει τις απόψεις
6^{ος} άξονας Παροχή δυνατότητας αναστοχασμού - αυτοαξιολόγησης στον μαθητή
1. Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης
2. Δραστηριότητες για ανάπτυξη αυτόνομης κριτικής σκέψης
3. Δραστηριότητες για ανάπτυξη διαύλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

4. Δραστηριότητες συσχέτισης δεδομένων με τη δική του πραγματικότητα
5. Δραστηριότητες εφαρμογής νέας γνώσης στη δική του πραγματικότητα
7^{ος} άξονας Σαφήνεια σκοπού και προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων
1. Σαφήνεια στη διατύπωση του σκοπού κάθε ΔΕ
2. Σαφήνεια στη διατύπωση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων κάθε ΔΕ
3. Παρακίνηση των προσδοκώμενων σε επίπεδο γνώσεων
4. Παρακίνηση των προσδοκώμενων σε επίπεδο δεξιοτήτων
5. Παρακίνηση των προσδοκώμενων σε επίπεδο στάσεων
6. Έλεγχος προόδου με βάση τα προσδοκώμενα
8^{ος} άξονας Εφαρμογή αρχών της Γνωστικής Θεωρίας Πολυμεσικής Μάθησης
1. Συνδυασμός κειμένου & εικόνας (Πολυμεσική Αρχή)
2. Χρήση εικόνων (Πολυμεσική Αρχή)
3. Στοιχεία αφήγησης (Αρχή Τροπικότητας)
4. Μη σχετικές πληροφορίες (Αρχή Συνοχής)
5. Φιλική γλώσσα (Αρχή Προσωποποίησης)
6. Χρήση δεύτερου προσώπου (Αρχή Προσωποποίησης)
7. Ηχητική παρουσίαση (Αρχή Προσωποποίησης)
8. Φιλικό ύφος ηχητικής παρουσίασης (Αρχή Φωνής)
9. Φιλικός χαρακτήρας – Avatar (Αρχή Εικόνας)
10. Τμηματική παρουσίαση περιεχομένου (Αρχή Κατάτμησης)

«Κατσαρού Κωνσταντίνα», «Σχεδιασμός και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού σχεδιασμένο με τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της Ενότητας «Ο ΘΗΣΕΑΣ» στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού»

11. Διαδραστικές δραστηριότητες με ανατροφοδότηση (Αρχή Προσωποποίησης)
12. Μακροσκελή κείμενα (Αρχή Κατάτμησης)
13. Σαφείς οδηγίες για δραστηριότητες-εργασίες (Αρχή Σηματοδότησης)
14. Στοιχεία επισήμανσης (Αρχή Σηματοδότησης)
15. Εισαγωγικές δραστηριότητες κατανόησης (Αρχή Προπαίδευσης)
9^{ος} άξονας Δυνατά σημεία
Δυνατά σημεία
10^{ος} άξονας
Προτάσεις βελτίωσης Προτάσεις βελτίωσης